

PlanMER bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard

9 januari 2013

PlanMER bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard

Verantwoording

Titel	PlanMER bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard
Opdrachtgever	Gemeente Valkenswaard
Projectleider	Niels Bronsgeest
Auteur(s)	Bart Gerrits en Frank Druijff
Projectnummer	4811397
Aantal pagina's	106 (exclusief bijlagen)
Datum	9 januari 2013
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R002-4811397BGE-evp-V02-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
Samenvatting	11
1 Inleiding	21
1.1 Waarom dit MER?	21
1.2 Doel en ambities van het bestemmingsplan	23
1.3 M.e.r.-procedure	24
1.4 Opbouw van dit milieueffectrapport	26
1.5 Leeswijzer	26
2 Kader van dit MER	27
2.1 Noodzaak actualiseren bestemmingsplan	27
2.2 Het bestemmingsplan buitengebied	27
2.3 Kenschets veehouderij Valkenswaard in de huidige situatie	28
2.4 Samenhang met overige ontwikkelingen	31
2.4.1 Beleid rondom stikstofdepositie	31
2.4.2 Mogelijke ontwikkelingen op nationaal niveau	33
2.5 Overige beleidskaders	33
3 Het plan en de onderzoeksstrategie	36
3.1 Gebiedsbeschrijving en uitleg ruimtelijk plan	36
3.2 Belangrijkste ontwikkelingen bestemmingsplan buitengebied	37
3.3 Omgang met agrarische bestemmingen in het bestemmingsplan	38
3.3.1 Type agrarische bedrijven	38
3.3.2 Agrarische doeleinden	39
3.3.3 Ontwikkelruimte voor de grondgebonden veehouderijen	40
3.4 Gebiedsgerichte benadering	41
3.5 Te onderzoeken scenario's	42
3.6 Referentiesituatie	42
3.6.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw)	42
3.6.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm)	44
3.7 Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector	44
3.8 Dynamiek in de sector	46
3.9 Onderzoek naar het effect van de Provinciale verordening 2010	46
3.10 Nader onderzoek	47

4	Milieueffecten op de natuur	48
4.1	Beoordelingskader	48
4.2	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	48
4.2.1	Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten.....	50
4.2.2	Ecologische hoofdstructuur (EHS).....	51
4.2.3	Flora en faunawet	54
4.3	Effecten op Natura2000-gebieden (passende beoordeling)	57
4.3.1	Resultaten van de gebiedgerichte modelleringen.....	57
4.3.2	Effecten op Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten	63
4.4	Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur	69
4.5	Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet.....	71
5	Milieueffecten overige thema's	73
5.1	Methodiek effectenonderzoek.....	73
5.2	Beoordelingskader	73
5.3	Thema Landschap	74
5.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	74
5.3.2	Effecten op landschap	76
5.3.3	Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen	80
5.4	Thema Cultuurhistorie en archeologie	81
5.4.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	81
5.4.2	Effecten op cultuurhistorie en archeologie buitengebied	89
5.4.3	Conclusie effectbeschouwing cultuurhistorie, archeologie en aardkunde	90
5.5	Thema Bodem en Water.....	91
5.5.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	91
5.5.2	Effecten op water	91
5.6	Verkeer	93
5.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	93
5.6.2	Effecten op verkeer buitengebied	93
5.7	Geur	93
5.7.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	93
5.7.2	Effecten.....	96
5.8	Luchtkwaliteit	96
5.8.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	96
5.8.2	Effecten op fijn stof uit intensieve veehouderij.....	97
5.9	Geluid	98
5.10	Gezondheid	99
5.10.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	99
5.10.2	Effecten op de (kans op de) verspreiding van zoönosen.....	99

6	Integrale effectvergelijking alternatieven	101
6.1	Conclusies	101
6.2	Natuur	102
6.3	Landschap	103
6.4	Cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) en archeologie	104
6.5	Water	104
6.6	Verkeer	104
6.7	Geluid	104
6.8	Geur	104
6.9	Luchtkwaliteit	105
6.10	Uitvoerbaarheid bestemmingsplannen	105
6.11	Vervolgproces	105
7	Leemte in kennis en evaluatie	106
7.1	Leemten in kennis en informatie	106

Bijlage(n)

- 1 Stappen in m.e.r.-procedure en koppeling m.e.r.-procedure met besluit
- 2 Begrippen- en afkortingenlijst
- 3 Wettelijke kaders & beleidsdocumenten
- 4 Methodiek gebiedsgerichte modellering
- 5 Literatuurlijst
- 6 Beschrijving Natura2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten
- 7 Set stikstofdepositiekaarten
- 8 Overzicht vigerende bestemmingsplannen

Kenmerk R002-4811397BGE-evp-V02-NL

Samenvatting

De gemeente Valkenswaard wil verschillende verouderde bestemmingsplannen actualiseren. De actualisering van de bestemmingsplannen is opgezet om het aantal plannen te verkleinen, maar ook om een meer eenduidige regeling te bewerkstelligen. Ook zijn geldende plannen soms op onderdelen onvoldoende toegerust om een goed antwoord te geven op de hedendaagse vraagstukken. De verouderde plannen worden gevat in één nieuw plan onder de noemer bestemmingsplan buitengebied. Voor het nieuwe bestemmingsplan is dit milieueffectrapport opgesteld.

Waarom dit planMER

Het nieuwe bestemmingsplan buitengebied vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten. Het is niet ondenkbeeldig dat voor bepaalde activiteiten te zijner tijd besluitm.e.r.'s¹ doorlopen moeten worden. Het gaat specifiek om het bieden van ontwikkelruimte voor deze agrarische bedrijven zoals de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee, varkens (Besluitm.e.r., onderdeel C, categorie 14) en overige diersoorten² (Besluitm.e.r., onderdeel D, categorie 14). Daarnaast zijn significant negatieve effecten op de omliggende Natura2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. De passende beoordeling, die tevens integraal onderdeel uitmaakt van deze planMER, zal uitsluitend geven of daadwerkelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan biedt.

Vanwege het feit dat het bestemmingsplan mogelijk kader stellend is voor Besluitm.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten en omdat een passende beoordeling moet worden opgesteld is het doorlopen van de planm.e.r. verplicht.

¹ Binnen de m.e.r.-procedure worden de volgende afkortingen gebruikt: de m.e.r. en het MER. De m.e.r. duidt de procedure van milieueffectrapportage aan, zoals het onderzoek, de inspraak en alle bijkomende adviezen en dergelijke. De afkorting MER staat voor het eindproduct, het milieueffectrapport

² Pluimvee, mestvarkens, zeugen, gespeende biggen, pelsdieren, voedsters, vlees- en opfokkonijnen, melk-, kalf- of zoogkoeien, vrouwelijk jongvee, vleesrunderen, schapen, geiten, paarden, pony's en struisvogels

Wat staat er in dit MER

Het hoofddoel van dit milieueffectrapport (MER) is het in beeld brengen van de milieugevolgen van de ontwikkelruimte die het voorliggende plan biedt, in het bijzonder de gevolgen van de emissie van stikstof op de nabijgelegen Natura2000-gebieden en de Beschermende natuurmonumenten. In dit kader wordt aandacht besteedt aan:

- Onderbouwing van de ontwikkelingsruimte voor de landbouwsector binnen het plangebied
- Kwantificering van de mogelijke effecten op stikstofdepositie (primaire effecten)
- Op stikstofdepositie herleidbare scenario's om de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het plangebied te onderzoeken
- Inzicht in de secundaire effecten (zoals landschap, bodem en water en verkeer) die voorkomen uit het voorliggende plan

Hoewel de ontwikkelruimte van de agrarische bedrijven de directe aanleiding vormen voor dit milieueffectrapport worden daarnaast ook de overige functies binnen het plangebied beschouwd. Dat is kwalitatief, beschrijvend gedaan. Het gaat dan om de functies landschap, cultuurhistorie, bodem en water, verkeer, recreatie en het fysieke leefmilieu. Het onderzoek strekt zich in principe uit over het hele plangebied zoals dat in de onderstaande figuur wordt weergegeven.

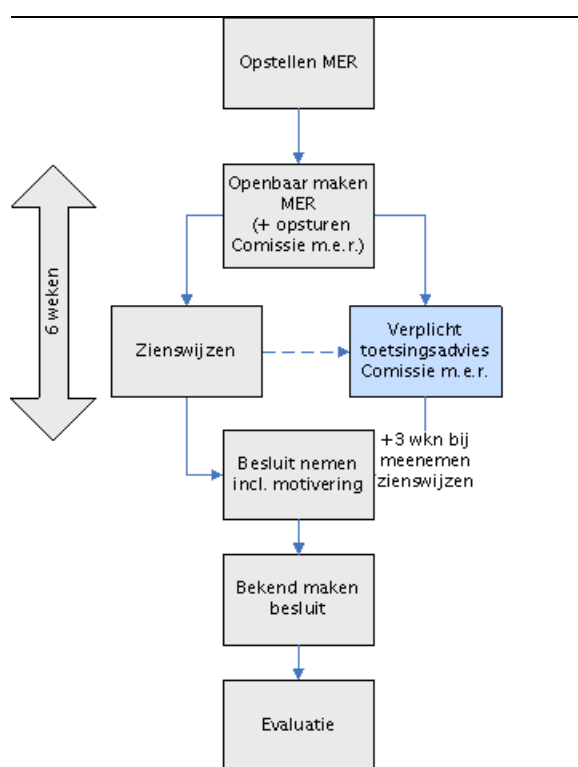

Figuur 0.1 Bestemmingsplangebied

Het studiegebied bestaat uit het plangebied aangevuld met gebieden buiten het plangebied waarop effecten te verwachten zijn, zoals Natura2000-gebieden "Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux" (deels binnen het plangebied) en "Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof" (gelegen in België).

De m.e.r.-procedure

Het MER bevat het onderzoek naar de milieueffecten die voortkomen uit het bestemmingsplan. De Uitgebreide m.e.r.-procedure is van toepassing (art. 7.9 Wet milieubeheer). In onderstaande figuur staat die schematisch weergegeven.

Figuur 0.2 Milieueffectprocedure (Commissie voor de m.e.r.)

Wat beoogt het nieuwe bestemmingsplan

Het plangebied staat niet voor grote veranderingen. Het gaat voornamelijk om het vastleggen van de bestaande situatie en mogelijkheden in een actueel toetsingskader. Daarnaast zijn kwalitatieve verbeteringen mogelijk. Hierbij kan worden gedacht aan de versterking van het recreatieve karakter. Voor de landbouw spelen ontwikkelingen zoals schaalvergroting, verbreding en bedrijfsbeëindiging. In het plangebied speelt het water ook een belangrijke rol.

Anderzijds wordt er met het bestemmingsplan ook naar gestreefd om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden of juist ruimte te creëren voor ontwikkelingen die in de komende planperiode zijn te verwachten. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van vrijkomende agrarische bebouwing en de Ecologische Hoofdstructuur. Om hierbij sturend op te kunnen treden bevat het bestemmingsplan een visie voor de toekomst, met daaraan gekoppeld specifiek beleid en regels.

Hoe is het onderzoek opgezet

Het plangebied is bestemd voor diverse gebruiksvormen en functies. Het gaat hoofdzakelijk om de functie landbouw. Daarnaast bevat het gebied de functies bedrijvigheid, wonen, verblijfs- en dagrecreatie en maatschappelijke voorzieningen. Het totaal aantal landbouwbedrijven bedroeg in 2000 104, tegenwoordig telt het buitengebied 72 agrarische bedrijven. De meest voorkomende bedrijfstypen zijn melkveehouderij en varkensbedrijven. In onderstaande tabel is het emissieprofiel van het gebied weer gegeven. Dit is de relatieve bijdrage aan de emissies van de verschillende diergroepen.

Tabel 0.1 Het emissieprofiel van het plangebied

Diergroep	Relatieve bijdrage aan de emissies	Opmerkingen
Melkvee	31 %	
Varkens	36 %	
Vleesvee	6 %	
Kippen	23 %	
Overig	4 %	Paarden, geiten en dergelijke

Onderzochte scenario's

Volgens de natuurbeschermingswet moet voor plannen welke significant effect kunnen hebben op Natura2000-gebieden een toetsing moet plaatsvinden zoals bedoeld in artikel 19J van de wet. Dit significante effect wordt in het kader van dit bestemmingsplan vooral gevormd door de depositie van stikstof op nabijgelegen Natura2000-gebieden en natuurbeschermingsgebieden. Om de effecten van het plan in beeld te brengen zijn een aantal scenario's onderzocht.

Referentiesituatie en worstcase-scenario

Gestart is met het in beeld brengen van de referentiesituatie. Voor de passende beoordeling Nb-wet is dat de huidige situatie. In het MER wordt, vanuit de eisen de Wm stelt aan een MER daar ene vergelijking met de autonome ontwikkeling aan toegevoegd. In dat geval worden de maatregelen opgelegd door het Besluit huisvesting al verdisconteerd in de referentie.

Vervolgens is vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit het plangebied. Dit is het zogenaamde "Worstcase scenario". De uitgangspunten dit scenario zijn:

- Het uitbreiden van de bouwvlakken tot 1,5 ha, daar waar de gemeente voornemens is dit toe te gaan staan
- Geen verdergaande inzet van emissiebeperkende maatregelen ten opzichte van autonome ontwikkelingen

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Natura2000-gebieden geldt dat het uitbreiden van alle veehouderijbedrijven in het plangebied, zonder gebruik te maken van een salderingsregeling of van de mogelijkheden die door de techniek worden geboden, tot resultaat heeft dat de depositie toeneemt in het gehele Natura2000-gebied. In bijna het volledige areaal met kwalificerende habitats zou er dan sprake kunnen zijn van een toename van de depositie met meer dan 10 mol N/ha/jaar. Vanuit de natuurbeschermingswet zou het plan daarmee niet uitvoerbaar zijn.

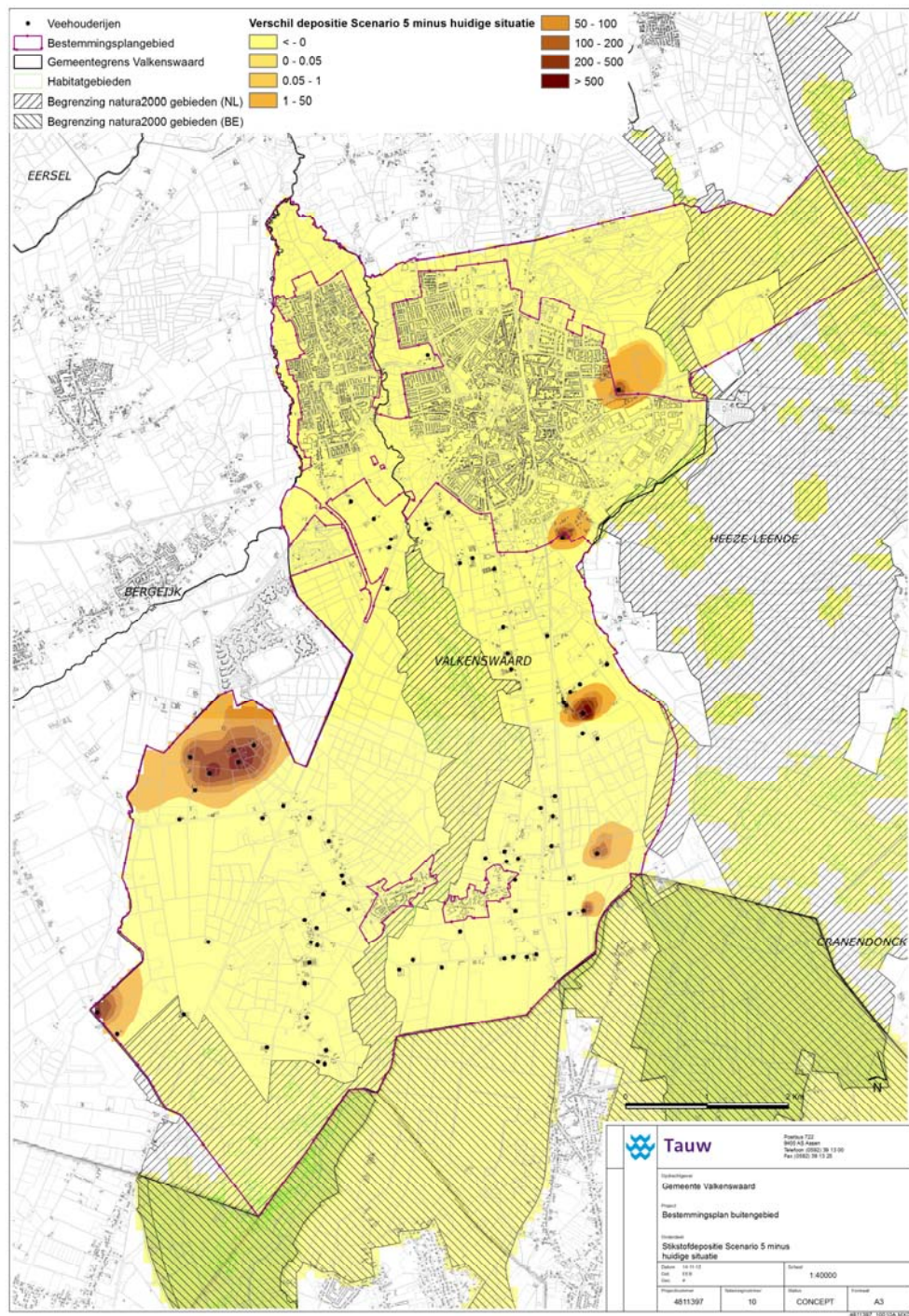
De volgende stap is daarom het ontwikkelen van realistische scenario's. Hiervoor is een scenario ontwikkeld welke gebaseerd zijn op het huidige beleid (stikstofverordening provincie Noord-Brabant) en realistische aannamen met betrekking tot stoppers en groeiers binnen het plangebied.

Scenario 5: Externe saldering op basis van stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Dit scenario is in veel provincies uit het reconstructiegebied het meest voor de hand liggende omdat het aan de basis ligt van de stikstof verordeningen c.q. het vastgestelde provinciaal beleid. In elke provincie gelden andere randvoorwaarden met betrekking tot de in te zetten techniek, maar overal baseert men zich op de technieken zoals die vanuit de Rav mogelijk worden gemaakt. In de gebiedsgerichte modelleringen richt dit scenario zich naar het beleid zoals dat geldt binnen de provincie waarin de gemeente is gelegen.

Vanwege de wijze waarop wordt omgegaan met het dynamiek-profiel binnen een gemeente, in combinatie met de externe salderings mechanismen en de inspanning tot emissie reductie die geleverd moet worden om voor externe saldering in aanmerking te kunnen komen, verifieert dit scenario of de gangbare salderingsmechanismen zullen werken binnen het plangebied.

De resultaten tonen aan dat, binnen de aannemelijke dynamiek in de populatie, en zonder dat er sprake zal zijn van een onaanvaardbare hoge groei van het aantal melkkoeien per hectare, de inzet van stalmaatregelen zoals die ook in Noord-Brabant worden voorgeschreven ervoor kan zorgen dat de meest vitale ondernemers door zullen kunnen groeien tot een bouwvlak met een omvang van 1,5 ha. Zie ook figuur 0.3.

Figuur 0.3 Toe- en afname van de depositie t.o.v. het huidige gebruik als gevolg van bedrijfsontwikkelingen op basis van de Provinciale verordening 2010 bij een reële dynamiek in het plangebied

Conclusies stikstofberekeningen

Uit de berekeningen blijkt dat er binnen de randvoorwaarden die de provinciale stikstofverordening van Noord-Brabant voorschrijft, er voor het vitale gedeelte van de agrarische populatie voldoende ontwikkelruimte is tot over de grenzen van de bouwvlakken. De uitbreiding van 1,5 hectare kan dus plaats vinden zonder dit daarbij de effecten zijn te verwachten op de Natura2000-gebieden.

Soorten

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn.

Effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden

In het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden opgenomen voor grootschalige ingrepen in of nabij provinciaal beschermde natuurgebieden. Mogelijke effecten op deze natuurgebieden beperken zich tot effecten door agrarische ontwikkelingen. De uitbreiding van agrarische bouwvlakken is niet mogelijk in gebied dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Dit komt door de ligging van bouwvlakken (nabij de weg) en door beperkende bouwregels in natuurgebieden.

Indirecte effecten door stikstofdepositie zijn hierbij incidenteel wel mogelijk. Belangrijke, stikstofgevoelige gebieden zijn beschermd als Natura2000-gebied. Er is geen effect op deze gebieden. Overige gebieden binnen de EHS zijn minder streng beschermd. Hierbij vormt stikstofdepositie geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Landschap

De ontwikkelingen met landschappelijk de grootste impact zijn de uitbreidingen van agrarische bedrijven binnen bestaande bouwvlakken (met maximaal 15% tot 1,5 hectare). Daarnaast speelt voor landschap de mogelijkheid tot wijziging van landbouw naar bedrijf of woning.

In principe is voor alle ontheffingen en wijzigingsbevoegdheden het vereisten van landschappelijke inpassing opgenomen. Voor werkzaamheden in het agrarisch gebied en voor het aanleggen van een waterbergingsgebied is behoudens de bestemming 'Groen-Landschapselement' daarnaast ook een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' aan de orde (het oude aanlegvergunningstelsel) opgenomen ter bescherming van natuur- landschappelijke waarden. Hiermee zijn landschappelijke waarden in het gebied geborgd. Met het hebben van dit kader wordt de negatieve tendens in de autonome ontwikkeling (verstoring en versnippering door nieuwe bebouwing) gestopt en treedt een positief effect op.

Thema cultuurhistorie (inclusief archeologie)

Historische geografie

Evenals bij het onderdeel landschap moeten cultuurhistorische waarden bij een wijzigingsbevoegdheid of een ontheffing gerespecteerd worden en ingepast. Daarnaast zijn deze waarden ook opgenomen in een aanlegvergunningstelsel. Op deze wijze in combinatie met de bepalingen op het gebied van landschap zijn historische geografische waarden in het gebied geborgd. Het effect is neutraal.

Historische stedenbouw

De bescherming van rijks- en gemeentelijke monumenten in het plangebied geschiedt via sectorale regelgeving in de Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke monumentenverordening. Verder zijn karakteristieke panden aangewezen op de bestemmingsplankaart. De panden zijn op basis van een gemeentelijke inventarisatie bepaald. De panden waren reeds in het geldende bestemmingsplan aangewezen als karakteristiek. De structuur van de linten wordt gehandhaafd, doordat bouwvlakken moeten aansluiten bij de bestaande bebouwing. Het effect is neutraal.

Archeologie

Ten aanzien van uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden ter plaatse. In het bestemmingsplan is een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is niet aannemelijk. Het effect is neutraal.

Water en bodem

De ontwikkelingen in bestemmingsplan zullen verder geen verslechtering van de bodemkwaliteit tot gevolg hebben. Het effect is neutraal. Wat betreft water zijn de bestaande en te realiseren vergunde waterbergingsgebieden opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen hiervoor zijn middels wetgeving voldoende compenserende en mitigerende maatregelen op te leggen. Het effect op water is als neutraal (0) beoordeeld.

Thema Verkeer

De uitbreiding van veehouderij bedrijven hangt samen met het aantal bedrijven wat zal stoppen in het gebied. Per saldo zal daarmee geen toename van het verkeer worden verwacht. Wat betreft nieuw vestiging van bedrijven is in het nieuwe bestemmingsplan opgenomen dat deze geen verkeersaantrekkende werking mogen hebben. Door toedoen zal de huidige situatie onveranderd blijven. Het effect is daarom neutraal.

Woon- en leefmilieu

Onder het thema woon- en leefmilieu worden aspecten geluid, luchtkwaliteit en geur.

Geluid

Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit de verkeersparagraaf (zie hierboven) blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen door toedoen van het nieuwe bestemmingsplan naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaai. Het effect voor geluid is neutraal.

Lucht

Overschrijdingen van grenswaarden door uitbreidingen van stallen in de toekomst kunnen niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) wordt afgegeven als de norm voor fijn stof wordt overschreden. Een aanvraag voor een uitbreiding van een bestaande stal moet dus altijd voldoen aan de grenswaarden. Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit. Zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties (na uitbreidingen) geldt dat de normen voor luchtkwaliteit niet mogen overschrijden. Op het onderdeel lucht worden geen negatieve effecten verwacht. De beoordeling is neutraal.

Geur

Een uitbreiding of nieuwbouw van een stal is conform de verordening is niet mogelijk op een afstand van 50 meter of minder. Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 50 meter. Op termijn zullen daarmee steeds minder diervverblijven op minder 50 meter afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen. Een uitbreiding van grondgebonden veehouderij in het plangebied zal dus geen knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande bedrijven zal plaatsvinden buiten de 50 meter contour. Daarnaast bestaat de kans dat de geursituatie ten aanzien van bestaande woonhuizen in het plangebied verbetert. Dit levert een positief effect op.

Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Het voorgenomen bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard geeft uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert vooral landbouwkundige ontwikkelingen in het gebied. Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving. Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie ligt hier een uitvoerige scenarioanalyse aan ten grondslag. De resultaten van de scenario's hebben aangetoond dat de ontwikkelruimte geen negatieve effecten op verzuring en eutrofiering oplevert na vergelijking van de ontwikkelruimte die met het plan mogelijk wordt gemaakt met het huidig gebruik. Er treedt ten opzichte van huidig door een afname van depositie zelfs een positief effect op. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling kan er wel een zekere toename van de depositie gaan ontstaan.

Er is gerekend met 1 scenario: een scenario waar in de huidige bouwvlakken worden opgevuld zonder wijzigingsbevoegdheid van 1,5 hectare. Voor geen van de overige aspecten zijn negatieve effecten te verwachten en voor wat betreft het aspect landschap, vanwege de voorwaarde van landschappelijke inpassing bij uitbreidingen van agrarische bouwvlakken is er sprake van een positief effect op de landschappelijke kwaliteiten in het gebied.

Daarmee is vastgesteld dat er ten aanzien van de Natuurbeschermingswet geen belemmeringen worden verwacht die het voorliggende plan onuitvoerbaar zouden kunnen laten zijn. Ook vanuit de andere sectorale kaders zijn de plannen inpasbaar.

1 Inleiding

Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over het bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard. Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de m.e.r.-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r.-procedure worden gezet.

1.1 Waarom dit MER?

De gemeente Valkenswaard is een gemeente met een omvangrijk buitengebied. De huidige bestemmingsplannen die dit buitengebied beslaan zijn in meer of mindere mate verouderd en niet meer afgestemd op nieuw beleid en regelgeving. Het bestemmingsplan buitengebied draagt hoofdzakelijk het karakter van een consoliderend plan. In het kader van de wettelijke actualiseringplicht stelt de gemeente momenteel een nieuw bestemmingsplan buitengebied op. Dit bestemmingsplan vervangt een aantal verouderde bestemmingsplannen zoals die zijn opgenomen in bijlage 8. Het plangebied behorend bij het bestemmingsplan buitengebied staat in figuur 1.1 weergegeven.

M.e.r.³ heeft als doel het milieu een volwaardige plaats te geven in de bestuurlijke besluitvorming. De gemeente Valkenswaard kan bovendien met de uitkomsten die in het MER staan een solide onderbouwing geven voor het bestemmingsplan buitengebied.

Wettelijke m.e.r.-plicht

M.e.r. is wettelijk vastgelegd in de Wet Milieubeheer. In de Wet Milieubeheer (Wm) is in hoofdstuk 7 geregeld dat bij bepaalde plannen en/of besluiten met mogelijke grote milieugevolgen het verplicht is informatie te verzamelen over de als gevolg van de ingreep optredende milieugevolgen. Het doel is het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij dergelijke plannen en/of besluiten. Voor deze plannen en/of besluiten wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) procedure doorlopen. In de bijlage bij het Besluit m.e.r. is bepaald voor welke ingrepen een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden. Dit is mede afhankelijk van de aard en omvang van de activiteit en het soort besluit.

Onderscheid planm.e.r.-Besluitm.e.r.

Daarnaast is er een onderscheid tussen planm.e.r. (voor (globale) kaderstellende plannen en besluiten) en Besluitm.e.r. (voor (concrete) besluiten op basis waarvan realisatie mogelijk is). Uitgangspunt is dat het MER aan moet sluiten bij het detailniveau van het plan of besluit waaraan het gekoppeld is. Dit milieueffectrapport betreft een PlanMER. Hierna worden echter steeds alleen de termen m.e.r. en MER gebruikt.

³ Binnen de m.e.r.-procedure worden de volgende afkortingen gebruikt: de m.e.r. en het MER. De m.e.r. duidt de procedure van milieueffectrapportage aan, zoals het onderzoek, de inspraak en alle bijkomende adviezen en dergelijke. De afkorting MER staat voor het eindproduct, het milieueffectrapport

Het opstellen van dit MER is nodig omdat het bestemmingsplan buitengebied het kader vormt voor (toekomstige) Besluitm.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteiten en vanwege het feit dat een passende beoordeling ex Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) opgesteld moest worden (conform artikel 19j Nbw) omdat significant negatieve effecten op nabijgelegen Natura2000-gebieden op voorhand niet konden worden uitgesloten.

De initiatiefnemer is het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Valkenswaard is het bevoegd gezag, zij stellen het ontwerpbestemmingsplan buitengebied tezamen met dit MER vast. In onderstaande twee tekstblokken wordt wat nader ingegaan op de grondslagen voor dit MER.

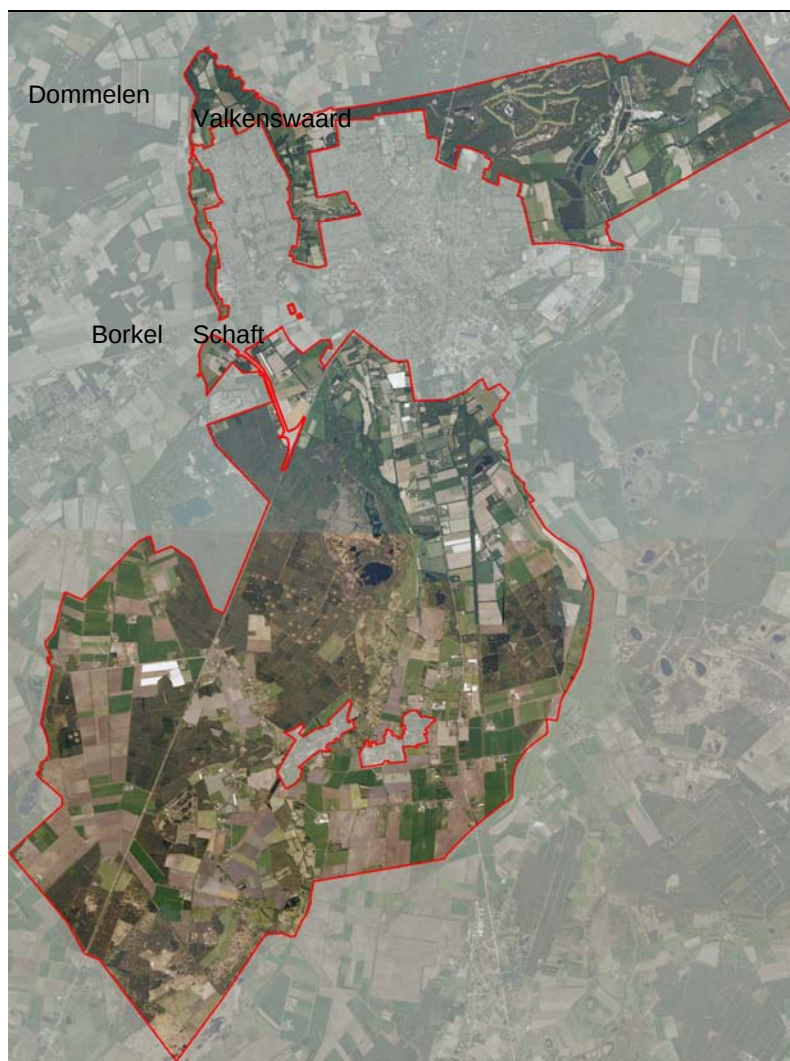
Kaderstelling

Het vergroten van de oppervlakte van agrarische bouwvlakken is mogelijk met 15 % tot een maximum van 1,5 ha (intensieve veehouderijen uitgezonderd, deze kunnen alleen buitenplans onder voorwaarden (onder andere toets duurzaamheid) uitbreiden). Omdat op voorhand niet uit te sluiten is dat voor sommige van deze specifieke ontwikkelingen het doorlopen van de Besluitm.e.r.(beoordelings)-procedure noodzakelijk is (het bestemmingsplan buitengebied fungeert in deze als kaderstellend plan) moet een MER gemaakt worden.

Daar komt bij dat deels binnen en direct buiten het plangebied verschillende waardevolle landschappen en natuurgebieden liggen, zoals de Natura2000-gebieden "Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux" (deels binnen het plangebied) en "Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof" (gelegen in België). Het is van belang om eventuele effecten op deze gebieden vroegtijdig in beeld te hebben zodat daar bij de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied rekening mee gehouden kan worden.

Passende beoordeling

Omdat als gevolg van uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied significant negatieve effecten op nabijgelegen Natura2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is het opstellen van een passende beoordeling noodzakelijk. De passende beoordeling is integraal onderdeel van dit MER.

Figuur 1.1 Begrenzing plangebied bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard

1.2 Doel en ambities van het bestemmingsplan

Vanuit het bestaande beleidskader wordt duidelijk dat de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit voorop staat in het buitengebied van Valkenswaard. De opgave is om de ontwikkelingen in het landelijke gebied zodanig vorm te geven dat er sprake is van een duurzaam en vitaal platteland. Het gebied biedt de multifunctionele gebruikruimte voor landbouw, natuur en landschap, water, recreatie, cultuurhistorie en kleinschalige bedrijvigheid.

1.3 M.e.r.-procedure

Op deze milieueffectprocedure is de uitgebreide procedure van toepassing (art. 7.9 Wet milieubeheer). Deze procedure is in acht genomen.

Voorfase

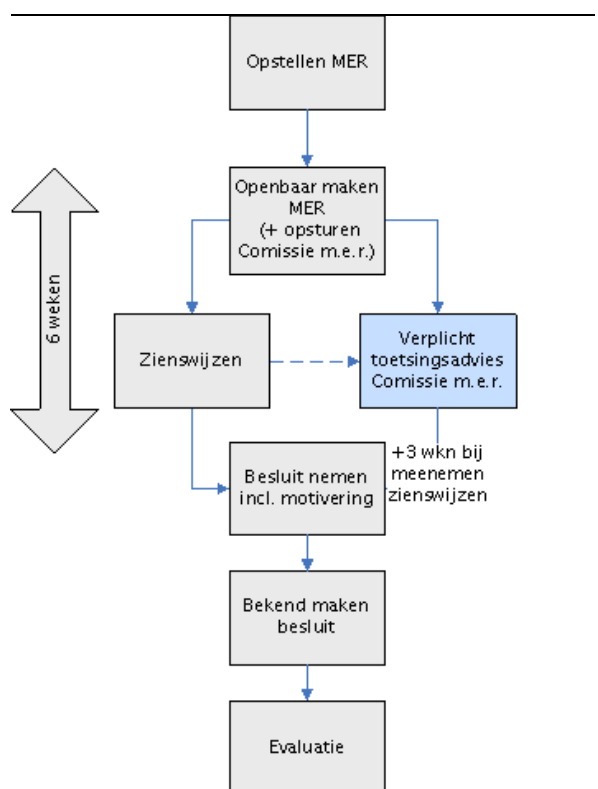
Het MER is voorafgegaan door een startdocument over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Dit startdocument heeft van 31 mei tot en met 28 juni 2012 ter inzage gelegen op het gemeentehuis van Valkenswaard. Het gemeentebestuur heeft over het startdocument geen advies gevraagd aan de Commissie voor de m.e.r.. Op het startdocument zijn drie zienswijzen binnengekomen, hiermee is bij het opstellen van dit MER rekening gehouden. In onderstaand overzicht staat aangegeven hoe rekening is gehouden met de binnengekomen zienswijzen:

Tabel 1.1 Overzicht van vragen op het startdocument en de plek in dit MER

Vraag	Antwoord
Op welke manier worden beleidskaders weergegeven	In paragraaf 2.5 is een overzicht opgenomen van de relevante beleidskaders en de plek in dit MER
Geef aan hoe de Verordening Stikstof en Natura2000 in praktijk wordt gebracht	In paragraaf 3.9 wordt dit weergegeven.
Houdt rekening met de begrenzing en consequenties voor Natura2000-gebieden.	In de passende beoordeling worden de consequenties voor de Natura2000-gebieden weergegeven.
Er wordt gevraagd rekening te houden met de Waterverordening	De Waterverordening is nog niet afgerond.
Op welke manier wordt de passende beoordeling opgetuigd.	In de passende beoordeling wordt uitgebreid stilgestaan bij de effecten op natuur. Niet alleen vanuit agrarische bedrijven. Zie verder hoofdstuk 4, paragraaf 4.3
Toets niet alleen aan wettelijke grenswaarden voor de thema's geluid en lucht	De wijze waarop is getoetst is past bij het instrument planm.e.r. Een en ander is op een kwalitatieve wijze in beeld gebracht.

Ontwerpbestemmingsplan en MER tezamen ter visie

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure van het bestemmingsplan buitengebied. Het MER wordt samen met het Ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd. Vervolgens geeft de Commissie voor de m.e.r. een (verplicht) toetsingsadvies (binnen de inspraaktermijn van zes weken). De gemeenteraad neemt vervolgens een besluit op basis van het MER, de inspraakreacties en overige adviezen. Het besluit wordt bekend gemaakt. De procesgang staat in onderstaande figuur 1.2 weergegeven.

Figuur 1.2 Milieueffectprocedure (m.e.r.)
(Bron: Commissie voor de m.e.r.)

Na afronding van deze planm.e.r.-procedure ten behoeve van het bestemmingsplan kan er nog steeds sprake zijn van Besluitm.e.r.-plicht voor specifieke ontwikkelingen, bijvoorbeeld binnen veehouderijbedrijven. Dit is afhankelijk van de aard en omvang van de ontwikkelingen. De Besluitm.e.r. dient uitgevoerd te worden op individueel bedrijfsniveau in het kader van de vergunningverlening.

1.4 Opbouw van dit milieueffectrapport

Dit MER voldoet aan de daaraan gestelde wettelijke eisen, te weten:

- Een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de wijze van uitvoering, met de (reële) alternatieven daarvoor, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven (zie hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**)
- Een aanduiding van het te nemen besluit of de besluiten waarvoor het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en alternatieven (zie paragraaf 1.1)
- Een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben (zie hoofdstuk 5 en verder)
- Een beschrijving van de gevolgen van voorgenomen activiteit en alternatieven voor het milieu, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven (zie hoofdstuk 6)
- Een vergelijking van de alternatieven op basis van de bepaalde milieueffecten (zie hoofdstuk 6)
- Een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige milieueffecten van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen. Voor zover relevant in hoofdstuk 6
- Een overzicht van de leemten in kennis, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens (zie hoofdstuk 6.11)
- Een publieksvriendelijke samenvatting (zie voorin dit document)

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding (onder andere doel bestemmingsplan, aanleiding m.e.r.). De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan en de alternatieven. Hoofdstuk 4 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 5 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de scenario's en leemten in kennis staan in hoofdstuk 6 en 7. Onderdeel van de bijlagen is onder meer een verklarende woordenlijst. In de hoofdtekst wordt verder verwezen naar verschillende andere bijlagen.

2 Kader van dit MER

Dit hoofdstuk schetst het kader van dit MER: de probleem- en doelstelling, het plan- en studiegebied en het relevante beleid. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over besluiten die (nog) genomen moeten worden.

2.1 Noodzaak actualiseren bestemmingsplan

Buiten het feit dat de huidige bestemmingsplannen voor het buitengebied van Valkenswaard op een aantal punten niet meer actueel zijn, zijn er twee procedurele redenen om nu een nieuw bestemmingsplan op te stellen:

1. Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Omdat op 1 juli 2013 bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar (Wro) worden de geldende bestemmingsplannen in het buitengebied van Valkenswaard vervangen door een nieuw bestemmingsplan buitengebied. Het nieuwe plan zal dan ook direct digitaal beschikbaar zijn.

2. Provinciaal beleid

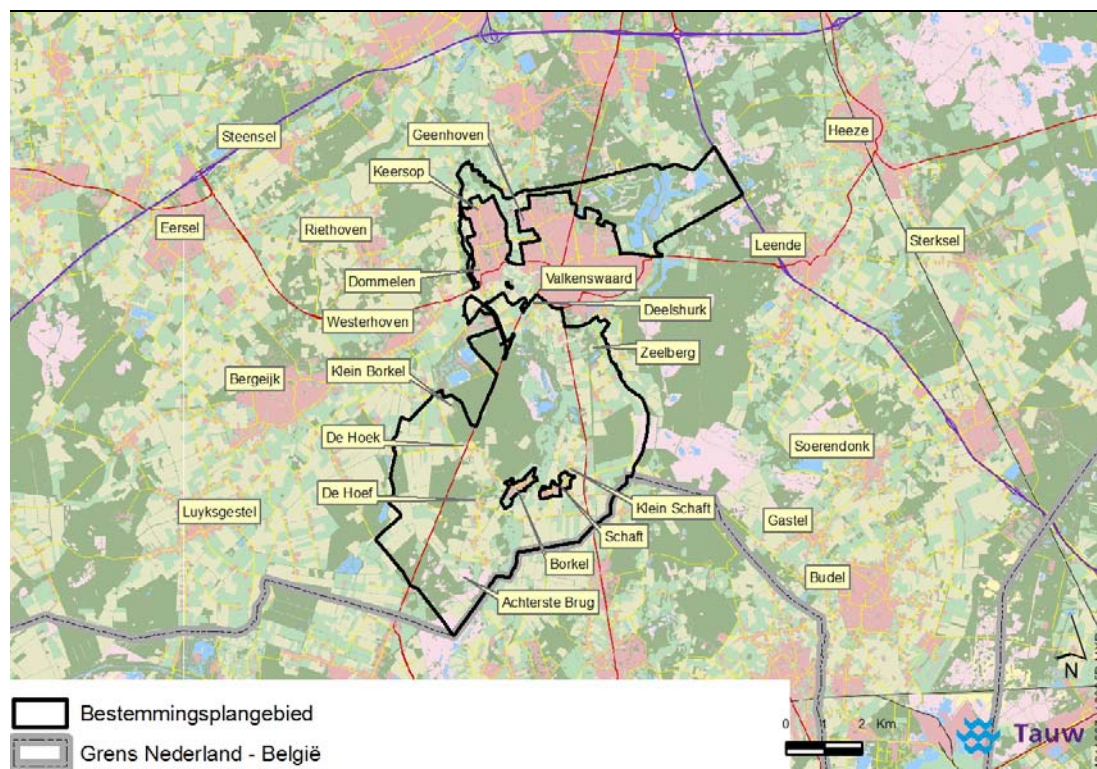
In het nieuwe bestemmingsplan buitengebied wordt de provinciale 'Verordening Ruimte Noord-Brabant' (2010) doorvertaald waarna het gemeentelijke en provinciale beleid weer met elkaar in overeenstemming zijn.

2.2 Het bestemmingsplan buitengebied en het plangebied

Het bestemmingsplan beslaat het gehele buitengebied van de gemeente Valkenswaard, exclusief de kernen Valkenswaard, Dommelen, Borkel, Schaft, Lage Heide, Lage Heideweg en het Eurocircuit. Aan de westzijde grenst het plangebied aan de gemeente Bergeijk. Ten noorden van het plangebied is de gemeente Waalre gelegen. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan de gemeente Heeze-Leende en ten zuiden van het plangebied is Belgisch grondgebied gelegen. Binnen het plangebied liggen verspreid landbouwgebieden en natuur- en bosgebieden zoals De Malpie, De Plateaux, het dal van de Dommel en gedeelten van de beeklopen van de Run en de Keersop.

Plangebied

Het plangebied is het gebied waar het bestemmingsplan buitengebied betrekking op heeft. Figuur 2.1 geeft de begrenzing van het plangebied weer. In paragraaf 3.1 is een beschrijving opgenomen van de kenmerken van het plangebied.

Figuur 2.1 Begrenzing plangebied

Studiegebied

Het studiegebied is het gebied waar effecten kunnen optreden als gevolg van de ingreep. Het studiegebied kan per milieuthema verschillen. In de verschillende deelonderzoeken is waar nodig per thema aangegeven wanneer het studiegebied afwijkt van het plangebied.

2.3 Kenschets veehouderij Valkenswaard in de huidige situatie

Binnen het plangebied zijn 72 operationele veehouderijbedrijven gevestigd, waaronder 16 intensieve veehouderijen (vleesvee / vleesvarkens), twee kippenbedrijven, 11 paardenhouderijen, 26 melkvee- en rundveehouderijen en twee nertsenfokkerijen. In de afgelopen tien jaar hebben 14 veehouderijen de bedrijfsvoering gestaakt. In het buitengebied ligt een twintigtal niet-agrarische bedrijven (20 adressen). In paragraaf 3.4 wordt nader ingegaan op de omvang en locaties (spreiding) van de veehouderij.

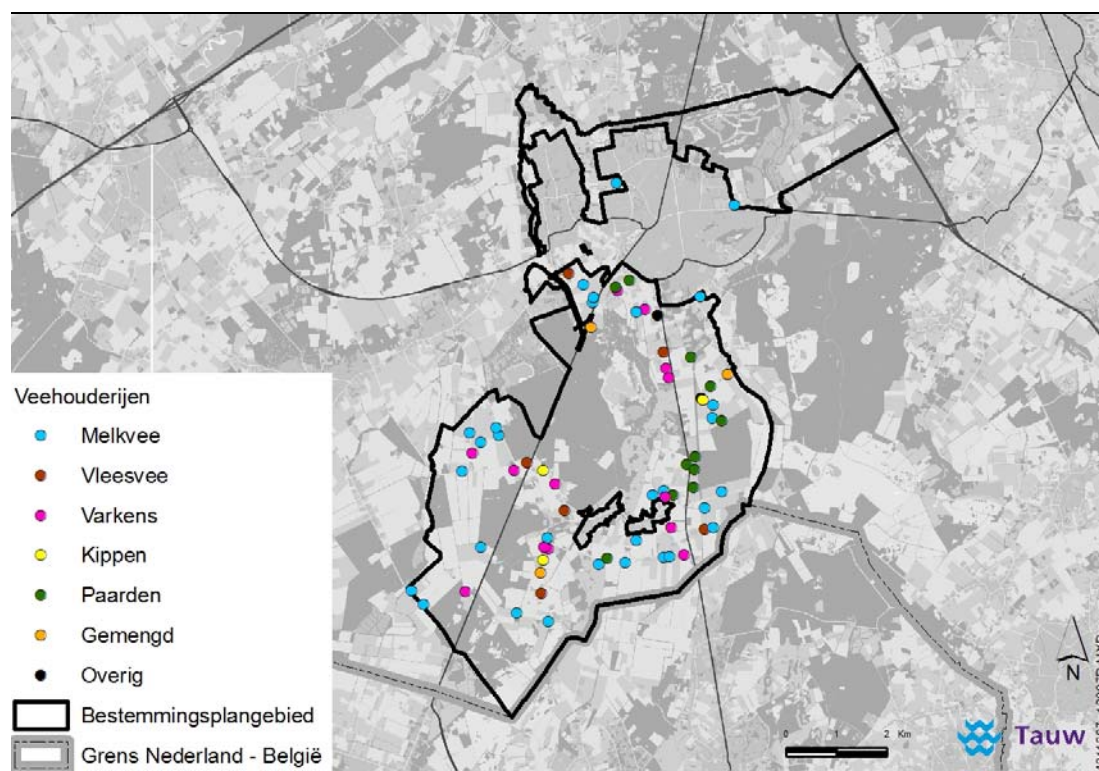
Tabel 2.1 Overzicht van het aantal en type bedrijven

Type bedrijf	Aantal
Melkvee	26
Vleesvee	5
Varkens	11
Kippen	2
Paarden	11
Gecombineerd / overig	17 (inclusief twee nertsenfokkerijen)
Totaal	72

Tabel 2.2 Aantallen koeien, schapen en overige dieren⁴

Categorie	Omschrijving	Aantal
A1	Diercategorie melk- en kalfkoeien ouder dan twee jaar	3171
A2	Diercategorie zoogkoeien ouder dan twee jaar	134
A3	Diercategorie vrouwelijk jongvee tot twee jaar	2341
A4	Diercategorie vleeskalveren tot acht maanden	517
A6	Diercategorie vleesstieren en overig vleesvee van zes tot 24 maanden (roodvleesproductie)	683
A7	Diercategorie fokstieren en overig rundvee ouder dan twee jaar	80
B1	Diercategorie schapen ouder dan één jaar, inclusief lammeren tot 45 kg 1, 2	65
D1	Fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg	9339
D2	Diercategorie dekberen, zeven maanden en ouder	11
D3	Diercategorie vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot zeven maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking	23536
E2	Diercategorie legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen	34699
E5	Diercategorie vleeskuikens	271612
E6	Additionele technieken voor mestbewerking en mestopslag	16000
H1	Diercategorie nertsen, per fokteef	10500
K1	Diercategorie volwassen paarden (drie jaar en ouder)	473
K2	Diercategorie paarden in opfok (jonger dan drie jaar)	48
K3	Diercategorie volwassen pony's (drie jaar en ouder)	24

⁴ De gegevens in deze tabel over het aantal dieren zijn afkomstig van de gemeente Valkenswaard

Figuur 2.2 De verspreiding van het type bedrijven

Binnen heel Nederland is een afname van het aantal landbouwbedrijven te zien. Door de bank genomen geldt dat de grotere bedrijven blijven bestaan en de kleinere verdwijnen. In Valkenswaard zal deze ontwikkeling ook plaatsvinden. Het aandeel melkveehouderijen en varkensbedrijven is groot.

Tabel 2.3 Afname van het aantal landbouwbedrijven in Valkenswaard

Aantal landbouwbedrijven	Jaartal
104	2000
86	2005
82	2011

2.4 Samenhang met overige ontwikkelingen

Het bestemmingsplan staat niet op zichzelf. De voorgenomen ontwikkelingen hebben een relatie met diverse beleidskaders van de overheid. In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken kort aangestipt. Bijlage 3 bevat een uitgebreide opsomming van het beleid.

2.4.1 Beleid rondom stikstofdepositie

Probleemschets stikstofdepositie

Om de voortdurende aantasting van biodiversiteit te keren zijn op Europees niveau natuurdoelen geformuleerd. De verschillende lidstaten moeten deze natuurdoelen realiseren teneinde een Europees natuurnetwerk te creëren, het Natura2000-netwerk.

Het blijkt dat de verzuring en eutrofiëring een lastig knelpunt is bij de implementatie van natuurbeschermingswetgeving (Nbw). Het gaat daarbij om de externe werking van stikstofemitterende activiteiten (landbouw, verkeer, industrie) op voor stikstofgevoelige natuur. De ervaring leert dat het invloedsgebied waarbinnen nog een toename van de depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen (zoals ammoniak) kan worden vastgesteld, veel groter is dan de invloedsgebieden van de aspecten als geur, fijn stof, geluid, verstoring, verkeersaantrekkende werking en dergelijke. Op basis van deze overwegingen is tot de conclusie gekomen dat de ordenende werking die uitgaat van de ammoniakemissies bepalend is voor de haalbaarheid van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden.

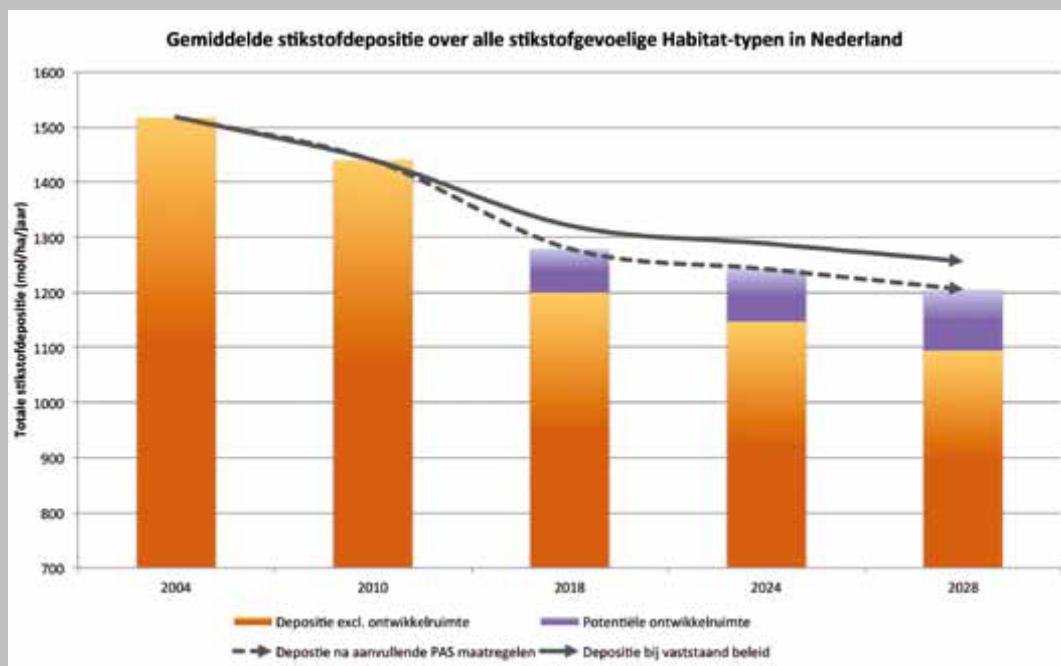
Stand-still voor eutrofiëring en verzuring

In grote delen van Nederland is sprake van een overbelaste situatie: de achtergronddepositie van stikstof overschrijdt de maximaal toelaatbare hoeveelheid stikstof die Natura2000-gebieden kunnen hebben (kritische depositiewaarde - KDW). Dat betekent dat iedere mol stikstof extra in potentie leidt tot een (mogelijk significante) verslechtering van de natuurlijke kenmerken van omliggende Natura2000-gebieden. Als deze lijn zou worden doorgezet zijn individuele bedrijfsplannen alleen mogelijk als er sprake is van een dalende totale emissie / depositie vanuit deze bedrijven.

Via het toepassen van (BBT⁵-)maatregelen op bestaande (intensieve) veehouderijen lijkt er nog wel ruimte voor ontwikkelingen, gedacht kan worden aan: saldering, het toepassen van emissiearme stalsystemen en het aanpassen van de voeding⁶ (nutriëntenmanagement). Binnen melkrundveehouderijen is via deze lijnen tussen de 20 en 40 % emissiereductie haalbaar. Dit is het percentage waar de sector van uitgaat in het kader van bijvoorbeeld de besluitvormingsprocessen rondom de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

De PAS beoogt de achteruitgang van de biodiversiteit (veroorzaakt door stikstofbelasting) te stoppen, zonder de economische ontwikkeling in gevaar te brengen. De aanvullende maatregelen uit de PAS moeten leiden tot een extra daling van stikstof. Een deel van die extra daling wordt benut om incidentele toenames te kunnen salderen, zodat er op gebiedsniveau voldoende zekerheid is dat er per saldo sprake is van een afname van de totale depositie. Op deze manier ontstaat er ontwikkelruimte (zie de onderstaande figuur).

Bronnen: de website over de PAS van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (<http://pas.natura2000.nl/pages/home.aspx>) en de brochure 'Hoe werkt de programmatische aanpak stikstof?' (eveneens van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie).

⁵ BBT: Best Beschikbare Techniek

⁶ Deze laatste maatregel staat bekend als 'het voerspoor'

Binnen de intensieve veehouderij wordt al uitgegaan van technische maatregelen die een reductie van 70 % tot 85 % bewerkstellingen. In de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) is 70 % reductie vooralsnog de minst vergaande nageschakelde techniek.

De Verordening Stikstof en Natura2000 van de provincie Noord-Brabant gaat uit van 85 % emissiereductie door nabehandelingstechnieken. Op de bestaande veehouderijen kan deze reductie (deels) worden ingevuld door extra dieren te houden. De inzet van techniek levert daarmee ontwikkelingsruimte op.

2.4.2 Mogelijke ontwikkelingen op nationaal niveau

In Nederland wordt het probleem van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden zwaarder gevoeld dan in de ons omringende landen. Dat heeft onder andere te maken met veehouderijen die dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de Natura2000-gebieden liggen stikstofgevoelige habitats en in ruim vijftig gebieden is er sprake van fors overbelaste situaties. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan deze overbelasting (circa 35 %), maar niet de enige (verkeer, industrie).

Het gat tussen de huidige depositie van stikstof en de voor natuur nog te verdragen depositie is nog steeds groot. Het is de bedoeling dat binnen de PAS afspraken worden gemaakt over een daling van de stikstofdepositie, waaraan alle sectoren een bijdrage leveren. Deze afspraken worden juridisch geborgd. Daarnaast wordt ecologisch onderbouwd wat de vereiste daling van de stikstofdepositie is, waarmee de instandhoudingsdoelen worden bereikt. Daar kan op dit moment echter nog niet op vooruit worden gelopen. Bij dit MER is de Noord-Brabantse Verordening Stikstof en Natura2000 richtinggevend (zie ook paragraaf 3.10).

2.5 Overige beleidskaders

In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven. Bijlage 3 bevat een opsomming en uitwerking van het (generieke) beleid. Dit is in tabel 2.4 samengevat.

Tabel 2.4 Belangrijkste beleidsstukken en hun relevantie voor dit MER

Beleidsstuk	Auteur	Relevant omdat,
Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro)	Rijk	De Wet ruimtelijke ordening regelt hoe de ruimtelijke plannen gemaakt en gewijzigd worden. Het Besluit Ruimtelijke Ordening is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.
Flora- en Faunawet en Natuurbeschermingswet	Rijk	De soorten en gebieden in het plan- en studiegebied worden beschermd door de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet.
Wet geurhinder en veehouderij	Rijk	Deze wet normen geeft voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning).
Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en Regeling ammoniak en veehouderij (Rav)	Rijk	Het MER de gevolgen van de ammoniakdepositie op natuur beschrijft en daarbij toetst aan de Wav. De Rav geeft emissiefactoren voor ammoniak voor verschillende stalsystemen.
Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij	Rijk	Het de wettelijke ammoniakemissies vastlegt waaraan uiterlijk in 2013 aan moet worden voldaan
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Rijk	Hierin staat wat knelpunten met betrekking tot de uitstoot van fijn stof van veehouderijen zijn en hoe deze knelpunten moeten worden opgelost.
Wet Inrichting Landelijk Gebied	Rijk	Deze wet het kader vormt voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied.
Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)	Rijk	Deze wet vastlegt op welke wijze er rekening moet worden gehouden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, monumenten.
Wet beheer rijkswaterstaatswerken	Rijkswaterstaat	Deze wet regelt welke activiteiten er in de uiterwaarden van rivieren is toegestaan
Structuurvisie Noord-Brabant	Provincie	Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld.
Verordening Ruimte	Provincie	In de Verordening Ruimte geeft de provincie aan hoe zij de Structuurvisie wensen te vertalen naar bestemmingsplannen
Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant (2010)	Provincie	Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.
Beleidsregels stikstof en beschermde natuurmonumenten	Provincie	De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de Beschermde natuurmonumenten.

Kenmerk R002-4811397BGE-evp-V02-NL

Beleidsstuk	Auteur	Relevant omdat,
Structuurvisie Valkenswaard	Gemeente	Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren
Landschapsontwikkelingsplan Valkenswaard 2012-2020	Gemeente	Plan voor herstel en ontwikkeling van het landschap in de gemeente Valkenswaard

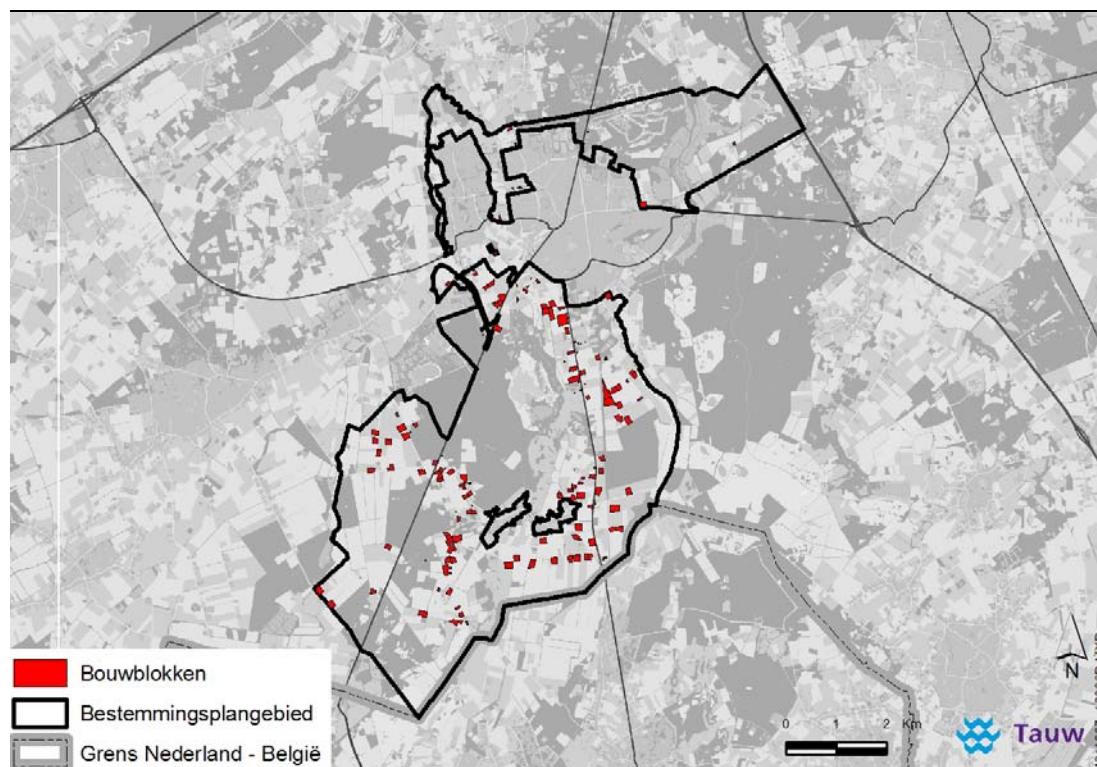
3 Het plan en de onderzoeksstrategie

Dit hoofdstuk beschrijft de voorgenomen activiteit van het plan en de totstandkoming van de scenario's en alternatieven. Eerst volgt een beschrijving van de ruimtelijke kenmerken van het plangebied en de uitgangspunten van het plan. Daarna volgt de beschrijving van de onderzoeksaanpak inclusief de scenario's.

3.1 Gebiedsbeschrijving en uitleg ruimtelijk plan

Huidig ruimtegebruik in en om het plangebied

Het bestemmingsplan beslaat het gehele buitengebied van de gemeente Valkenswaard, exclusief de kernen Valkenswaard, Dommelen, Borkel, Schaft, Lage Heide, Lage Heideweg en het Eurocircuit. Het gebied kenmerkt zich door een agrarisch cultuurlandschap met een afwisseling van bosrijke gebieden, verschillende beken en enkele recreatiecomplexen. Binnen het plangebied zijn ruim 72 agrarische bedrijven, waarvan circa 20 intensieve veehouderijen aanwezig.

Figuur 3.1 Ruimtelijke verspreiding agrarische bedrijven

Ontwikkelingen in en om het plangebied

Het buitengebied is in beweging. Het aantal agrarische bedrijven in de gemeente Valkenswaard neemt jaarlijks af. Concreet zijn er de afgelopen tien jaar 14 bedrijven gestopt. Een analyse van de Bedrijfsontwikkelpunnen voor IV-bedrijven laat zien dat in de planperiode jaarlijks ongeveer 5 % van de intensieve veehouderijen verwacht te stoppen (inventarisatie gemeente Valkenswaard, 2012). Eigenaren zoeken naar een nieuwe invulling of exploitatie van hun locatie. Het nu geldende bestemmingsplan is in dat opzicht verouderd. Daarom kunnen veel wenselijke ontwikkelingen in het buitengebied niet met een eenvoudig procedure worden gerealiseerd. Het nieuwe plan moet ruimte bieden aan gewenste functiewijzigingen naar niet-agrarische functies. Naast de economische ontwikkeling spelen natuur en landschap een belangrijke rol. De afgelopen jaren bijvoorbeeld heeft de gemeente samen met het waterschap gewerkt aan de realisatie van drie overstromingsgebieden. Op dit moment wordt gewerkt aan de uitwerking hiervan voor het gebied Lage Heide. Hierbij spelen natuur- en recreatieontwikkeling een belangrijke rol.

3.2 Belangrijkste ontwikkelingen bestemmingsplan buitengebied

Specifiek maakt het bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard de volgende ontwikkelingen (on)mogelijk:

- Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan
- De uitbreidingsmogelijkheid voor het bebouwingsoppervlak van agrarische bedrijven bedraagt maximaal 1,5 hectare
- Uitbreidingen van agrarische bedrijven moeten altijd worden gecombineerd met een versterking van aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden (landschapsinvesteringsregeling)
- Nevenactiviteiten zijn, zowel in het agrarisch gebied als in de groenblauwe mantel (=bestemming agrarisch met waarden), via een afwijking toegestaan (met uitzondering van gevoelige bestemmingen)
- Extensieve recreatie en kleinschalige verblijfsrecreatie wordt mogelijk gemaakt
- Natuur- en landschapswaarden alsmede het watersysteem worden beschermd

Via een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (de oude aanlegvergunningstelsel) wordt het behoud geborgd van kleine landschapselementen (lijn- en vlak elementen) en natuur (niet zijnde EHS). Ook door de bestemming 'Groen-Landschapselement' moet de functie in overeenstemming zijn met de bestemming dus niet alleen de omgevingsvergunning zorgt voor bescherming.

3.3 Omgang met agrarische bestemmingen in het bestemmingsplan

Deze paragraaf gaat in op de wijze waarop de gemeente Valkenswaard omgaat met de agrarische doeleinden en bestemmingen in het bestemmingsplan.

3.3.1 Type agrarische bedrijven

In het bestemmingsplan buitengebied worden de volgende typen agrarische bedrijven onderscheiden:

- **Grondgebonden veehouderij:** veehouderij is de tak van landbouw waarbij men vee houdt voor het verkrijgen van melk, eieren en vlees. Wanneer de productie hoofdzakelijk afhankelijk is van de bij het bedrijf behorende gronden, spreekt men van een grondgebonden veehouderij. Deze bedrijven hebben een agrarische bestemming gekregen
- **Intensieve veehouderijen:** Het betreft het houden van vee zoals dat in de Wet Milieubeheer staat aangegeven. Het gaat dan vooral om het houden van slacht-, fok-, of legdieren in gebouwen zonder weidegang, waarbij de teelt niet afhankelijk is van de grond als productiemiddel. Ook pelsdierhouderijen vallen hieronder
- **Akkerbouw:** Akkerbouw is het bedrijfsmatig (op commerciële basis) telen van gewassen. Het bedrijf is afhankelijk van de grond als productiefactor. Voor akkerbouwbedrijven geldt hetzelfde beleid als voor grondgebonden veehouderijen
- **Tuinbouw:** Tuinbouw is het bedrijfsmatig (op commerciële basis) telen van groenten, (sier)bloemen, -planten, -bomen, -struiken, bollen, graszoden of zaden. Binnen de vollegrondstuinbouw worden tuinbouwgewassen, groenten, snijbloemen, fruit of bloembollen buiten (in de volle grond) geteeld. Het bestemmingsplan maakt nieuwvestiging of uitbreiding van glastuinbouw niet mogelijk
- **Intensieve kwekerij:** Onder een intensieve kwekerij wordt een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf verstaan waar gewassen worden geteeld of dieren worden gekweekt (niet zijnde vee), waarbij nagenoeg geen gebruik wordt gemaakt van daglicht
- **Paardenhouderijen:** Er is een aparte bestemming opgenomen voor paardenhouderijen. Er is een aparte bestemming opgenomen voor paardenhouderijen (Agrarisch-Paardenhouderij en Agrarisch met waarden-Paardenhouderij). Bij dergelijke bedrijven gaat het veelal om een mix aan agrarische en agrarisch verwante activiteiten, die onderling sterk met elkaar samenhangen (bijvoorbeeld: een paardenfokkerij waar ook paarden worden afgericht). Deze bedrijven hebben een specifieke behoefte aan bedrijfsgebouwen en -voorzieningen, zoals paardenbakken en rijhallen. Door middel van een specifieke bestemming komt dit het beste tot zijn recht. Overigens is een manege, vanwege het ontbreken van 'agrarische productie', geen agrarisch bedrijf. Een manege is binnen de paardenhouderijbestemming niet toegestaan
- **Nertsenbedrijven:** Er is een aparte bestemming opgenomen voor paardenhouderijen. De gemeente wil voorkomen dat intensieve veehouderijen kunnen omschakelen naar een nertsenhouderij. Daarom zijn de bestaande nertsenhouderijen op de verbeelding aangeduid (specifieke vorm van agrarisch met waarden - nertsbedrijf)

3.3.2 Agrarische doeleinden

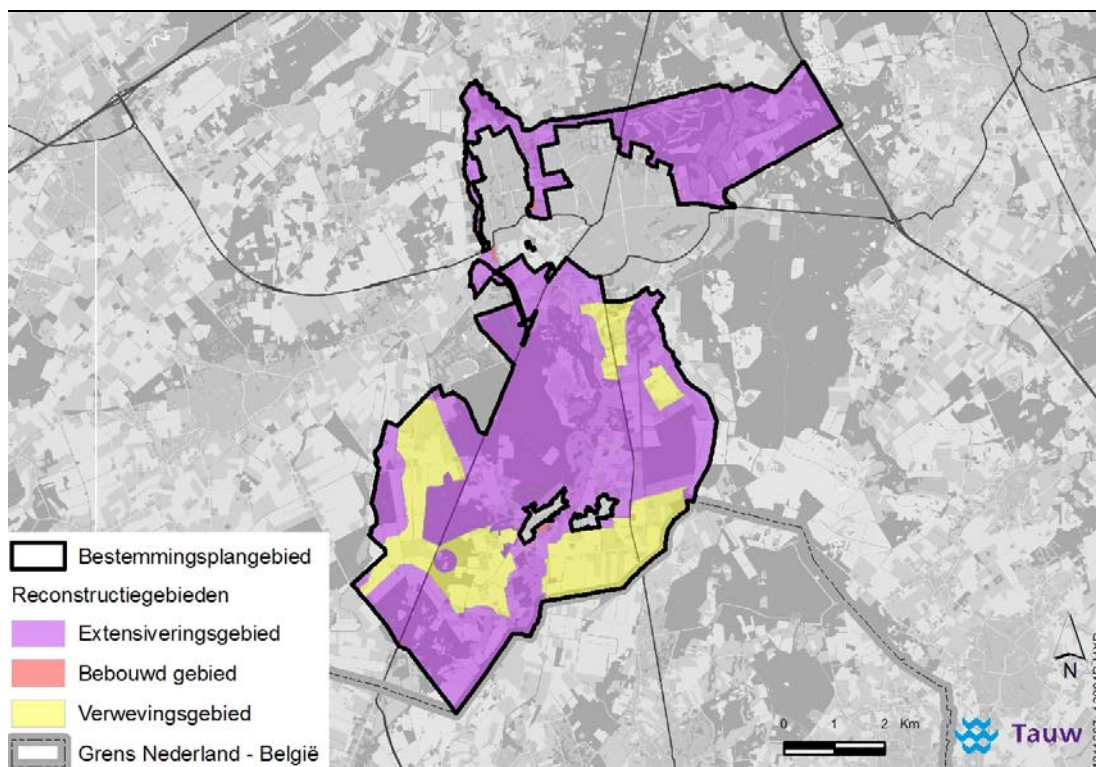
Landbouw is een van de belangrijkste sociale en economische dragers voor het buitengebied van Valkenswaard. Op figuur 3.1 is te zien waar de intensieve- en niet-intensieve veehouderijbedrijven liggen in het plangebied. In hoofdlijnen wordt het gebied verdeeld in twee agrarische gebiedsbestemmingen:

- Agrarisch (A): Dit betreffen de agrarische gebieden zonder speciale landschappelijke of natuurwaarden
- Agrarisch met waarden (AW): Binnen deze bestemming staat het behoud en de ontwikkeling van de agrarische sector voorop, met rekenschap van de Verordening Ruimte, Reconstructieregelgeving, Natura 2000 / Ecologische Hoofdstructuur en de kenmerkende landschapswaarden
- Ontwikkelruimte intensieve veehouderijen:

In het bijgevoegde schema is de ontwikkelruimte voor intensieve veehouderijen weergegeven. Kortweg komt het erop neer dat voor intensieve veehouderijen beperkt ontwikkelruimte wordt toegestaan.

Hervestiging en/of omschakeling (op bestaand agrarisch bouwvlak)	Nee	Nee, uitsluitend buitenplans na 'duurzaamheids-toets' (tot maximaal 1,5 ha)
Uitbreiding Intensieve bedrijfsbebouwing (op bestaand agrarisch bouwvlak)	Nee, tenzij dit noodzakelijk is om aan de wettelijke eisen voor dierenwelzijn te voldoen en er een vermindering van de ammoniakuitstoot plaatsvindt (meer ruimte per dier, geen toename aantal dieren).	Nee, uitsluitend buitenplans na 'duurzaamheids-toets' (tot maximaal 1,5 ha)
Vergroten agrarisch bouwvlak	Nee	Nee, uitsluitend buitenplans na 'duurzaamheids-toets' (tot maximaal 1,5 ha)

Figuur 3.2 Beperkte ontwikkelruimte voor de intensieve veehouderijen

Figuur 3.3 De zonering uit het Reconstructieplan voor intensieve veehouderijen binnen de gemeente Valkenswaard

3.3.3 Ontwikkelruimte voor de grondgebonden veehouderijen

Een agrarisch bouwvlak wordt opgenomen als er sprake is van vergunde agrarische activiteiten die legaal en bedrijfsmatig worden uitgeoefend. Het 'hobbymatig' houden van een beperkte hoeveelheid vee wordt niet aangemerkt als agrarisch bedrijf. Wanneer de agrarische activiteiten een omvang hebben van 10 nge (Nederlands Grootte Eenheid) of minder, is er sprake van het hobbymatig houden van vee. Een agrarische bestemming is dan niet (meer) passend. De hoofdfunctie is dan leidend voor het toekennen van de bestemming.

Nieuwe agrarische bouwvlakken (nieuwvestiging)

Nieuwvestiging van agrarische bouwvlakken is niet toegestaan. De reden hiervoor is dat gelet op de economische recessie en de beperkingen die het plangebied kent (bijvoorbeeld de nabijheid van het Natura2000-gebied en de externe werking ervan) het onwaarschijnlijk is dat nieuwe, reële en volwaardige agrarische bedrijven met een duurzaam toekomstperspectief zich in het plangebied willen en kunnen vestigen (vanuit de milieugebruiksruimte bezien). Eventuele uitzonderingen hierop dienen een eigen planologische procedure te volgen, waarbij onder andere de ruimtelijke inpasbaarheid aan de hand van haalbaarheidsonderzoeken moet worden aangetoond.

Omvang agrarische bouwvlakken

Op de verbeelding van de plankaart alsmede in figuur 3.1 zijn de agrarische bouwvlakken opgenomen. Het bouwen ten behoeve van het agrarisch bedrijf is toegestaan binnen de op de kaart aangegeven agrarische bouwvlakken. In principe dient alle bebouwing en verharding, inclusief mestbassins, sleufsilos, paardenbakken, opslag van kuilvoer en erfverharding, binnen het bestaande bouwvlak te worden gesitueerd.

Voor de omvang van de agrarische bouwvlakken is aangesloten bij de vigerende bestemmingen. Het vergroten van de oppervlakte van agrarische bouwvlakken is mogelijk met 15 % tot een maximum van 1,5 ha, tenzij het gaat om intensieve veehouderijen (zie paragraaf 7.2.2 in het bestemmingsplan). Voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak zal aan de volgende voorwaarden moeten worden voldaan:

- Dit moet aantoonbaar noodzakelijk zijn voor een doelmatige en duurzame agrarische bedrijfsvoering
- Dit moet de landschappelijke en ecologische waarden niet onevenredig aantasten
- Er moet geen nadeliger milieuhygiënische situatie ontstaan
- Er wordt voorzien in een gebiedseigen landschappelijke inpassing (gebiedseigen welstand)

3.4 Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. De gebiedsgerichte benadering spitst zich dan ook toe op een onderbouwde kwantificering van de emissies uit het plangebied en depositie op Natura2000-areaal. In bijlage 4 is de methodiek van de gebiedsgerichte benadering uitgebreid toegelicht.

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype en het aantal dieren. Het aantal dieren wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak. Om het gebied te kunnen karakteriseren is een overzicht gemaakt van de relatieve bijdrage aan de emissies door de verschillende diergroepen. Tabel 3.1 geeft dit emissieprofiel van het gebied weer.

Tabel 3.1 Het emissieprofiel van het plangebied

Diergroep	Relatieve bijdrage aan de emissies	Opmerkingen
Melkvee	31 %	
Varkens	36 %	
Vleesvee	6 %	
Kippen	23 %	
Overig	4 %	Paarden, geiten en dergelijke

In de gebiedsgerichte modellering zijn de drie diergroepen die meer dan 80 % van het emissieprofiel vullen gebruikt om de gevoeligheid van de depositie voor gebiedsgerichte sturing te onderzoeken. De emissies van de restgroep zijn gedurende deze studie gefixeerd. Zoals al aangeven beschrijft bijlage 4 de door ons gevolgde methodiek waarbij gebruik is gemaakt van de computerapplicaties OPS en GIS om de individuele emissiegegevens om te zetten in algemene depositiecontouren.

3.5 Te onderzoeken scenario's

De effecten van de landbouw zijn aan de hand van verschillende scenario's in beeld gebracht (zie hieronder). De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zijn niet via scenario's beschouwd. Van deze ontwikkelingen is een inschatting van de (milieu)gevolgen gemaakt als hier maximaal op wordt ingezet. We onderscheiden voor de veehouderijbedrijven de volgende scenario's:

- Referentiesituatie: huidige situatie + autonome ontwikkeling (inclusief genomen maatregelen AmvB Huisvesting)
- Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden (worstcase) van de landbouwsector met rekenschap van functioneren Verordening Stikstof en Natura2000. Doel is vaststellen of binnen het plangebied voldoende salderingsruimte aanwezig zal zijn om de geboden agrarische ontwikkelruimte per gebiedszone (extensivering, verweving en landbouwontwikkeling) te accommoderen
- Overige scenario's indien de worstcase scenario niet haalbaar blijkt

Verskil tussen scenario en alternatief

In dit milieueffectrapport zijn aan de hand van ontwikkelscenario's effecten in beeld gebracht. Als de resultaten daar aanleiding toe gaven zijn alternatieve ontwikkelingsmogelijkheden uitgewerkt.

Een scenario is een bepaalde ontwikkeling in het plangebied dat bepaald wordt door externe invloeden, zoals economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Er is hierop geen actieve sturing van de overheid. Een scenario vormt de basis voor de alternatieven. Alternatieven zijn verschillende mogelijkheden die er zijn om het plan uit te voeren. Met alternatieven is actieve sturing mogelijk in welke ontwikkelingen wel en niet gewenst zijn.

3.6 Referentiesituatie

Met dit MER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Nbw en de Wet milieubeheer. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend.

3.6.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw)

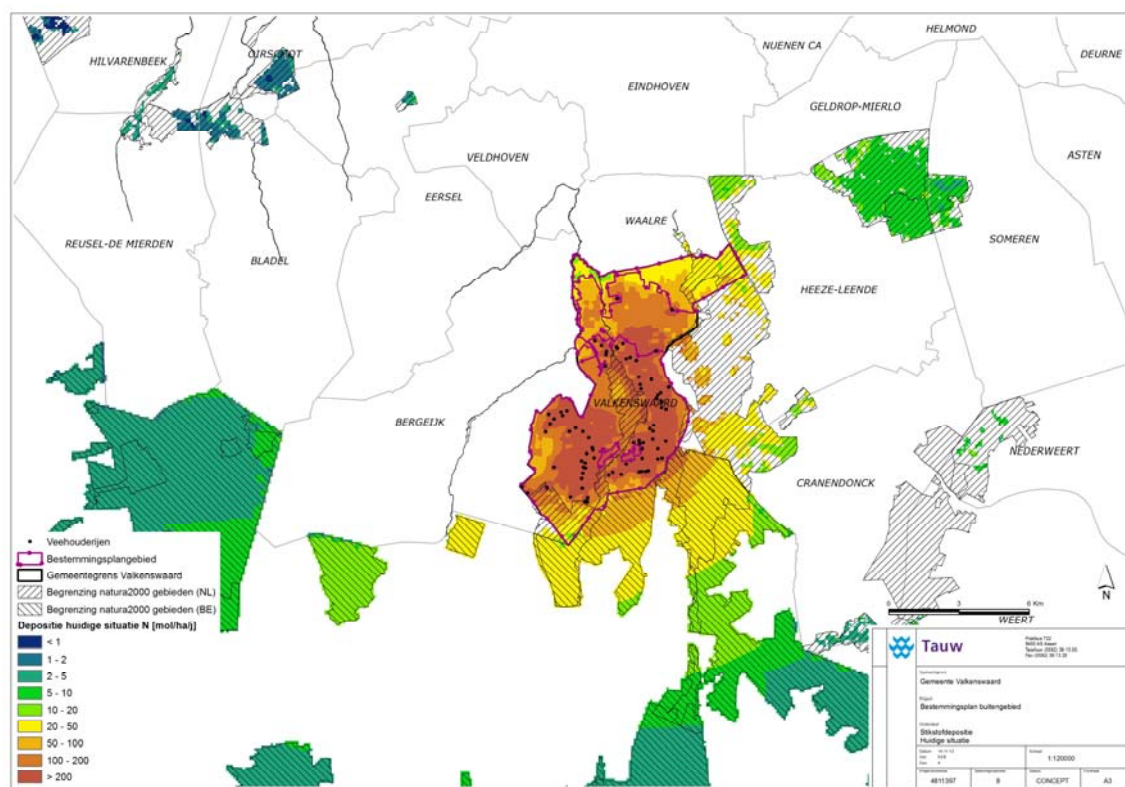
Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de Natuurbeschermingswet wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit MER zijn de vergunningen geweest zoals die staan geregistreerd in de provinciale database WEB-BVB. Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens zoals die uit deze database zijn geëxporteerd is een eerste uitdraai / gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de gemeente beschikbaar is.

Zo zijn bijvoorbeeld de inrichtingen verwijderd die nog wel vergund waren maar waarvan bekend was dat er niet langer sprake is van enige bedrijfsvoering.

Ook zijn er correcties doorgevoerd op de bedrijfsvoering van de overige inrichtingen. Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Natuurbeschermingswet. In eerste instantie zijn de bouwvlakken uit het bestemmingsplan overgenomen. Op basis van WEB-BVB is, na correctie tot 'huidig gebruik' aan elk van deze bouwvlakken een emissiepunt gekoppeld. In bijlage 4 wordt toegelicht op welke wijze de emissies zijn vertaald naar individuele en gebiedseigen depositiekarakteristieken.

Het huidig gebruik is vergeleken met de mei-tellingen zoals die door het CBS worden gepubliceerd. Uit die vergelijking komen geen moverende redenen naar voren om het boven beschreven huidig gebruik aan te passen.

Het resultaat van deze gebiedsgerichte modellering is weergegeven in figuur 3.4. In bijlage 7 zijn alle stikstofdepositiekaarten op A3-formaat opgenomen.

Figuur 3.4 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen van het huidig gebruik (nul-scenario)

3.6.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm)

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een MER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de referentiesituatie (huidige situatie + de autonome ontwikkeling). Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden. Vanuit de sectorale wetgeving is die er wel. Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij van 8 december 2005 (verder afgekort als Besluit huisvesting) is voor het grootste deel verantwoordelijk voor de autonome ontwikkeling waar in dit MER rekening mee wordt gehouden.

Dit Besluit schrijft namelijk voor dat de ammoniakemissies voor drie hoofdcategorieën dieren uiterlijk in 2013⁷ aan de grenswaardes uit het Besluit moeten voldoen. Voor rundvee, varkens en kippen zijn daartoe een aantal emissiegrenswaarden vastgesteld, zonder dat is voorgeschreven met welke middelen deze grenswaarden gehaald dienen te worden.

Met dit Besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het Besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Voor de melkrundveehouderij heeft dit in de praktijk geen verstrekkende consequenties omdat de grenswaarde overeenkomt met de huidige bedrijfsvoering. Voor de intensieve veehouderij kan het als autonome ontwikkeling consequenties hebben voor de sector.

Bij het vaststellen van de autonome ontwikkeling is hiermee rekening gehouden in de gebiedsgerichte modellen die zijn gebruikt. De depositie neemt iets af ten opzichte van de huidige situatie. Dit is het resultaat van de emissie beperkende maatregelen die vanuit het Besluit huisvesting genomen zullen moeten worden.

3.7 Scenario maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

Vervolgens is vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit het plangebied ('worstcase'). De algemene uitgangspunten in het gebiedsgerichte onderzoek naar de effecten van eutrofiëring en verzuring op de Natura2000-gebieden zijn daarin:

- Het maximaal opvullen van de bouwvlakken (incl. de mogelijkheden via gebruik wijzigingsbevoegdheid)
- Geen verdergaande inzet van emissiebeperkende maatregelen ten opzichte van autonome ontwikkelingen

⁷ Daarmee wordt voor deze ontwikkeling voldaan aan de randvoorwaarde dat het aannemelijk is dat ze plaats zal hebben binnen de periode van 10 jaar die geldt als "houdbaarheidstermijn" voor bestemmingsplannen

Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de onderstaande randvoorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren. Voorts wordt de indeling extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden voor *intensieve veehouderijen* gehanteerd.

Op basis van onderstaande opsomming uit het bestemmingsplan is gemodelleerd:

- Voor IV bedrijven is geen uitbreiding van bestaande gebouwen mogelijk, ook niet op bestaande bouwvlak. Wel is een afwijking mogelijk voor het bouwen van bedrijfsgebouwen, voorwaarde is daarbij onder andere dat er geen toename is van het aantal dieren
- In het gebied "Agrarisch" is voor niet-IV bedrijven een uitbreiding van het bouwvlak met 15 % mogelijk, tot een maximum van 1.5 ha
- In het gebied "Agrarisch met Waarden" is voor niet IV-bedrijven een uitbreiding van het bouwvlak mogelijk tot 1.5 ha. Een bestaand bouwvlak mag maximaal 15% worden vergroot, echter niet groter dan 1.5 ha
- Voor niet-IV bedrijven is uitbreiding van bestaande gebouwen op het bestaande bouwvlak mogelijk
- In gebieden aangeduid met cultuurhistorie, geomorfologie, hydrologie en waterbergingsgebied is uitbreiding van bebouwing op bestaand bouwvlak mogelijk echter niet wanneer de genoemde dubbelbestemmingen onevenredig worden geschaad

Op basis van bovenstaande is de maximale groei van de sector vastgesteld die binnen het plan mogelijk wordt gemaakt. Het tweede vertrekpunt voor dit scenario is dat er geen verdergaande emissiebeperkende maatregelen zijn ingezet dan zoals die op basis van het Besluit huisvesting al zijn verwerkt. Aanneمة ten behoeve van de gebiedsgerichte modellering is daarom geweest dat het aantal dieren, en dus de emissies, recht evenredig toenemen met de toename van het bebouwd oppervlak. Het verschil met de autonome ontwikkeling is dus het aantal dieren dat wordt gehouden. De emissie per dier is gelijk gehouden.

Na het worstcase scenario op deze manier in te richten is een gebiedsdepositie berekend: de depositie op de Natura2000 vanuit het plangebied. Deze geldt als de maximale toename van de depositie die op basis van het opvullen van de planologische ruimte zou kunnen worden bereikt, zonder rekening te houden met andere krachten die op de landbouwsector inwerken.

In het kader op de volgende pagina wordt geschetst welke krachten dat zoal zijn. Bij de verdere ontwikkeling van scenario's, en bij de beoordeling hiervan, is daar rekening mee gehouden.

Ontwikkellijnen vanuit het worstcase scenario

De totale ontwikkelruimte die het plan biedt aan de individuele percelen is vanuit ruimtelijk perspectief aanvaardbaar en inpasbaar. Stallen van 1,5 ha passen op de plaatsen waar deze worden mogelijk gemaakt, als ook aan alle randvoorwaarden die het plan opneemt wordt voldaan.

Voor alle veehouderijen in het gebied geldt dat uitbreiding alleen mogelijk is als kan worden aangetoond dat er geen netto toename is van de bijdrage op de verzuring en eutrofiering in de omliggende Natura2000 gebieden. In eerste instantie biedt de provinciale N-verordening de kaders voor externe saldering die daartoe kan worden aangewend. Er is sprake van minder dan één koe per hectare. Pas bij drie koeien per hectare wordt het problematisch.

3.8 Dynamiek in de sector

Het is niet realistisch dat alle bestaande veehouderijen gedurende de planperiode zullen blijven bestaan. Dit is geen redelijke veronderstelling omdat er al lang sprake is van een trend dat elk jaar een groot aantal boeren er mee stopt. Gedurende een planperiode van 10 jaar zou dat kunnen betekenen dat bijna de helft van de bedrijven niet langer operationeel is. Echter, het is redelijk om rekening te houden met het fenomeen dat niet levensvatbare bedrijven vaak een overgangsfase meemaken waarin de bedrijfsactiviteiten wel worden voortgezet, maar er van groei geen sprake meer is. Een populatie kenmerkt zich dus door een deel stoppers, een deel blijvers en een deel groeiers.

De gemeente heeft, onder andere vanuit de Bedrijfs Ontwikkel Plannen (BOP), een redelijk goed beeld van de te verwachten dynamiek binnen de sector. Mede op basis van deze BOP's zijn er voldoende redenen om aan te nemen dat binnen de planperiode ieder jaar circa 5 % van de agrarische bedrijven stopt.

3.9 Onderzoek naar het effect van de Provinciale verordening 2010

Op basis van de boven beschreven te verwachten dynamiek binnen de agrarische sector is onderzocht wat het effect zou zijn van het toepassen van de maximale streefemissies uit de Provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000.

De Verordening Stikstof en Natura 2000 is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling. De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de algehele ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

De verordening richt zich in eerste instantie op nieuw te bouwen stallen. Om de werking van de verordening te kunnen simuleren zijn in het gebruikte GIS-model de bouwvlakken gesplitst. Dat heeft het mogelijk gemaakt de emissies uit de bestaande stallen te fixeren op de autonome ontwikkelingen vanuit het Besluit huisvesting. Voor alle uitbreidingen ten opzichte van de bestaande stallen is gerekend met de streefemissies die in de bijlage van de verordening zijn opgenomen.

Omdat in dit scenario ook de voorzienbare bedrijfsontwikkelingen zijn verdisconteerd geven de uitkomsten van de berekeningen inzicht in de vraag of stoppende bedrijven binnen de gemeente voldoende salderingsruimte bieden om de groei-ruimte die het bestemmingsplan mogelijk maakt ook te benutten, binnen de randvoorwaarden die worden gesteld in de Provinciale verordening 2010.

3.10 Nader onderzoek

In de gebiedsgerichte modellering, rekening houdend met de te verwachten dynamiek op lokaal niveau, wordt de meeste ontwikkelkracht toegekend aan de grootse bedrijven. Als deze uitbreiden kan dat lokaal zorgen voor een piekbelasting op een in de buurt gelegen kwalificerende habitat binnen de begrenzing van een Natura2000-gebied. In principe is een dergelijke piekbelasting een ongewenst effect op de lokale instandhoudingsdoelstellingen. Mochten de rekenuitkomsten daar toe aanleiding geven zal er nader onderzoek worden uitgevoerd om vast te stellen of er aanleiding is een aanvullende lokale zonering in het plan op te nemen.

4 Milieueffecten op de natuur

Een belangrijk onderwerp van dit milieueffectrapport is het aspect natuur. Inzichtelijk is gemaakt of door ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan significant negatieve effecten kunnen optreden op Natura2000-gebieden en effecten op overige relevante natuurwaarden. Belangrijk is daarbij of eventuele effecten een probleem kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het licht van natuurwetgeving, zoals de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Dit hoofdstuk gaat in op de effecten op natuurwaarden.

4.1 Beoordelingskader

Het beoordelingskader bestaat uit verschillende criteria aan de hand waarvan de effecten worden bepaald. In onderstaande tabel wordt de wijze van beoordeling per criterium aangegeven, waarbij zoveel mogelijk is aangesloten bij beleid en wetgeving met betrekking tot natuur.

Tabel 4.1 Wijze van beoordeling Natuur

Aspect	Criterium	Beoordeling
Flora- en faunawet	Effecten op zwaarder beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Ecologische Hoofdstructuur	Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief
Natura2000, Beschermde natuurmonumenten	Effecten op instandhoudingsdoelen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief

Naast effectbeoordeling op basis van gekwantificeerd onderzoek, heeft effectbeoordeling plaatsgevonden op basis van deskundigenoordelen. Achtereenvolgens komen aan bod: effecten op de nabijgelegen Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten, effecten op de Ecologische Hoofdstructuur en overige provinciaal beschermde natuurgebieden en effecten op beschermde soorten. Inzet van het panMER is een zodanige indicatie van te verwachten effecten te verschaffen dat het natuurlijk milieu een volwaardige plek krijgt in het planvormingsproces en dat voldoende zicht wordt geboden op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

4.2 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De natuurwaarden binnen het buitengebied van Valkenswaard zijn voornamelijk gekoppeld aan de bos- en natuurgebieden, maar ook landschapselementen en bebouwing in het agrarisch gebied. Er zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Flora- en faunawet, provinciale gebiedsbescherming en de Natuurbeschermingswet 1998. Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden voor het buitengebied van Valkenswaard is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling.

Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Uit de Balans van de Leefomgeving 2012 [PBL, 2012] blijkt dat de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland gemiddeld gestabiliseerd is. Dit gemiddelde beeld wordt echter sterk gekleurd door de toename van algemene soorten. Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af. Deze negatieve trend valt ondermeer te verklaren doordat milieuocondities onvoldoende verbeteren. Door aanhoudende verdroging, vermesting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit.

Wetgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet, behoud en ontwikkeling van de EHS en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame milieuocondities. Hoewel de milieuocondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Op overzienbare termijn zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieuocondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

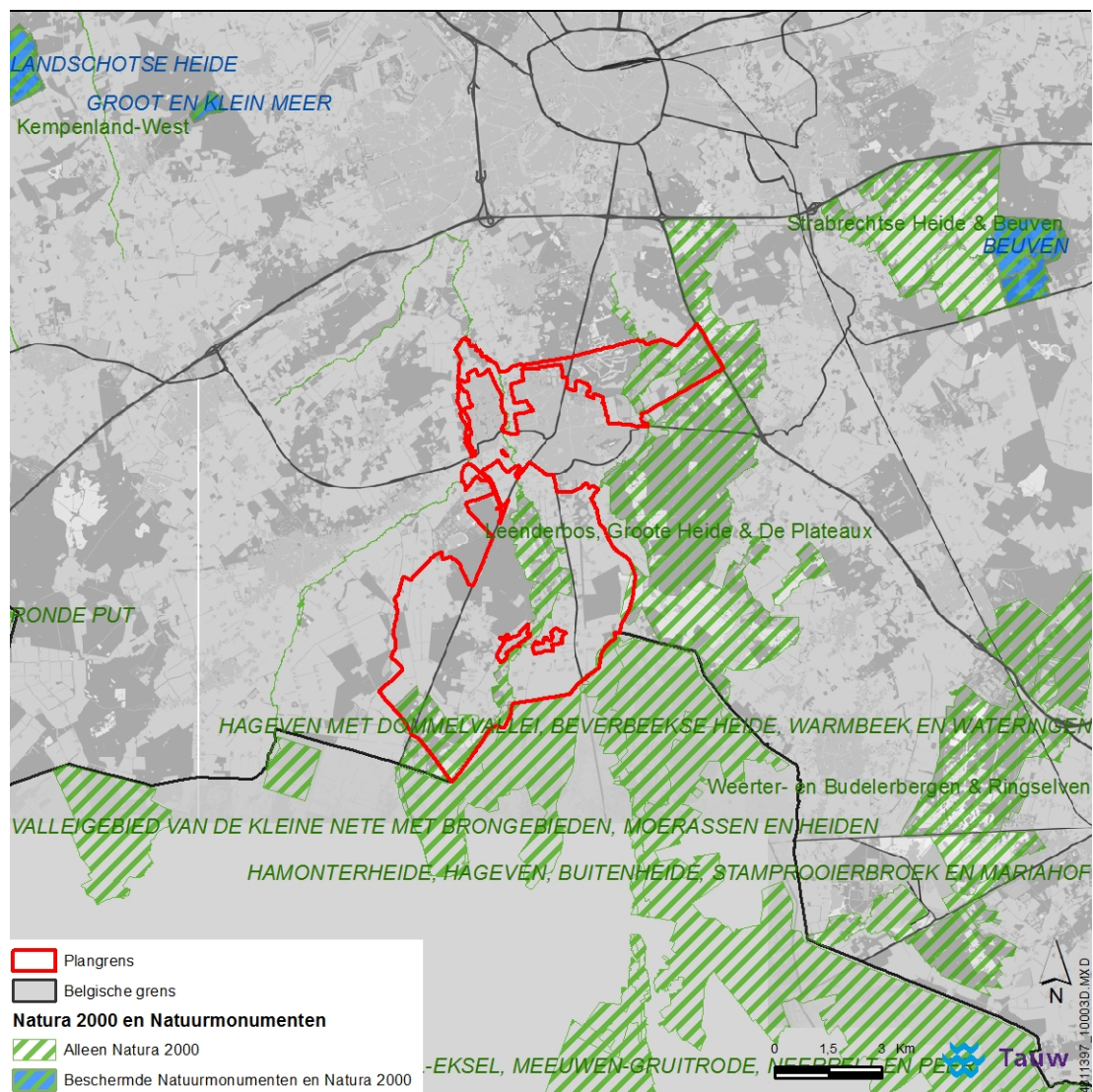
Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van de EHS grotendeels overeind blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Flora- en faunawet, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieuocondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van de bestemmingsplannen hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. De toetsing van effecten op natuur vindt daarom plaats op basis van de huidige situatie.

4.2.1 Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten

In ruime omgeving van de gemeente liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998. Dit zijn Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten (zie figuur 4.1 en tabel 4.2).

Figuur 4.1 Gemeente Valkenswaard en nabijgelegen Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten

Tabel 4.2 Nabijgelegen (<10 km) Natura2000-gebieden in Nederland en België, en de daarbinnen gelegen Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Per gebied is de minimale tussengelegen afstand (indicatief) weergegeven tot het buitengebied van Valkenswaard. *Dit gebied is nog niet officieel aangewezen als Natura2000-gebied, daarom is ook toetsing voor hierbinnen gelegen Beschermde natuurmonumenten nodig

Nederland				België	
Natura 2000	Afstand (km)	Beschermde natuur-monumenten	Afstand (km)	Natura 2000	Afstand (km)
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	0			Harmonterheide, Hageven, Buitenheide, Stampooierbroek en Mariahof	>0
Stabrechtse Heide & Beuven*	4,5	Beuven	8,1	Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen	>0
Weerter- en Budelbergen & Ringselven	9,3			Valleigebied van de kleine nete met brongebieden, moerassen en heiden	7,0
Kempensland-West*	9,4	Groot en Klein meer	9,5	Bocholt, Hechtel-eksel, Meeuwen-gruitrode, Neerpelt en Peer	7,7
				Vallei- en brongebied van de Zwarte beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	9,1

De gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de doelen per gebied is opgenomen in bijlage 6.

4.2.2 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura2000-gebied of Beschermde natuurmonument, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken deel uit van de *Ecologische Hoofdstructuur* (EHS), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen in de EHS met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen [ministerie van LNV, 2007]. Het is van belang dat het bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk maakt waarvan op voorhand is te verwachten dat deze op dit punt niet uitvoerbaar zijn.

De precieze invulling van provinciale gebiedsbescherming (waaronder de EHS), verschilt per provincie. In provincie Noord-Brabant zijn gebieden met natuurwaarden beschermd door de Verordening ruimte [provincie Noord-Brabant, 2012a]. Hierin worden regels gesteld ten aanzien van de begrenzing en bescherming van:

- Ecologische Hoofdstructuur (EHS)
- Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur
- Ecologische Verbindingszones (EVZ)
- Attentiegebied Ecologische Hoofdstructuur

Binnen het plangebied zijn al deze typen beschermde gebieden aanwezig (zie figuur 4.2). In de navolgende paragrafen is het provinciaal beleid per gebiedstype toegelicht.

Ecologische hoofdstructuur

Het bestemmingsplan dient regels te stellen betreft het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van ecologische waarden en kenmerken van de Ecologische Hoofdstructuur. De ecologische waarden en kenmerken zijn de natuurdoeltypen. Deze zijn vastgesteld en omschreven in het Natuurbeheerplan [provincie Noord-Brabant, 2012b]. Deze ecologische waarden en kenmerken van het Beheergebied ecologische hoofdstructuur dienen te worden beschermd door regels in het bestemmingsplan. Ontwikkelingen dienen niet alleen te worden getoetst op directe effecten, maar ook op indirecte effecten.

Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur

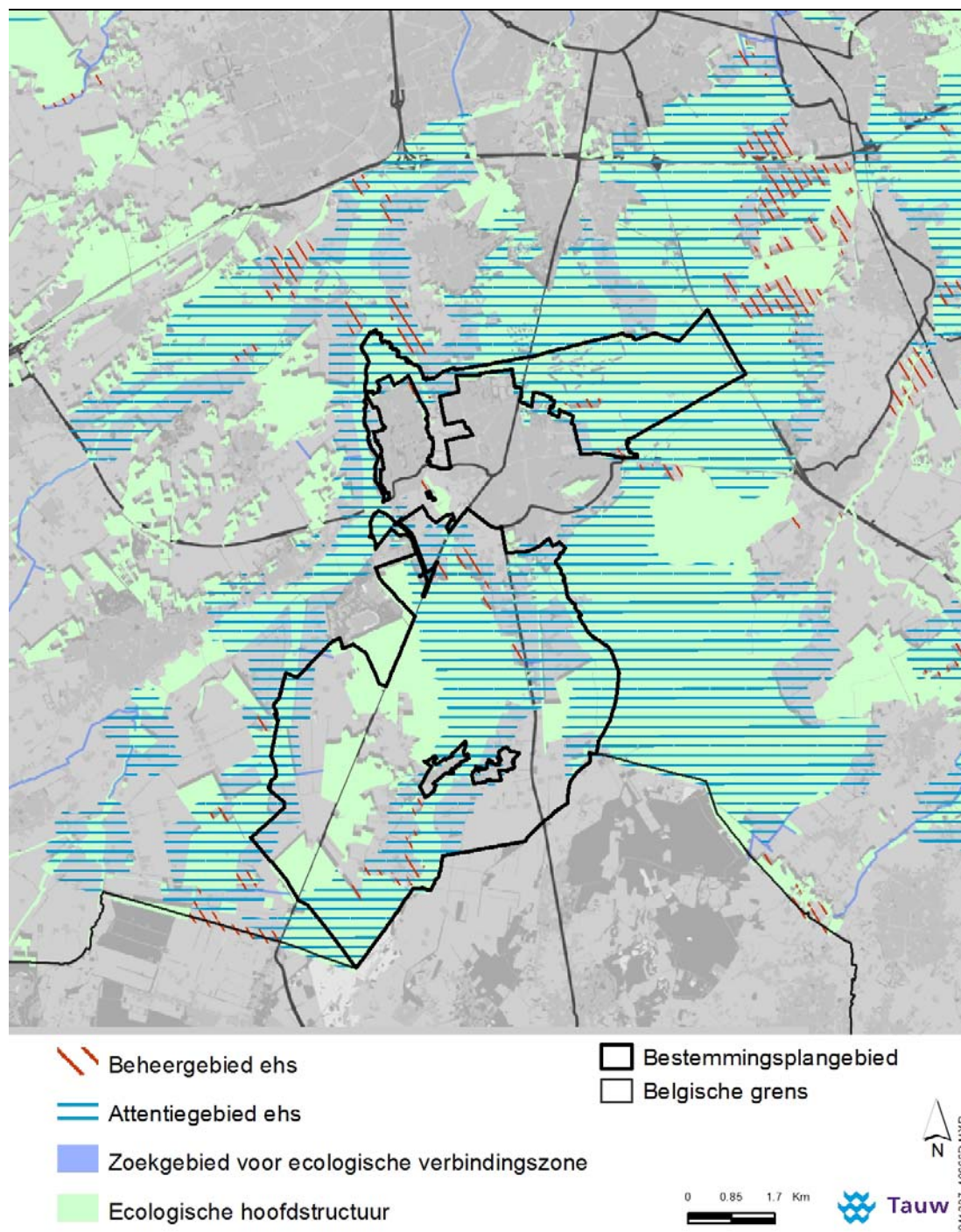
Het Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur is op vergelijkbare manier beschermd als de Ecologische Hoofdstructuur. Voor dit gebied zijn beheertypen vastgelegd. Binnen het plangebied zijn alleen beheergebieden gelegen van het type 'Botanisch waardevol grasland'. Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurdoeltypen van het gebied. De ecologische waarden en kenmerken van het Beheergebied ecologische hoofdstructuur dienen te worden beschermd door regels in het bestemmingsplan.

Ecologische verbindingzones

In het bestemmingsplan moeten Ecologische verbindingzones (EVZ) zijn beschermd. Dit wordt gedaan door regels te stellen gericht op verwezenlijking, behoud en beheer. Met name het realiseren van bebouwing en grote oppervlakteverhardingen binnen de EVZ zijn hierbij van belang.

Attentiegebieden Ecologische Hoofdstructuur (voormalig 'Natte natuurparels')

In een bestemmingsplan dat in Attentiegebied Ecologische Hoofdstructuur is gelegen, dienen geen ontwikkelingen mogelijk te worden gemaakt die negatief effect hebben op de waterhuishouding van de hierbinnen gelegen EHS.

Figuur 4.2 Beschermde natuurwaarden in en rondom Valkenswaard. Verordening ruimte 2012
 [Ruimtelijke plannen.nl, 2012]

4.2.3 Flora en faunawet

Diverse dier- en plantsoorten zijn door de Flora- en faunawet zwaarder beschermd. Deze soorten zijn genoemd in tabel 2 en 3 behorende bij de Flora- en faunawet. De bescherming houdt in dat bij werkzaamheden of ruimtelijke ingrepen, schade aan deze soorten moet worden voorkomen. Als dit niet mogelijk is, dan moet er worden gewerkt met een ontheffing. Vogelnesten die in gebruik zijn, zijn altijd beschermd. De nesten van een aantal soorten vogels zijn ook buiten de broedperiode beschermd. Dit zijn de vogelnesten uit categorie 1 tot en met 4 van de Flora- en faunawet [LNV, 2009].

In onderstaande tabellen is weergegeven welke zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en 3) en vogelnesten (categorie 1 - 4) van de Flora- en faunawet, kunnen voorkomen in omgeving van het plangebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het agrarisch gebied belangrijk is als leefgebied, en soorten die zich in hun verspreiding vooral beperken tot bos- en natuurgebieden. Dit onderscheid is gemaakt omdat het bestemmingsplan vooral ontwikkelingsruimte biedt in het agrarisch gebied. Het belang van het agrarisch leefgebied voor de verwachte soorten is in de navolgende alinea's nader toegelicht.

Tabel 4.3 Zwaarder beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied.

Legenda: Ff-wet = Flora- en faunawet. HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen: [NDFF; Naturalis 1999-2010; Zoogdiervereniging, 2012; Ravon, 2012; Sovon, 2012]

Agrarisch			
Soortgroep	Soortnaam	Wetsdocument	Beoordeling
Vaatplanten	Drijvende waterweegbree	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Gele helmbloem	Ff-wet	Tabel 2
	Rapunzelklokje	Ff-wet	Tabel 2
	Steenbreekvaren	Ff-wet	Tabel 2
	Tongvaren	Ff-wet	Tabel 2
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter	Ff-wet	Tabel 3
	Das	Ff-wet	Tabel 3
	Eekhoorn	Ff-wet	Tabel 2
	Steenmarter	Ff-wet	Tabel 2
Vleermuizen	Baardvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Franjestaart	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Gewone dwergvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Gewone grootoorvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Grijze grootoorvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Ingekorven vleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Kleine dwergvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Laatvlieger	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV

Agrarisch

Soortgroep	Soortnaam	Wetsdocument	Beoordeling
	Meervleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Ruige dwergvleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Tweekleurige vleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Watervleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Rosse vleermuis	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
Vogels (jaarrond beschermd)	Buizerd	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Gierzwaluw	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Huismus	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Kerkuil	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Ooievaar	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Ransuil	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Roek	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Stenuil	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Ff-wet	Tabel 3 en Bijlage IV
Vissen	Bittervoorn	Ff-wet	Tabel 3
	Grote modderkruiper	Ff-wet	Tabel 3
	Kleine modderkruiper	Ff-wet	Tabel 2

Vaatplanten

Diverse zwaarder beschermde vaatplanten kunnen voorkomen in het agrarisch gebied, namelijk Drijvende waterweegbree, Rapunzelklokje, Gele helmbloem, Steenbreekvaren en Tongvaren. De Drijvende waterweegbree komt behalve in natuurgebieden (vennen en dergelijke) incidenteel ook voor in sloten en beken in het agrarisch gebied. Het Rapunzelklokje groeit op vochtige plekken op dijken, in bermen of langs bosranden. Verder groeien nog een aantal soorten op bouwwerken zoals oude muren, waterkeringen en waterputten: Gele helmbloem, Steenbreekvaren en Tongvaren [Van de Meijden, 2005].

Grondgebonden zoogdieren

Een aantal grondgebonden zoogdieren kan voorkomen in het agrarisch gebied, namelijk de Steenmarter, de Boomarter, de Eekhoorn en de Das. De Steenmarter heeft ondermeer verblijfplaatsen in gebouwen zoals agrarische schuurtjes. De Boomarter en de Eekhoorn hebben verblijfplaatsen in bomen, maar foerageren hierbij ook in het agrarisch gebied. Ook de Das foerageert in het agrarisch gebied.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, namelijk de Steenuil, Kerkuil, Huismus, Gierzwaluw, Roek, Buizerd, Ransuil en de Ooievaar. De Steenuil en Kerkuil broeden in hoge bebouwing en de Huismus en Gierzwaluw in en onder dakbedekking. De Roek, Buizerd en Ransuil broeden in hoge bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. De Ooievaar broedt op hoge bouwwerken zoals schoorstenen, of op palen.

Amfibieën en vissen

De Alpenwatersalamander komt, behalve in natuurgebieden, soms ook voor in het agrarisch gebied, waarbij sloten, poelen en overhoeken als leefgebied gebruikt worden.

Vissen zoals Kleine modderkruiper en Bittervoorn komen soms ook voor in waterlopen in het agrarisch gebied. De Grote Modderkruiper kan ook voorkomen in waterlopen in het agrarisch gebied, meestal in de wat bredere watergangen met hogere kwaliteit van watervegetatie.

Tabel 4.4 In omgeving voorkomende zwaarder beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die met name zijn gebonden aan bos- en natuurgebied.

Legenda: Ff-wet = Flora- en faunawet. HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen: [Telmee.nl 2012; Zoogdiervereniging, 2012; Ravon, 2012; Sovon, 2012] en in de soortgroepspecifieke toelichting genoemde bronnen.

Bos- en natuurgebied			
Soortgroep	Soortnaam	Wetsdocument	Beoordeling
Vaatplanten	Beenbreek	Ff-wet	Tabel 2
	Brede orchis en Rietorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Gevlekte orchis & bosorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Grote keverorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Gulden sleutelbloem	Ff-wet	Tabel 2
	Jeneverbes	Ff-wet	Tabel 2
	Kleine zonnedauw	Ff-wet	Tabel 2
	Klokjesgentiaan	Ff-wet	Tabel 2
	Ronde zonnedauw	Ff-wet	Tabel 2
	Veenmosorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Waterdrieblad	Ff-wet	Tabel 2
	Wilde gagel	Ff-wet	Tabel 2
	Wilde herfsttijloos	Ff-wet	Tabel 2

Bos- en natuurgebied

Soortgroep	Soortnaam	Wetsdocument	Beoordeling
Grondgebonden zoogdieren	Waterspitsmuis	Ff-wet	Tabel 3
	Wild zwijn	Ff-wet	Tabel 2
Vogels	Boomvalk	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Grote gele kwikstaart	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Havik	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Slechtvalk	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Sperwer	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Wespendief	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
Reptielen	Hazelworm	Ff-wet	Tabel 3
	Levendbarende hagedis	Ff-wet	Tabel 2
Amfibieën	Kamsalamander	Ff-wet	Tabel 3
	Vinpootsalamander	Ff-wet	Tabel 3 en Bijlage IV
	Heikikker	Ff-wet	Tabel 3 en Bijlage IV
	Poelkikker	Ff-wet	Tabel 3 en Bijlage IV
Vissen	Beekprik	Ff-wet	Tabel 3
Dagvlinders	Heideblauwtje	Ff-wet	Tabel 3
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV

4.3 Effecten op Natura2000-gebieden (passende beoordeling)

De toetsing van effecten op Natura2000-gebieden vindt plaats middels een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 19J van de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij is onder meer ruim aandacht besteed aan uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bouwvlakken in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura2000-areaal (met name ammoniakdepositie). Daarom begint de passende beoordeling met het weergeven van de resultaten van de uitgevoerde gebiedsgerichte modelleringen. Vervolgens wordt ingegaan op alle (andere) mogelijk verstorende gevolgen die op kunnen treden door de ontwikkelingen die het bestemmingsplan in het buitengebied mogelijk maakt. In de daaropvolgende paragraaf wordt nog ingegaan op de mogelijke effecten op de Beschermde natuurmonumenten in de directe omgeving.

4.3.1 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen

De uitkomsten van de modellering van stikstofdepositie op het dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden in Nederland zijn in tabel 4.5 tot en met 4.7 opgenomen. Aan het eind van bijlage 4 is het representatief scenario (scenario 5) vastgesteld met daarbinnen de maximale planologische mogelijkheden die het plan voor Valkenswaard biedt.

Tabel 4.5 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe- / afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux		Scenario's waarvan de depositie is doorgerekend	
Toename / afname	Verschil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld) (ha)	Scenario 5: Werking van de verordening (ha)
+	>10	1651	0
+	0-10	298	0
-	0-2	0	0
-	>2	0	1949

Tabel 4.6 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Natura2000-gebied Stabrechtse Heide & Beuven (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe- / afname van de depositie bij de verschillende scenario's

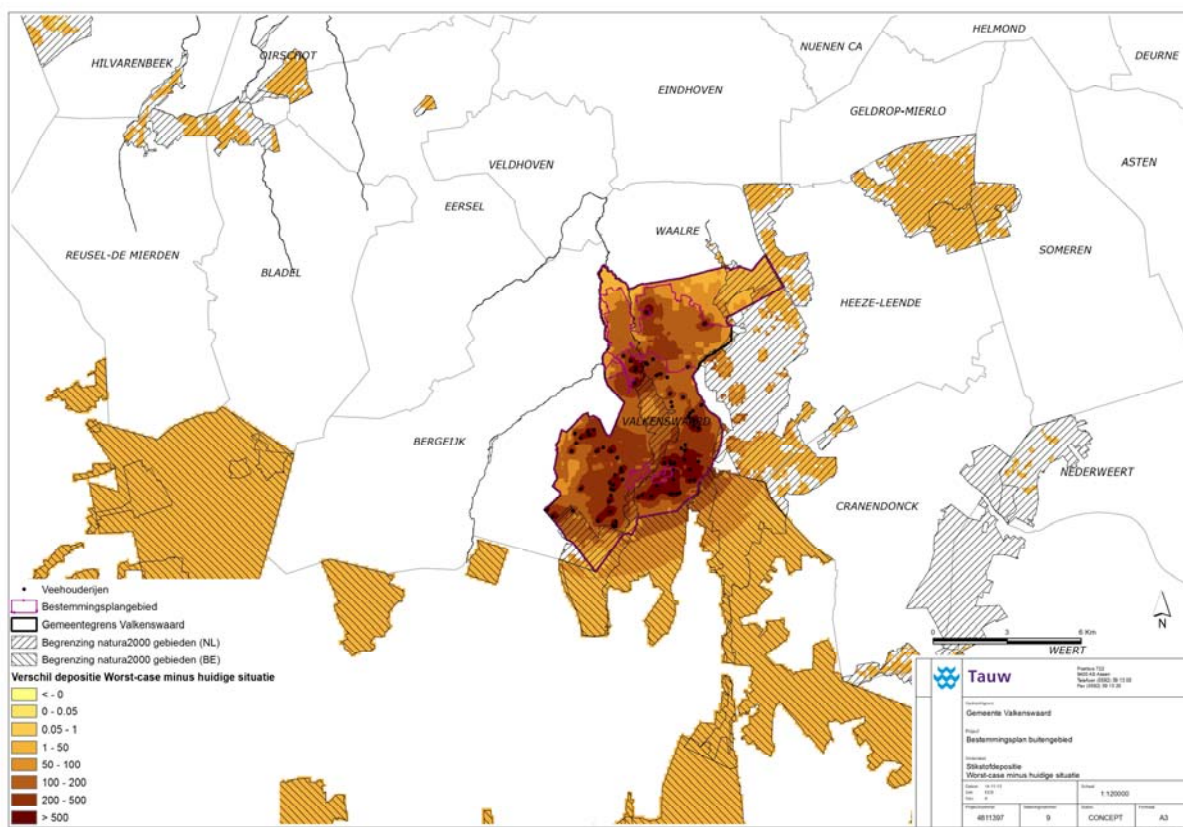
Stabrechtse Heide & Beuven		Scenario's waarvan de depositie is doorgerekend	
Toename / afname	Verschil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld) (ha)	Werkking van de verordening (ha)
+	>10	6	0
+	0-10	1498	0
-	0-2	0	693
-	>2	0	811

Tabel 4.7 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Natura2000-gebied Weerter- en Bundelerbergen & Ringselven (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe- / afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Weerter- en Bundelerbergen & Ringselven		Scenario's waarvan de depositie is doorgerekend	
Toename / afname	Verschil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld) (ha)	Werkking van de verordening (ha)
+	1-10	253	0
+	0-1	0	0
-	0-1	0	0
-	1-2	0	156
-	>2	0	97

Effecten ten opzichte van het huidige gebruik

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Natura2000-gebieden geldt dat het uitbreiden van de veehouderijbedrijven in het plangebied, zonder gebruik te maken van de mogelijkheden die door de techniek worden geboden, tot resultaat heeft dat de depositie toeneemt in alle drie de dichtbij gelegen Natura2000-gebieden. In een groot deel van de kwalificerende habitats zou er dan sprake kunnen zijn van een toename van de depositie met (meer dan) 100 mol N/ha/jaar (zie ook figuur 4.3). Echter, sinds het van kracht worden van de Provinciale verordening in 2010 is het niet langer mogelijk dat er vanuit een gebied sprake zal zijn van een dergelijke toename in depositie. De salderingsregels uit de verordening maken dit (juridisch) onmogelijk.

Figuur 4.3 Toename van de depositie t.o.v. het huidige gebruik als gevolg van de worstcase

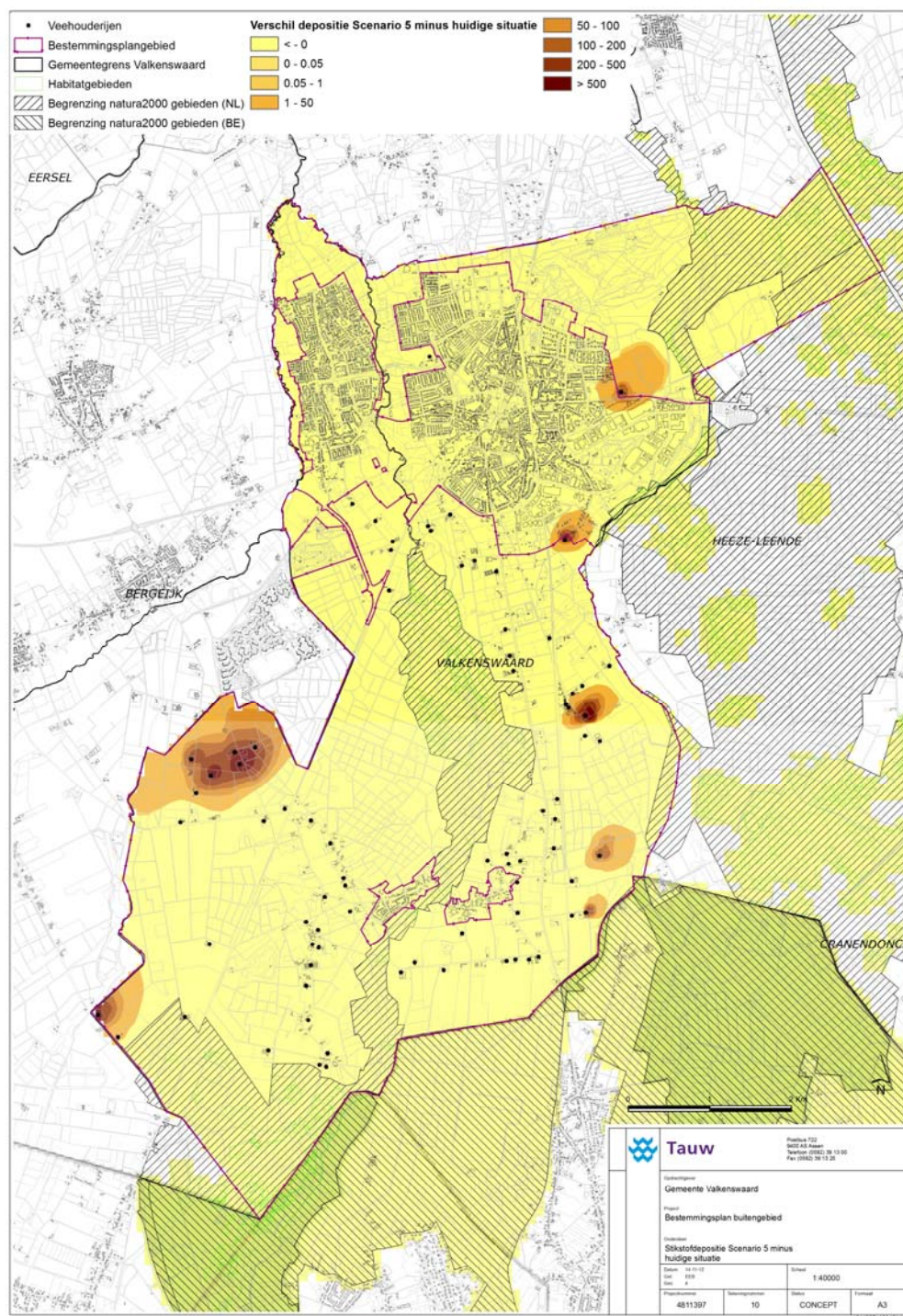
De voorschriften in de verordening zorgen ervoor dat er technische maatregelen zullen worden ingezet in combinatie met de groei die mogelijk zou zijn op basis van de voorschriften uit het onderhavige bestemmingsplan. Daar waar er op individuele basis sprake zou zijn van onvoldoende afname is voorzien in een provinciaal beheerde salderingsbank. Op basis van de boven omschreven verwachtingen met betrekking tot de dynamiek in de sector is daarmee aangetoond dat het salderingsmechanisme uit de provinciale verordening voldoende milieugebruiksruimte biedt aan de groeiers binnen de gemeente Valkenswaard.

Voor alle scenario's zijn ook de lokale effecten op de depositie in beeld gebracht. Berekeningen hebben aangetoond dat, op basis van de in paragraaf 3.9 beschreven aannames met betrekking tot de dynamiek in de sector binnen de gemeente, de gebiedsemissie in ieder geval afneemt. Lokaal kan er echter altijd nog sprake zijn van een toename.

De tabellen 4.5 tot en met 4.7 laten zien dat er in dit scenario geen sprake meer is van een toename van depositie binnen de kwalificerende habitats in de Nederlandse Natura2000-gebieden.

Figuur 4.4 illustreert voor dit scenario, dat de werking van de provinciale verordening nabootst, hoe de generieke afname van de depositie uit het gebied zich verhoudt tot een beperkte toename in de directe omgeving van bedrijven die uitbreiden. In de berekeningen zijn de maatregelen verdisconteerd die de N-verordening oplegt. Deze figuur maakt inzichtelijk dat er weliswaar sprake kan zijn van een zekere lokale toename, maar dat er vanuit het gebied als geheel geen sprake zal zijn van een toename van de depositie op de omliggende kwetsbare habitats binnen de begrenzing van de Nederlandse Natura2000-gebieden in de directe omgeving. Aanvullend beleid, zoals gerichte zonering in de directe omgeving van de begrensde natuur is dan ook niet nodig.

Ook, voor de Belgische gebieden, net over de grens ten zuid-oosten van het plangebied, hebben we de beschikking over habitat-verwachtingskaarten. Het blijkt uit figuur 4.4 dat ook daar geldt dat er geen piekbelasting optreedt op de Belgische kwalificerende habitats.

Figuur 4.4 Toe- en afname van de depositie t.o.v. het huidig gebruik als gevolg van bedrijfsontwikkelingen op basis van de Provinciale verordening 2010 bij een reële dynamiek in het plangebied

Effecten ten opzichte van de autonome ontwikkeling

In de onderstaande tabellen zijn de effecten op de depositie vergeleken ten opzichte van de autonome ontwikkelingen zoals die in 2013 worden voorgeschreven door het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling is er dus al wel sprake van een zekere daling van de emissie. Dat verklaart dat de afname van de depositie ten opzichte van de autonome ontwikkeling, zoals berekend voor een reële dynamiek in het buitengebied van Valkenswaard, iets minder is dan de afname ten opzichte van de huidige situatie.

Tabel 4.8 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Natura2000-gebied Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux (ten opzichte van de autonome ontwikkeling): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux		Scenario's waarvan de depositie is doorgerekend	
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Werking van de verordening
+	>10	1768	23
+	0-10	181	1563
-	0-2	0	142
-	>2	0	221

Tabel 4.9 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Natura2000-gebied Stabrechtse Heide & Beuven (ten opzichte van de autonome ontwikkeling): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Stabrechtse Heide & Beuven		Scenario's waarvan de depositie is doorgerekend	
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Werking van de verordening
+	>10	25	0
+	1-10	1479	0
+	0-1	0	35
-	0-2	0	1469

Tabel 4.10 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen Natura2000-gebied Weerter- en Bundelerbergen & Ringselven (ten opzichte van de autonome ontwikkeling): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

Weerter- en Bundelerbergen & Ringselven		Scenario's waarvan de depositie is doorgerekend	
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Werking van de verordening
+	1-10	253	0
+	0-1	0	0
-	0-1	0	253

4.3.2 Effecten op Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten

In omgeving van het plangebied liggen diverse Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. In deze paragraaf wordt ingegaan op de effecten van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt op deze gebieden. Voor de beoordeling heeft de volgende toetsing plaatsgevonden:

- Natura2000-gebieden zijn getoetst aan instandhoudingsdoelen
- Beschermde natuurmonumenten zijn getoetst aan de 'oude doelen'
- Beschermde natuurmonumenten die nog niet officieel zijn aangewezen als Natura2000-gebied, zijn zowel aan de 'oude doelen' van het Beschermde natuurmonument als aan de instandhoudingsdoelen van Natura2000 getoetst
- Voor de Belgische Natura2000-gebieden zijn nog geen officiële instandhoudingsdoelen opgesteld [Agentschap voor Natuur en Bos, 2012]. Voor deze gebieden is getoetst op basis van de instandhouding van de kwalificerende soorten en habitattypen van habitatrictlijn- en vogelrichtlijngebieden

Natura2000-gebieden

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 4.11 In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht. Overige effecten, zoals hydrologische effecten, worden niet verwacht op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura2000-gebieden (zie bijlage 6).

Tabel 4.11 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op gevoeligheden van Natura2000-gebieden

legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect

Ontwikkelings- mogelijkheid	Mogelijk effect	Gevoeligheid			
		Oppervlakte- verlies	Versnippering	Verzuring en vermesting	Verstoring (geluid, licht, trilling of optisch)
Uitbreiding agrarische bouwvlakken	Toename stikstofdepositie	-	-	x	-
Intensivering recreatief gebruik	Toename betreding	-	-	-	x
	Toename stikstofdepositie	-	-	x	-
Bouw van observatietoren	Directe verstoring	x	x	-	-
Mogelijk beïnvloede Natura2000-gebieden		Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

Overige ontwikkelingsmogelijkheden

Naast de ontwikkelingsmogelijkheden die zijn beschreven in tabel 4.11, maakt het bestemmingsplan het mogelijk om bouwwerken te plaatsen in Natura2000-gebieden ten gunste van de bestemming 'natuur' of 'bos'. Voorbeelden hiervan zijn vogelwand of vleermuiskelders. Deze ontwikkelingen zijn gericht op het vergroten van natuurwaarden. Daarom leiden zij niet tot aantasting van instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied. Zij vormen dus ook geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Oppervlakteverlies

Oppervlakteverlies treedt alleen op door nieuwe, projectmatige ontwikkelingen binnen Natura2000-gebied. De bouw van observatietorens en andere activiteiten ter bevordering van de natuurwaarde zijn de enige ontwikkelingsmogelijkheden binnen Natura2000-gebied die het bestemmingsplan mogelijk maakt. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door oppervlakteverlies zijn uitgesloten, omdat:

- De ontwikkelingslocaties van de observatietorens bevindt zich niet binnen een aangewezen habitatype. Aangewezen habitattypen verliezen dus geen oppervlak
- Het oppervlak van de observatietoren is zeer beperkt in relatie tot de rest van het gebied. De omgeving biedt voldoende alternatief leefgebied voor kwalificerende habitat- en vogelrichtlijnsoorten (zie bijlage 6)

- In de bestemmingsregels is vastgelegd dat het behoud van natuurwaarden in het gebied voorop staat. Daarom is het de taak aan de beheerder om de observatietoren zó te ontwikkelen, dat de natuurwaarden niet worden aangetast
- De overige activiteiten zijn ter bevordering van de natuurwaarde. Er zijn geen nieuwe functies opgenomen ten opzichte van geldende bestemmingsplannen

Versnippering

Versnippering kan alleen optreden door directe ontwikkelingen binnen Natura2000-gebied. De bouw van de observatietoren is de enige ontwikkeling binnen Natura2000-gebied die het bestemmingsplan mogelijk maakt. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door versnippering zijn uitgesloten, omdat:

- De observatietorens in relatie tot zijn omgeving een zeer beperkte omvang heeft
- Er ligt al een pad langs de ontwikkelingszone, dus versnippering door nieuwe toegangspaden niet van toepassing zijn. Ook onverharde recreatiepaden die bij recht zijn toegestaan zullen niet direct tot effecten leiden

Verzuring en vermessing

Verzuring en vermessing kunnen zowel worden veroorzaakt door:

- Uitbreiding van agrarische bouwvlakken
- Intensivering van recreatief verkeer

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

Uitbreiding van agrarische bouwvlakken kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Natura2000-gebieden. Significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen door uitbreiding van bouwvlakken zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit de modellering van het reële scenario blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie is op de aangewezen habitattypen (zie figuur 4.4)
- De aangewezen habitat- en vogelrichtlijnsoorten zijn minder gevoelig voor stikstofdepositie dan de habitattypen

Intensivering recreatief verkeer - Dagrecreatie

In het plangebied zijn diverse mogelijkheden voor dagrecreatie. In het noorden van het plangebied liggen de visvijvers van het vijvercomplex 'De Weteringen'. Ten noordoosten van Valkenswaard ligt een 18-holes golfbaan. Het Galgenven maakt onderdeel uit van de golfbaan. Daarnaast komen er diverse sportvelden in het plangebied voor, die in gebruik zijn bij plaatselijke verenigingen. Een aantal agrarische bedrijven biedt mogelijkheden voor dagrecreatie op het agrarisch bedrijf. Er zijn een aantal scoutingterreinen, gildes en hondenverenigingen.

De verblijfsrecreatie bestaat uit diverse campings zoals Brugse Heide en Dommelvallei en een aantal minicampings (kamperen bij de boer). Er zijn ook voorzieningen voor bed & breakfast.

Op basis van de gemeentelijke administratie is vastgesteld dat er in de huidige situatie ongeveer sprake is van 80.000 overnachtingen per jaar. De laatste jaren is er sprake van een zekere toename. Onduidelijk is hoe deze toenemende trend zich over de planperiode zal doorzetten. Landelijk is er nog sprake van een stijgende trend in het aantal overnachtingen, maar in sommige gevallen in de regio is al een afnemende trend geconstateerd. Voor Valkenswaard sluiten we met betrekking tot de autonome ontwikkeling aan bij de landelijke trend die uit gaat van een zekere stijging van 1 % per jaar.

In het plan worden extra kleinschalige recreatieve voorzieningen mogelijk gemaakt. Uitgangspunt van deze beschouwing is dat dit een versterkend effect zou kunnen hebben van de stijging van het aantal overnachtingen die als autonome ontwikkeling wordt aangehouden. Bij een verdubbeling van de trend tot 2 % groei per jaar is dus een stijging van ongeveer 800 overnachtingen per jaar toe te rekenen aan de mogelijkheden die het plan biedt aan recreatief (neven)gebruik van het plangebied. Voor het rekenvoorbeeld houden we aan dat gedurende de planperiode van 10 jaar, dit een extra toename van 10.000 overnachtingen op jaarbasis zou zijn, in 2023.

Wij gaan ervan uit dat elke overnachting één extra verkeersbeweging zou kunnen betekenen. Dit is een dubbele overschatting omdat er meer mensen in 1 auto zitten en omdat er bij een langer verblijf niet elke dag van een auto gebruik gemaakt zal worden. Gerekend vanaf de A2 is dat per keer (heen en weer), nooit meer dan 40 km. In de emissiefactoren voor licht wegverkeer, zoals die zijn vastgesteld op 9 maart 2012, kunnen we voor 2020 uitgaan van een emissie per gereden kilometer, in normaal stadsverkeer, van 0,15 gram NO₂-equivalenten. Gezien de dalende trend is het de verwachting dat er in 2023 uitgegaan kan worden van een emissie van ongeveer 0,14. Op buitengebieden geldt een iets lagere waarde die we niet verdisconteren.

Uitgaande van 10.000 extra overnachtingen in 2023, met een maximale ritlengte van 40 km, is er sprake van een maximale verkeersaantrekkende werking van 400.000 gereden kilometers. Deze verhogen de gebiedsemissie met maximaal 56 kg verzurende / eutrofierende stoffen per jaar. Dit zou een effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen in de omliggende Natura2000 gebieden.

Echter, de toename van de recreatieve (neven) activiteiten vindt hoofdzakelijk plaats op de percelen die nu in gebruik zijn als agrarische onderneming. Daarnaast biedt het plan ook ruimte voor recreatieve nevenactiviteiten bij burgerwoningen.

Er bestaat dus een samenhang tussen de gebiedsemissie vanuit de agrarische bedrijvigheid en de verkeersemissie die voortkomt uit de recreatieve nevenfunctie. In het kader van de gebiedsgerichte modellering voor de landbouw sector is aangetoond dat er sprake zal zijn van een afname van de gebiedsemissies, met alleen lokaal een beperkte toename. De afname op gebiedsniveau is berekend op ongeveer 25.000 kg/jaar.

Dat betekent dat de toename ten gevolge van recreatie, gezien in cumulatie met de afname vanuit de agrarische sector, nog steeds een netto afname van de gebiedsemissie tot gevolg heeft. Omdat de toename veel minder is dan 1 % is van de afname heeft een gedetailleerde modellering ervan geen toegevoegde waarde.

Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring

Uitbreiding van recreatief medegebruik of realisatie van de observatietoren kan leiden tot verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring. Verstoring heeft vooral effect op vogels. Effecten op instandhoudingsdoelen zijn uitgesloten omdat:

- Toename van recreatiedruk door uitbreiding van recreatief medegebruik is naar verwachting beperkt
- Eventuele toename van recreatiedruk is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaand (recreatief) gebruik
- Het behoud van natuurwaarden is vastgelegd als regel in de bestemmingen van het Natura2000-gebied binnen de gemeente
- Eventuele toename van recreatiedruk zal zich beperken tot de paden in de omliggende Natura2000-gebieden
- De gebieden worden zó beheerd, dat recreatiedruk niet leidt tot aantasting van kwetsbare natuurwaarden

Beschermde natuurmonumenten

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt kunnen van invloed zijn op de 'oude doelen' van Beschermde natuurmonumenten. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 4.12. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht.

Tabel 4.12 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op 'oude doelen' van Beschermde natuurmonumenten. Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect

Ontwikkelings- mogelijkheid	Mogelijk effect	'oude doelen'		
		Natuurschoon	Vogels	Voedselarme milieus en kenmerkende planten
Uitbreiding agrarische bouwvlakken	Toename	-	-	X
	stikstofdepositie			
Intensivering recreatief gebruik	Toename betreding	X	X	-
	Toename	-	-	X
	stikstofdepositie			
Mogelijk beïnvloede gebieden		Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

Natuurschoon

Intensivering van recreatief gebruik kan effect hebben op natuurschoon door betreding door recreanten. Dit doel is zeer vergelijkbaar met de gevoeligheid 'verstoring' van Natura2000-gebied. Effecten op dit doel zijn uitgesloten omdat:

- Toename van recreatiedruk door uitbreiding van recreatief medegebruik is naar verwachting beperkt
- Eventuele toename van recreatiedruk is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaand (recreatief) gebruik
- Eventuele toename van recreatiedruk zal zich beperken tot de paden in de omliggende Beschermde Natuurmonumenten
- De gebieden worden zó beheerd, dat recreatie druk niet leidt tot aantasting van kwetsbare natuurwaarden.

Vogels

Intensivering van recreatief gebruik kan effect hebben op broed- rust- en foerageergebied van vogels en de hiervoor noodzakelijke rust. Effecten op vogels zijn uitgesloten. De redenen hiervoor zijn gelijk aan de punten die zijn genoemd onder de bovenstaande kop 'natuurschoon'.

Voedselarme milieus en daaraan verbonden planten

Dit doel is zeer vergelijkbaar met de bescherming van de gevoeligheden 'verzuring' en 'vermesting' van Natura2000-gebieden, zoals op de voorgaande pagina is benoemd. Het kan worden beïnvloed door toename van stikstofdepositie door:

- Uitbreiding van agrarische bouwvakken
- Intensivering van recreatief verkeer

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

Effecten op voedselarme milieus door uitbreiding van agrarische bouwvlakken zijn uitgesloten omdat:

- Uit de modellering van het reële scenario blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie is op de stikstofgevoelige gebieden (zie figuur 4.4)
- De dichtstbijzijnde Beschermde Natuurmonumenten zijn het 'Beuven' en het 'Groot en Klein meer'. Deze gebieden liggen op ruime afstand van het plangebied (meer dan acht kilometer). Over deze afstand worden geen effecten verwacht

Intensivering recreatief verkeer

Effecten op voedselarme milieus door intensivering van recreatief verkeer zijn uitgesloten omdat, in samenhang gezien met de gebiedsmodellering voor de ontwikkelingen in de agrarische sector, er geen sprake kan zijn van een toename van de depositie vanuit het plangebied. Daarnaast geldt ook dat individuele ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot intensivering van recreatief verkeer afzonderlijk getoetst zullen worden op basis van de planvoorschriften.

Conclusie

Het bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard is wat betreft de bescherming van Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten, uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels en er worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die zondermeer schadelijk zullen zijn voor Natura2000-gebieden of Beschermde natuurmonumenten. Het effect is neutraal.

4.4 Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur

Het bestemmingsplan is *het* instrument dat zorg moet dragen voor de planologische borging van de EHS en soortgelijk beschermde natuurgebieden. Om deze inpassing te beoordelen is getoetst op drie punten:

1. Of de gebieden correct zijn beschermd door regels in het bestemmingsplan
2. Of de zonering van bestemmingen overeenkomt met de provinciale zonering
3. Of de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan niet leiden tot aantasting van provinciaal beschermde gebieden

Toewijzing van functies

De Ecologische Hoofdstructuur en overige provinciaal beschermde gebieden zijn opgenomen in het bestemmingsplan als bestemmingen en gebiedsaanduidingen. Dit is schematisch weergegeven in onderstaande tabel. Voor deze bestemmingen zijn gepaste regels gesteld ter bescherming van natuurwaarden.

Tabel 4.13 Inpassing van op provinciaal niveau beschermde gebieden met natuurwaarden

Provinciale verordening Noord-Brabant	Bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard
Ecologische hoofdstructuur	Natuur / agrarisch met waarden
Zoekgebied ecologische verbindingszone	Voor het omzetten van agrarisch naar natuur is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.
Beheergebied ecologische hoofdstructuur	Agrarisch met waarden
Attentiegebied ecologische hoofdstructuur	Waarde - Hydrologie

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er een aantal bestemmingen en waarden relevant zijn voor bescherming van provinciale natuurwaarden. In de onderstaande alinea's wordt omschreven hoe deze natuurwaarden zijn beschermd door de regels van het bestemmingsplan.

Natuur

Gronden met bestemming 'natuur' zijn aangewezen voor het behoud, herstel en/of ontwikkeling van natuurlijke en ecologische waarden alsmede het grondgebonden agrarisch medegebruik. Aanvullende, ondergeschikte functies zijn het extensief recreatief medegebruik en natuureducatie. Op deze gronden mag, met uitzondering van een observatietoren (in het natuurgebied 'de Plateaux') en zend-/ontvangsinstallatie op aangewezen plekken, niet worden gebouwd. Voorts morgen bouwwerken worden opgericht ter bevordering van de natuurwaarden.

Agrarisch met waarden

In de gebieden met de bestemming 'agrarisch met waarden' staat het behoud en de ontwikkeling van de agrarische sector voorop, maar waarbij tevens als doeleinde wordt gesteld het behoud en/of herstel van de voorkomende natuurlijke waarden. Deze gronden hebben tevens als doeleinde het extensief recreatief medegebruik, ondergeschikte detailhandel van streekproducten en agrarisch gerelateerde producten, bedrijfswoningen en aan-huis-verbonden beroepen. In de toetsing zal worden bepaald of de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan effect hebben op de provinciaal beschermde gebieden gelegen binnen deze bestemming - de Ecologische Hoofdstructuur en het Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur.

Omschakelen agrarisch - natuur

Voor het omzetten van agrarische gronden naar natuur is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Door gebruik te maken van deze bevoegdheid worden de natuurwaarden mogelijk vergroot. Deze bevoegdheid is opgenomen voor alle gebieden.

Waarde - hydrologie

Deze bestemming richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van bestaande watersystemen. Hiervoor zijn regels opgesteld voor bouw en werkzaamheden. Hierdoor worden de waarden van de provinciale beschermde gebieden 'attentiegebied ecologische hoofdstructuur' op correcte wijze in het bestemmingsplan beschermd.

Zonering

Na controle blijkt dat (de zonering van) de EHS op een correcte wijze is doorvertaald in het bestemmingsplan buitengebied.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om agrarische bouwvlakken uit te breiden. Dit kan effect hebben op de Ecologische Hoofdstructuur door:

- Direct ruimtegebruik
- Toename van stikstofdepositie

Onderstaand is beargumenteerd dat deze ontwikkelingsmogelijkheid de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet belemmert.

Direct ruimtegebruik

Effecten door direct ruimtegebruik zijn zeer beperkt. De enige ontwikkelingsmogelijkheid binnen de EHS zijn functies gerelateerd aan het vergroten van de natuurwaarden. Deze functies zijn vaak goed te combineren met recreatie gebruik. Daarom is er geen aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het gebied.

Toename stikstofdepositie

Effecten door toename van stikstofdepositie worden niet verwacht. Vermesting van de meest gevoelige gebieden, de habitattypen in Natura2000-gebied, is uitgesloten. Overige gebieden zijn veel minder gevoelig voor stikstofdepositie. Daarom is er geen aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het gebied. Dit punt vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Intensivering van recreatie

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief (mede)gebruik kan de recreatiedruk toenemen. Naar verwachting zal deze ontwikkelingsmogelijkheid echter niet op grote schaal benut worden. Bovendien dienen ruimtelijke ontwikkelingen voor realisatie te worden getoetst, indien negatieve effecten op beschermde natuurwaarden te verwachten zijn. Daarom leidt deze regel op dit punt niet tot beperkingen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Dit kan leiden tot intensivering van recreatief verkeer. Daardoor kan de stikstofdepositie in zeer beperkte mate toenemen. Deze is zo klein dat niet verwacht wordt dat dit kan leiden tot aantasting van ecologische waarden en kenmerken van de EHS. Daarenboven geldt dat, gezien in samenhang met de aangetoonde afname van de depositie vanuit de agrarische sector, er netto sprake zal zijn van een afname van de depositie vanuit het gebied.

Conclusie

Het bestemmingsplan heeft de bescherming en zonering van de Ecologische Hoofdstructuur voldoende ingepast in de planregels. Op dit punt zijn er geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is neutraal.

4.5 Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet

Bij toetsing aan de Flora- en faunawet wordt doorgaans gekeken naar overtreding van verbodsbepalingen, en de hieruit volgende ontheffingsplicht. Bij een bestemmingsplan zal hiervan geen sprake zijn. In dit geval wordt bepaald of de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt redelijkerwijs uitvoerbaar zijn op dit punt.

Verspreiding van soorten in het buitengebied

Het leefgebied (en niet bestemmingen) van zwaarder beschermde soorten die voorkomen binnen het plangebied is grofweg onder te verdelen in drie groepen:

1. Bos- en natuurgebieden
2. Agrarisch gebied: landschapselementen
3. Agrarisch gebied: overig

Soorten die vooral voorkomen in bos- en natuurgebieden zijn vooral gebaat bij de planologische bescherming van deze gebieden. Hierbinnen worden dusdanig weinig ontwikkelingen mogelijk gemaakt, dat er geen belemmeringen zijn vanuit uitvoerbaarheid.

Het leefgebied van soorten die vooral voorkomen in landschapselementen wordt beschermd door de bestemming van landschapselementen. Binnen deze bestemming wordt bebouwing tot het minimum beperkt. Er zijn daarom betreft Flora- en faunawet geen beperkingen voor de uitvoerbaarheid van deze bestemming.

De bescherming van het leefgebied van soorten die tevens voorkomen in agrarisch gebied, is in de bestemmingsplanregels slechts beperkt vastgelegd. Dit is ook niet noodzakelijk.

Ontwikkelingsmogelijkheden die effect kunnen hebben op deze soorten zijn vooral beperkt tot agrarische bouwblokken. Lokaal kunnen de volgende typen werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten: bouw- en sloopwerkzaamheden, het plaatsen van kleine windmolens, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering. Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan bij uitvoering wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Flora- en faunawet en een daaruit volgende ontheffingsplicht.

Uitvoeringspraktijk

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingverlening Flora- en faunawet leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten. Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk ruime mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende (verzachtende) maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten), en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd.

Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol dient te worden ontwikkeld, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling. Voor tabel 2-soorten kan daarbij worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor tabel 3-soorten en vogels zal aangetoond moeten worden dat een overtreding van de verbodsbepalingen effectief kan worden voorkomen.

Conclusie

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn, als gevolg van het bestemmingsplan, geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect is neutraal.

5 Milieueffecten overige thema's

Dit hoofdstuk bevat de effectbeschouwing van de thema's landschap, cultuurhistorie & archeologie, water en bodem, verkeer en woon- en leefmilieu.

5.1 Methodiek effectenonderzoek

De milieueffecten hebben betrekking op het plan- en studiegebied. De reikwijdte van het studiegebied kan per aspect verschillen. Om effecten correct te kunnen bepalen, moet eerst een goede referentiesituatie worden vastgelegd. De referentiesituatie betreft de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Deze zijn eerder in hoofdstuk 3 al globaal beschreven. In dit hoofdstuk wordt voor elk milieuaspect de meer specifieke referentiesituatie toegelicht.

5.2 Beoordelingskader

Tabel 5.1 beoordelingscriteria

Aspect	Criterium	Beoordeling
Landschap	Landschappelijke kwaliteit. Mate van aantasting of versterking van de landschappelijke karakteristiek.	Kwalitatief
Cultuurhistorie	Cultuurhistorische waarde. Aantasting of behoud waardevolle cultuurhistorische structuren, clusters en elementen.	Kwalitatief
Archeologie	Archeologische waarde. Aantasting of behoud van de archeologische waarden	Kwalitatief
Water	Effecten op grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.	Kwalitatief
Verkeer	Knelpunten binnen verkeersstructuur als gevolg van planuitvoering en verkeersveiligheid.	Kwalitatief
Woon en leefmilieu	Toe- / afname geurgehinderden, verbetering / verslechtering van woon- en leefklimaat (cumulatieve geurbelasting), geluidhinder en fijn stof.	Kwalitatief / kwantitatief

5.3 Thema Landschap

5.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting van de landschappelijke karakteristiek (effectbeoordeling zal plaatsvinden per deelgebied)

Binnen het plangebied komen vier kenmerkende landschapstypen voor. Een landschapstype is een karakteristieke combinatie van landschapskenmerken en -elementen die in een bepaalde samenhang voorkomen. Valkenswaard ligt op de zandgronden van de Kempen. Het landschap bestaat hier uit grote aaneengesloten boscomplexen en natuurgebieden op hogere gronden, met daartussen de lager gelegen beekdalen van de Dommel, Keersop en Tongelreep, die van zuid naar noord lopen. Op de overgangen van hoog naar laag concentreerden zich van oorsprong de landbouw en bewoning.

De huidige verschijningsvorm van het landschap hangt af van verschillende aspecten zoals bodem, water en gebruik. In de afgelopen eeuw is het onderscheid tussen de verschillende landschapstypen vervaagd door een veranderende agrarische bedrijfsvoering en de toename van de verstedelijkingsdruk. In de gemeente Valkenswaard zijn zoals beschreven vier landschapstypen te onderscheiden (bron: LOP, 2011). Het gaat om het akkerdorpenlandschap (oude zandontginningen), het beekdallandschap (voedselrijke beekdalen rondom Valkenswaard), het jonge ontginningenlandschap (kenmerkend zijn de rationele opbouw van een regelmatige blokverkeveling, rechte wegen en grote agrarische bedrijven) en het bos- en heidelandschap. Deze landschappen worden hieronder nader beschreven voor wat betreft de karakteristiek van de verschillende landschappen.

Het akkerdorpenlandschap

Oude zandontginningen met een glooiend reliëf op de dekzandruggen of de flanken daarvan. Ze groeiden uit tot grote, bolgelegen, open akkercomplexen. Aan de randen hiervan werden houtwallen opgeworpen als bescherming tegen stuivend zand en vraat door vee en wild. De wegen volgen veelal de natuurlijke vormen van de akkercomplexen en de aangrenzende beekdalen, en hebben daardoor een slingerend karakter. Over de akkers door liep een grofmazig patroon van zandpaden. Bewoning gebeurde in gehuchten rondom een centrale, vaak driehoekige, drink- en verzamelplaats voor het vee (brink of Frankische driehoek). Ze konden op de akker liggen zoals Schaft (kernakkerdorp) of langs de randen van de akkers zoals Borkel (kransakkerdorp). Vanaf de 20e eeuw zijn de akkercomplexen van Dommelen, Keersop en Valkenswaard vrijwel geheel bebouwd geraakt. De akkers bij Schaft en Borkel zijn nog wel aanwezig en ook goed herkenbaar.

Het beekdallandschap

De voedselrijke beekdalen rondom Valkenswaard werden gebruikt als hooilanden. In de volksmond werden ze aangeduid als beemden. Met uitzondering van de watermolens (Venbergse Molen, Dommelse Watermolen), waren de beekdalen van oorsprong onbebouwd. De verkaveling was fijnmazig met singels en houtwallen op de perceelgrenzen. Het gebied was daarmee uitermate kleinschalig en besloten, in tegenstelling tot de hoger gelegen akkers en de heidevelden. Vanaf de 20e eeuw zijn veel beekdalen ingrijpend aangepast door het kanaliseren van beken, het plaatsen van stuwen, ruilverkaveling en het in gebruik nemen van de grond voor akkerbouw. De kavelgrensbeplantingen verdwenen en daarmee de karakteristieke kleinschaligheid en beslotenheid.

Het jonge ontginningenlandschap

Voor het gehanteerde landbouwsysteem was de aanwezigheid van woeste gronden essentieel. Daarom is het landschap van de kempen eeuwenlang gedomineerd geweest door uitgestrekte heidevelden, bossen, stuifzanden en moerassige vennen. Hier werden slechts schapen geweid, heide geplagd en op beperkte schaal turf gestoken. Met de uitvinding van kunstmest waren deze woeste gronden vanaf de 20^e eeuw niet meer nodig voor het landbouwsysteem en konden de voorheen onvruchtbare heidevelden worden ontgonnen voor de landbouw. Dat gebeurde ook in Valkenswaard op veel plaatsen (Brugsche Heide, Schaftsche Heide en Beeker Heide). Deze jonge ontginningen kenmerken zich nu door de rationele opbouw van een regelmatige blokverkaveling, rechte wegen en grote agrarische bedrijven.

Het bos- en heidelandschap

Niet alle woeste gronden werden tot landbouwgrond ontgonnen. Sommige delen waren daarvoor te arm en te gevoelig voor opstuiven door de wind (Malpiebergsche Heide, Opperheide). Om het zand vast te houden en toch opbrengst te genereren, is hier naaldbos geplant ten behoeve van de productie van mijnhout. De massa van het bos vormt een sterk contrast met de aangrenzende open akkers en (inmiddels) open beekdalen. Andere plekken zoals rond het Malpieven en de Plateaux zijn nooit in ontginning gebracht en vertegenwoordigen nu belangrijke natuurwaarden.

Figuur 5.1 Landschapstypen Valkenswaard (bron: Landschapsontwikkelingsplan Valkenswaard 2012-2020)

5.3.2 Effecten op landschap

Randvoorwaarden landschap

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- Via een eigen bestemming op de verbeelding, bijvoorbeeld 'Groen - landschapselement'
- Via een aanduiding op de verbeelding: bijzondere landschappelijke karakteristieken worden zo beschermd (bijvoorbeeld waardevolle openheid, essen en kampen, waardevolle bomen)
- Via de bestemmingsomschrijving in de planregels (medebestemming)
- Via overig sectoraal instrumentarium, zoals het gemeentelijk landschapsontwikkelingsplan

Daarbij zal het nieuwe bestemmingsplan buitengebied het uitgangspunt vormen voor de te beschermen landschapswaarden. Wanneer het bestemmingsplan via wijzigings- en afwijkingsmogelijkheden nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt, kan hier wel als voorwaarde aan worden gekoppeld dat er een kwaliteitsverbetering plaats dient te vinden. Dit kan bijvoorbeeld vorm krijgen door de aanleg van nieuwe natuur- en landschapselementen, verbetering van het erf of het realiseren van streekeigen erfbeplanting.

Effecten op landschap ten gevolge van Nieuwvestiging bouwvlakken

Nieuwvestiging van (agrarische) bedrijven en bouw van woningen in het buitengebied heeft doorgaans de grootste landschappelijke impact. Nieuwvestiging is echter in de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant en daarmee in het bestemmingsplan niet toegestaan. Nu binnen de bestemmingsplannen geen sprake zal zijn van rechtstreekse nieuwvestiging van agrarische bedrijven en woningen zal de landschappelijke kwaliteit van gebieden waar van oudsher weinig agrarische bebouwing voorkomt alsmede de landschappelijke kwaliteit van de gebieden met verspreide agrarische bebouwing behouden blijven. Dit geldt zowel voor de beekdalen als het akkerdorpenlandschap. Ook zal de relatieve openheid van het jonge zandontginningenlandschap intact blijven.

Effecten op landschap ten gevolge van omschakeling op bestaand bouwvlak

Het geheel of gedeeltelijk overstappen naar een andere vorm van landbouw dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm richt zich met name op de omschakeling naar grondgebonden landbouw. Omschakeling naar intensieve veehouderij is namelijk alleen buitenplannen mogelijk waarbij aan de duurzaamheidstoets dient te worden voldaan. Omschakeling naar grondgebonden landbouw is wel binnenplannen mogelijk. Hierbij dient vervolgens te worden aangetoond dat de landschappelijke en ecologische waarden niet onevenredig worden aangetast en er wordt voorzien in een gebiedseigen landschappelijke inpassing.

De effecten van omschakeling op het landschap binnen de genoemde gebieden zijn daarmee neutraal. De kwaliteitseis voor wat betreft de landschappelijke inpassing leidt er immers toe dat negatieve effecten op het landschap worden voorkomen.

Effecten op landschap ten gevolge van uitbreiding op bestaand bouwvlak

De effecten van de uitbreiding van de bebouwing op het bestaande bouwvlak zijn als het gaat om nevenfuncties dan wel teeltondersteunende voorzieningen vergelijkbaar met de effecten als gevolg van omschakeling. Ook hiervoor geldt dat uitbreidingen landschappelijk ingepast moeten worden. Voor uitbreiding van bedrijfsbebouwing op intensieve veehouderijen (in afwijking van de bouwregels) of voor bebouwing ten behoeve van kleinschalig kamperen zijn echter geen landschappelijke kwaliteitseisen gesteld in het bestemmingsplan buitengebied. Agrarische bedrijfsgebouwen worden binnen het agrarisch bouwvlak rechtsreeks toegestaan. Wel dient men over een omgevingsvergunning te beschikken. In het kader van de vergunningverlening zal eveneens getoetst worden op de aspecten landschap en cultuurhistorie. Het effect van bedrijfsuitbreiding op het landschap wordt hiermee eveneens als neutraal beoordeeld.

Effecten op landschap ten gevolge van uitbreiding van bouwvlakken

De effecten van uitbreiding van bouwvlakken ligt genuanceerder. Hiervoor geldt dat uitbreiding van het agrarisch bouwvlak voor grondgebonden bedrijven mogelijk wordt gemaakt.

Intensieve veehouderij

Uitbreiding van het bouwvlak wordt in het bestemmingsplan buitengebied niet mogelijk gemaakt. Alleen via een buitenplanse procedure kan uitbreiding van bouwvlakken worden toegestaan tot maximaal 1.5 ha. Hiervoor dient wel te worden aangetoond dat sprake is van een duurzame ontwikkeling.

Grondgebonden agrarische bedrijven

Voor een niet intensieve veehouderij geldt dat naast uitbreiding van bebouwing op het bestaande bouwvlak het binnenplank ook mogelijk is het bouwvlak uit te breiden. Voor de omvang van de agrarische bouwvlakken is aangesloten bij de vigerende bestemmingen. Het vergroten van de oppervlakte van agrarische bouwvlakken is mogelijk met 15 % tot een maximum van 1,5 ha. Voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak dient wel te worden aangetoond dat er sprake is van een duurzame ontwikkeling, waarbij de landschappelijke en ecologische waarden niet onevenredig worden aangetast en er wordt voorzien in een gebiedseigen landschappelijke inpassing (gebiedseigen welstand).

Concentraties grondgebonden veehouderijen bevinden zich vooral binnen het jonge ontginningenlandschap. Nieuwe uitbreidingen van bouwvlakken binnen dit al sterk agrarische landschap zullen dit beeld niet wezenlijk veranderen. Bij uitbreidingen van bouwvlakken binnen deze open gebieden, waar de landschappelijke waarde grotendeels vertegenwoordigd wordt door het relatief open karakter van dit ontginningsgebied, dient echter wel rekening te worden gehouden met de richting en de aard van de uitbreiding. Verdere versterking kan immers ten koste gaan van de karakteristieke openheid.

Dit geldt ook voor de uitbreiding van bouwvlakken in het akkerdorpenlandschap, waar de agrarische bebouwing ruimtelijk gekoppeld is aan de oude opgehoogde akkercomplexen. Ook hier zal uitbreiding niet leiden tot wezenlijke aantasting van de karakteristiek, mits in aard en de inrichting van het erf rekening wordt gehouden met de landschappelijke karakteristiek en cultuurhistorische waarden. Hier kan onzorgvuldige uitbreiding namelijk leiden tot enige aantasting van de 'boerderijlinten' rond de open akkercomplexen. De verdere versterking, de grotere gebouwen en de 'diepere' erven waarop de gebouwen meer naar achter zijn geplaatst kan ten koste gaan van de herkenbaarheid van deze slingerende 'boerderijlinten' rond de akkercomplexen.

In het beekdallandschap van Valkenswaard liggen verschillende intensieve veehouderijen en grondgebonden bedrijven. Het van oudsher kleinschalige landschap van de beekdalen zal door uitvoering van het bestemmingsplan echter niet negatief worden beïnvloed. Ook hier geldt dat uitbreidingen van bouwvlakken kunnen leiden tot verdere verstening van het landschap, maar dat de gestelde kwaliteitseisen anderzijds leiden tot het versterken van de landschappelijke structuur en karakteristiek. De kwaliteitsverbetering zal zich in dit landschapstype vooral richten op de kleinschaligheid en de specifieke landschappelijke patronen, waaronder de specifieke erfinrichting en de houtwallenstructuur. Juist deze karakteristiek is door de ruilverkaveling en schaalvergroting in de vorige eeuw aangetast en kan hier weer deels worden hersteld.

In het bos- en heidelandschap zijn enkele grondgebonden bedrijven gelegen. Het zeer besloten landschap van de bossen en landgoederen zal door uitvoering van het bestemmingsplan echter niet negatief worden beïnvloed. De veelal als Natuur bestemde gronden laten geen ruimte voor uitbreiding van de agrarische bedrijven.

Het vigerende Bestemmingsplan buitengebied kent de kwaliteitseisen ten aanzien van landschappelijke inpassing niet. Ten opzichte van het vorige bestemmingsplan is dat een verbetering en dit, gezien bovenstaande effectbeoordeling, tot een licht positief effect op het landschap.

Nevenfuncties en recreatieve ontwikkelingen

Recreatie en toerisme moeten een belangrijke rol gaan spelen in het toekomstige profiel van Valkenswaard. Het buitengebied kent allerlei groene kwaliteiten, die een kwalitatief kader bieden voor een breed scala aan 'rustige en groene' vormen van recreatie en toerisme. Het bestemmingsplan buitengebied maakt nevenfuncties en nieuwe recreatieontwikkelingen beperkt mogelijk.

Recreatie

Extensief recreatief medegebruik wordt binnen de bestemmingen (waar mogelijk) toegestaan. In het bestemmingsplan worden verschillende vormen van recreatie bij recht geregeld voor de functie agrarisch met waarden (kleinschalig kamperen en extensieve dagrecreatie) en voor de functies horeca (extensieve recreatie). Overige recreatieve vormen als nevenactiviteit worden toegestaan door een afwijkingsbevoegdheid, evenals kamperen en recreatieve neven activiteiten bij de bestemming wonen. Voor niet-agrarische bedrijvigheid zijn bedrijven tot en met de categorie 2 mogelijk voor de functie niet-agrarisch bedrijvigheid.

De kleinschalige recreatieve ontwikkelingen zoals deze onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan leiden al met al niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristieken in het gebied. Dit met het oog op de eis dat overtollige bebouwing gesloopt dient te worden, de landschappelijke en cultuurhistorische waarden niet onevenredig aangetast mogen worden en dat daarbij landschappelijk inpassingsplan dient te worden opgesteld.

Door de kwaliteitseisen zoals deze aan landschap en cultuurhistorie worden gesteld leiden nieuwe recreatieve ontwikkelingen naar verwachting tot een licht positief effect ten opzichte van de referentiesituatie.

5.3.3 Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen

Door in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied de planregel op te nemen dat uitbreidingen van agrarische bouwvlakken de landschappelijke en ecologische waarden niet onevenredig mogen aantasten en dat moet worden voorzien in een gebiedseigen landschappelijke inpassing, zullen de effecten van uitbreidingen van (agrarische) bedrijfsontwikkelingen neutraal tot licht positief uitvallen.

Dit geldt ook voor de ontheffingsbevoegdheid voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Deze dienen ´voorzien worden van een goede landschappelijke inpassing, waarbij de nevenfuncties niet mogen leiden tot een onevenredige aantasting van de in het gebied voorkomende natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden´. Bovendien wordt een verzoek om toepassing van de ontheffingsbevoegdheid ter toetsing voorgelegd aan een agrarisch deskundige en een deskundige inzake natuur en landschap en/of cultuurhistorie.

Dit geldt niet voor bedrijfsuitbreidingen binnen het bouwvlak. Agrarische bedrijfsgebouwen worden binnen het agrarisch bouwvlak rechtsreeks toegestaan. Wel dient men over een omgevingsvergunning te beschikken. Door maatregelen te treffen, waarbij bij uitbreidingen op het bouwvlak rekening wordt gehouden met de specifieke gebiedskarakteristiek, kunnen eventuele negatieve effecten worden gemitigeerd. Zo zal in het jonge ontginningen landschap aandacht moeten zijn voor de openheid van het landschap, door bijvoorbeeld de bebouwing zoveel mogelijk aaneengesloten te realiseren. In het beekdallandschap kan juist het herstel van de kleinschaligheid en verstoorde houtwalstructuren mitigerend bijdragen. Voor de uitbreiding van bebouwing in het akkerdorpenlandschap, vraagt de positionering van de bijgebouwen bijzondere aandacht waarbij de bebouwing in algemene zin bij voorkeur achter het hoofdgebouw wordt geplaatst, om zo het slingerende boerderijlint langs de essen niet te verstoren.

Over het geheel genomen is het behouden en versterken van landschappelijke karakteristiek voldoende gegarandeerd met het voorliggende plan waarin initiatiefnemers worden gehouden aan een landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering.

Uitbreidingen zullen zodoende gepaard gaan met de realisatie van nieuwe landschapselementen in het gebied en een betere inpassing van de bouwvlakken in het landschap. Hierdoor worden nieuwe opstallen (deels) aan het oog onttrokken en in veel gevallen zullen ook bestaande gebouwen een betere inpassing krijgen. De landschappelijke samenhang die in het gebied van oudsher aanwezig was wordt hierdoor behouden en deels hersteld.

Daar komt bij dat de toekomstige agrarische uitbreidingen, nog afgezien van de landschappelijke inpassingseis, doorgaans een beperkte landschappelijke impact hebben omdat in de gebieden waar dergelijke uitbreidingen het meeste plaats hebben (in de jonge ontginningen en beekdalen) reeds agrarische bedrijven gevestigd zijn. Deze jonge ontginningen kenmerken zich nu door de rationele opbouw van een regelmatige blokverkaveling, rechte wegen en grote agrarische bedrijven. De landschapskarakteristiek van de beekdalen zijn door de agrarische ontwikkelingen in de vorige eeuw voor een deel al verstoord. Hier biedt de kwaliteitsverbetering waarmee uitbreidingen gepaard gaan kansen de oorspronkelijke kleinschaligheid van het landschap te versterken. Al met al leidt het bestemmingsplan tot een licht positief effect op de landschappelijke karakteristiek.

5.4 Thema Cultuurhistorie en archeologie

5.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Cultuurhistorie

Beoordelingscriterium

- Aantasting / kwaliteitsverbetering waardevolle cultuurhistorische elementen

Cultuurhistorie beleid in de Verordening Ruimte

De provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte aangegeven dat de cultuurhistorische vlakken beschermd dienen te worden. Plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dit betekent dat het bestemmingsplan moet voorzien in een beschermende regeling (zoals een vergunningstelsel) en waar nodig verbodsbepalingen.

De cultuurhistorische vlakken zullen met een dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' op de verbeelding worden opgenomen. Via een omgevingsvergunning kan een toetsing plaatsvinden of een activiteit of ingreep wezenlijk van invloed is op de cultuurhistorische waarde.

Onderdeel van het gemeentelijk beleid voor het buitengebied is het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en ensembles. De bescherming van de Rijks- en de gemeentelijke monumenten is afdoende geregeld in het kader van respectievelijk de Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke monumentenverordening. Om een overlap te voorkomen bevat het bestemmingsplan hier geen regels voor.

Om het behoud van karakteristieke woonboerderijen te stimuleren, maakt het bestemmingsplan het na afwijking mogelijk dat deze in pandig worden gesplitst en na het verlenen van een omgevingsvergunning mogen worden gesloopt. Deze panden zijn met een aanduiding 'woonboerderij' op de verbeelding aangegeven.

De gemeente Valkenswaard heeft een rijke cultuurhistorische geschiedenis. Binnen de grenzen van het plangebied liggen diverse cultuurhistorisch waardevolle landschappen, 'vlakken en complexen'. Daarnaast kent het plangebied verschillende aardkundig waardevolle gebieden. De Cultuurhistorische Waardenkaart (zie figuur 5.2) van de provincie Noord-Brabant biedt inzicht in cultuurhistorische en archeologische waarden binnen het plangebied. Hieruit blijkt dat voor meerdere delen van het plangebied sprake is van een middelhoge tot hoge historisch geografische waarde. Deze waarden zijn door de provincie overgenomen in de Verordening Ruimte in zogeheten cultuurhistorische vlakken. Binnen deze vlakken dient het bestemmingsplan in te zetten op het behoud en waar mogelijk herstel van de cultuurhistorische waarden. Binnen het plangebied is een zevental cultuurhistorisch vlakken aangewezen. Het gaat om de volgende gebieden en vlakken:

Cultuurhistorische vlakken

De provincie heeft een aantal gebieden aangewezen om hun cultuurhistorisch belangen. Gemeenten moeten in hun bestemmingsplannen de waarden en kenmerken van de cultuurhistorische vlakken beschermen.

Het gaat om een aantal gebieden die gekarakteriseerd worden door jonge heideontginningen, het gebied van de Beekloop (met de restanten van vloeistystemen en vele visvijvers), de heiderestanten, bossen en vloeiwieden van De Plateaux, het beekdal van De Dommel en de heiderestanten van het Malpie. Hieronder volgt een overzicht:

- Jonge ontginningen Enderheide en Maayerheide: De Enderheide en de Maayerheide zijn jonge heideontginningen uit het midden van de 20e eeuw. Het gebied bestaat uit landbouwgronden en naaldbossen
- Jonge ontginning Beekloop: Het gebied van de Beekloop en omgeving is grotendeels ingericht en ontgonnen vanaf 1800. Bijzonder zijn de restanten van vloeistystemen, die vanaf 1847 zijn aangelegd, en de vele visvijvers
- Jonge heideontginning Beekerheide: De Beekerheide is een jonge heideontginning en bestaat uit landbouwgrond en bos
- Jonge ontginning De Plateaux: De Plateaux is een gebied met heiderestanten, bossen en vloeiwieden, in verschillende fasen ontgonnen en ingericht vanaf circa 1800
- Beekdal van de Dommel: Het Dommeldal is een beekdal met een redelijk gaaf bewaard gebleven percelering, hakhoutbosjes en watermolens
- Woeste gronden De Malpie: De Malpie is een heiderestant met een groot aantal vennen
- Jonge heidebebossing 'Leenderbos': Het Leenderbos was onderdeel van de Groote Heide en is in het midden van de 20e eeuw grotendeels bebost. Bijzonder is dat niet voor een strak rechthoekig patroon is gekozen, maar dat de bospercelen gescheiden worden door enigszins kronkelende bospaden
- Landgoed Achelse Kluis: Het kloosterterrein van de Achelse Kluis ligt deels op Nederlands grondgebied. Het heeft een landgoedachtig karakter met landbouwgronden en een rechthoekige lanenstructuur

- Groote Heide bij Achelse Kluis: Het gebied maakte deel uit van het uitgestrekte heidegebied Groote Heide. Het bestaat uit heideterreinen, vennen en bossen. Deze laatste zijn in het midden van de 20e eeuw aangelegd. Enkele oude wegen doorkruisen het gebied
- De visvijvers bij Valkenswaard: De visvijvers bij Valkenswaard is een uniek complex van visvijvers met kaden, aanvoersloten en sluisjes. Samen met de beheerderswoning en de andere dienstgebouwen heeft de voormalige viskwekerij grote cultuurhistorische waarde
- Landgoed Valkenhorst: Valkenhorst is een jong ontginningslandgoed, ontstaan op een deel van de Groote Heide. Het bestaat uit landbouwgronden, bos, heiderestanten en vennen. Bijzonder is de oude boerderij/herberg Heezerhut aan de Oude Baan

Cultuurhistorische bebouwing

De gemeente kent een verscheidenheid aan cultuurhistorisch waardevolle panden en objecten. Binnen de gemeente zijn 23 gemeentelijke monumenten en 21 rijksmonumenten aanwezig, waarvan een groot deel in het plangebied.

Cultuurhistorisch landschap

Het Dommeldal: Een samenhangend en relatief gaaf oud zandlandschap met beekdalen, akkercomplexen, landgoederen, woeste gronden en jonge ontginningen. Bijzonder voor dit gebied zijn de vloeiveides en viskwekerijen langs de Tongelreep en de Beekloop. Verder zijn er watermolens en plaatsen van oude watermolens. Daarnaast liggen er 'voordes' waar landwegen de beken passeerden.

Complex van cultuurhistorisch belang

Klooster Achelse Kluis: De Sint-Benedictusabdij, beter bekend als de 'Achelse Kluis', ligt op de grens tussen Noord-Brabant (Nederland) en Noord-Limburg (België), in een natuurgebied van akkers, bossen en heide, aan de oevers van de Warmbeek en Tongelreep.

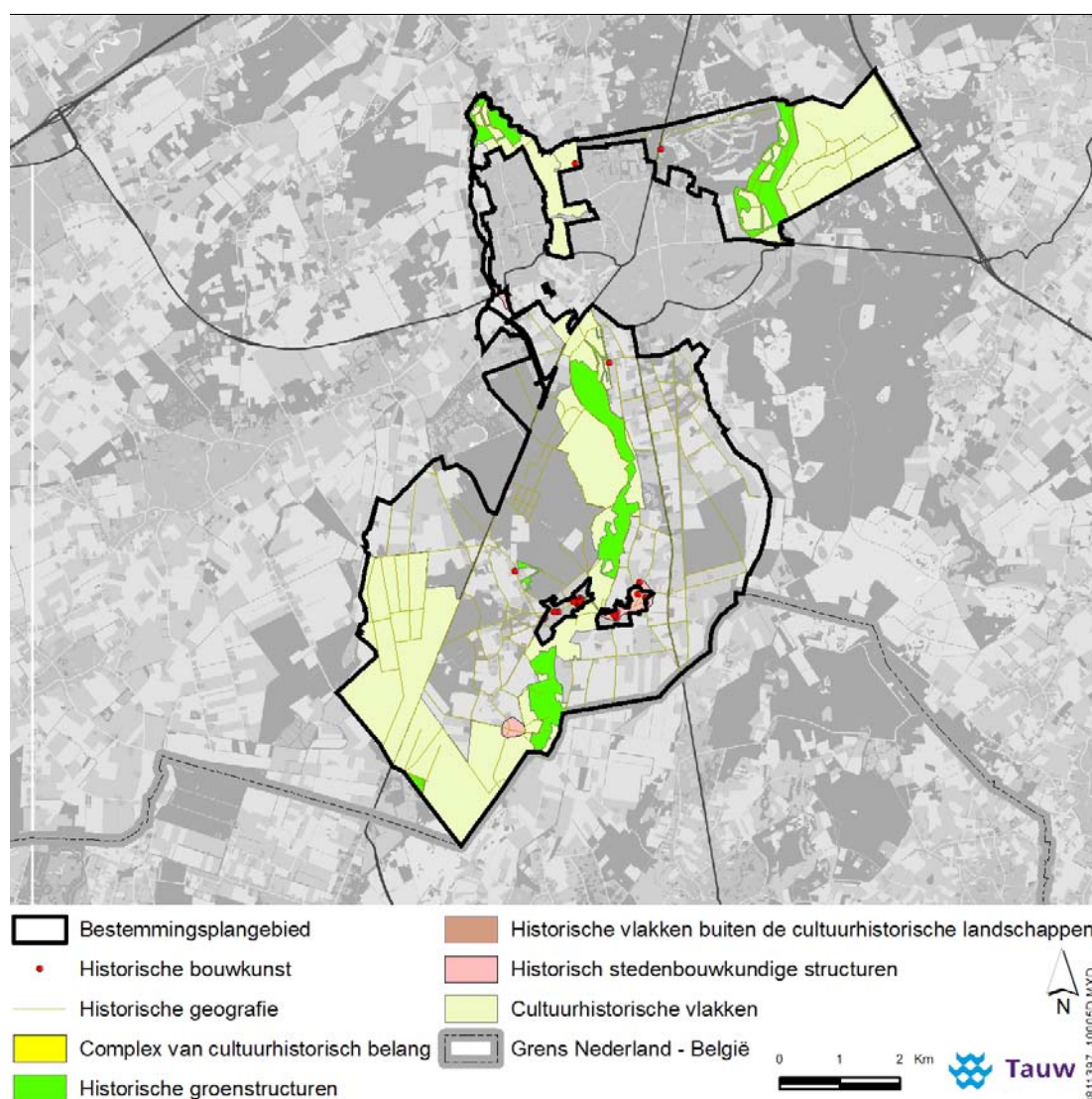
Bouwhistorisch waardevolle objecten

De gemeente kent een verscheidenheid aan cultuurhistorisch waardevolle panden en objecten. Binnen de gemeente zijn 23 gemeentelijke monumenten en 21 rijksmonumenten aanwezig, waarvan een groot deel in het plangebied zijn gelegen.

Historisch geografische waardevolle elementen

In het kader van de landinrichting heeft een inventarisatie plaatsgevonden van waardevolle landschapselementen in het kavelruilproject Valkenswaard - Waalre (2010). Hieruit is gebleken dat sinds de 20e eeuw de bestaande beplantingen nog maar een fractie zijn van het vroegere dichte patroon aan houtwallen en bosjes. Het huidige grondgebruik valt niet meer te rijmen met de vroegere dichte groenstructuur. Dat wat over is, zijn vooral losse elementen en geen aaneengesloten structuren. Bovendien mist veel beplanting diversiteit, zijn er gaten in gevallen of reteren nog slechts enkele bomen. Het gebrek aan structuur uit zich vooral in een geringere waarde voor de natuur.

In het gebied komen nog weinig steilranden voor. Veel hoogteverschillen zijn in de loop der jaren plat geschoven en door egaliseren en (ondiep) ontgronden zijn er nieuwe steilranden ontstaan. De waarde van de steilranden voor het landschap en de aardkunde is dan ook gering. In het plangebied komen diverse zandpaden voor, met echter veelal een geringe landschappelijke waarde.

Figuur 5.2 Cultuurhistorische vlakken en waarden (bron: Cultuurhistorische waardenkaart provincie Noord-Brabant)

Archeologie

Beoordelingscriterium

- Aantasting / behoud van de archeologische waarden

Algemeen

Gemeenten moeten bij het maken van plannen in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening rekening houden met de archeologische waarden, dan wel de te verwachten archeologische waarden. Aangetoond moet worden dat een ingreep de archeologische waarden niet schaadt.

Regelgeving

Het Verdrag van Malta beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Uitgangspunt van dit verdrag is dat het archeologische erfgoed, voordat het tot monument is verklaard, integrale bescherming nodig heeft en krijgt. Om het bodemarchief beter te beschermen en onzekerheden tijdens nieuwbouw te beperken, is afgesproken om steeds vooraf onderzoek te laten doen naar de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Op deze manier kan daar bij de ontwikkeling van de plannen zoveel mogelijk rekening mee worden gehouden. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Valetta. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden.

De wet- en regelgeving op rijksniveau rondom cultureel erfgoed is vastgelegd in de Monumentenwet 1988. Het is het belangrijkste sectorale instrument voor de bescherming van cultureel erfgoed. In de Monumentenwet 1988 is geregeld hoe monumenten aangewezen kunnen worden als beschermd monument. De wet heeft onder andere betrekking op waardevolle gebouwen en objecten en stads- en dorpsgezichten.

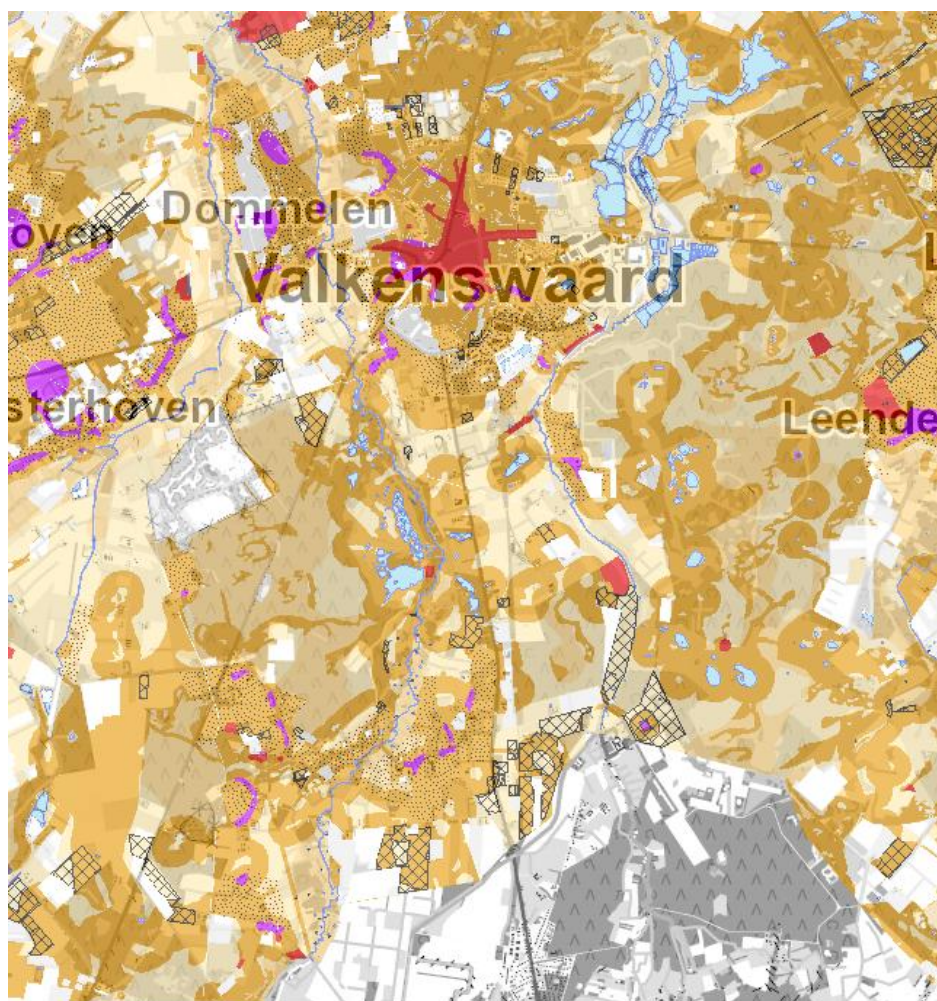
Onderzoek

Archeologie

De gemeenten Oirschot, Reusel-De Mierden, Bladel, Eersel, Bergeijk, Heeze-Leende, Cranendonck, Waalre en Valkenswaard hebben aan de SRE Milieudienst opdracht gegeven om een regionaal Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg en een gemeentelijke Erfgoedkaart op te stellen, waarin zowel de archeologische waarden en verwachtingen als de cultuurhistorische waarden zijn opgenomen. Dit beleid heeft de raad van de gemeente Valkenswaard in juli 2012 vastgesteld.

In de gemeente Valkenswaard gelden de volgende archeologische (verwachtings)waarden:

- Categorie 1 - Beschermd archeologische monumenten: Het gaat om archeologische resten die vanuit nationaal of gemeentelijk oogpunt behouden dienen te blijven en daarom als monument zijn beschermd ingevolge de Monumentenwet 1988 (voor Rijksmonumenten) of de gemeentelijke Archeologieverordening
- Categorie 2 - Gebied van archeologische waarde: In deze gebieden is bij eerdere onderzoeken reeds aangetoond dat er concentraties archeologische resten voorkomen die als behoudenswaardig gekarakteriseerd kunnen worden. In deze gebieden is dus sprake van vastgestelde archeologische waarden. De archeologische resten op deze terreinen zijn echter minder geconcentreerd dan bij de vorige categorie en bovendien is vaak niet exact bekend waar de resten zich bevinden
- Categorie 3 - Gebied met een hoge archeologische verwachting, historische kern: Het gaat hier om de oude en de vermoedelijk nog oudere verschoven woonkernen en gehuchten, waar op basis van historische bronnen, oude kaarten en nog aanwezige bebouwing een hoge archeologische verwachting geldt. Dat wil zeggen dat in deze gebieden sprake is van een hoge concentratie archeologische vindplaatsen met goede conserveringsomstandigheden. De kans op het aantreffen van archeologische vondsten bij bodemingrepen is dus zeer groot
- Categorie 4 - Gebied met een hoge archeologische verwachting: In deze gebieden geldt op basis van geomorfologische en bodemkundige opbouw en aangetroffen archeologische vondsten en relictten een hoge archeologische verwachting. Dat wil zeggen dat in deze gebieden sprake is van een hoge concentratie archeologische vindplaatsen met goede conserveringsomstandigheden. De kans op het aantreffen van archeologische vondsten bij bodemingrepen is dus zeer groot
- Categorie 5 - Gebied met een middelhoge archeologische verwachting: In deze gebieden geldt op basis van geomorfologische en bodemkundige opbouw en aangetroffen archeologische vondsten en relictten een middelhoge archeologische verwachting. Deze zones en gebieden waren net als de gebieden met een hoge verwachting in principe geschikt voor bewoning. De kans op het aantreffen van vondsten is hier echter kleiner, doordat de dichtheid aan vindplaatsen beduidend lager is dan in de gebieden met een hoge verwachting
- Categorie 6: Gebied met een lage archeologische verwachting: Het gaat hierbij om gebieden waar op archeologische en landschappelijke gronden de kans op behoudenswaardige archeologische relictten klein wordt geacht
- Categorie 7: Gebied zonder archeologische verwachting: Het gaat hierbij om gebieden waar het bodemprofiel als gevolg van archeologisch onderzoek, aangetoonde ontgravingen, recente bebouwing en funderingen zodanig is verstoord, dat eventuele archeologische resten als verloren beschouwd mogen worden, of in ieder geval zodanig zijn aangetast dat zij niet meer voor onderzoek of bescherming in aanmerking komen

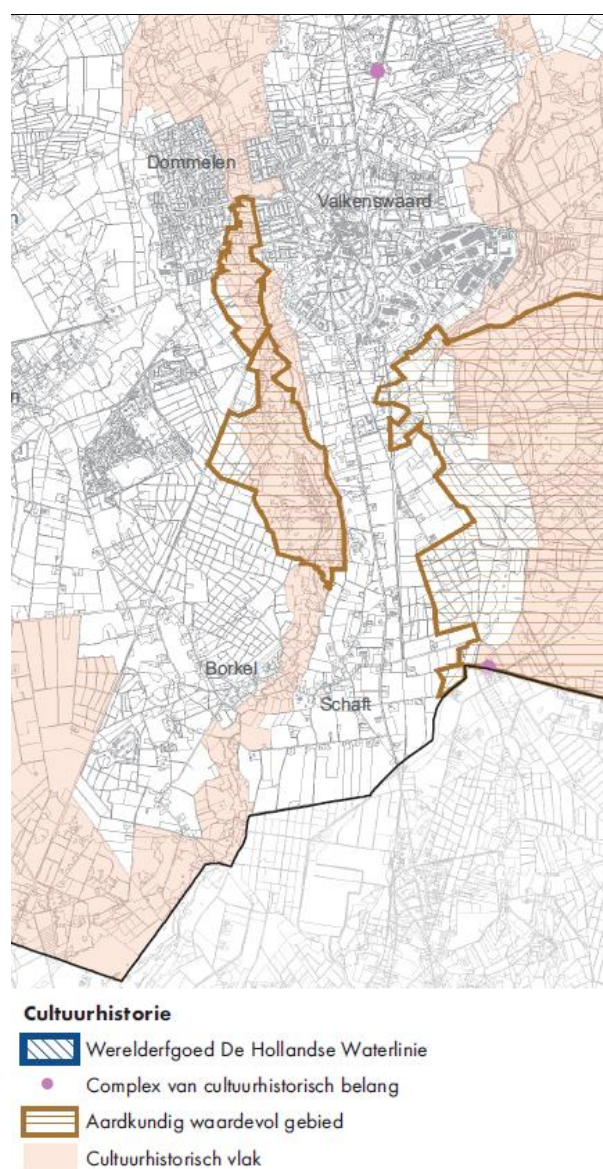
Archeologisch beleid

- Categorie 1: Archeologisch monument
- Categorie 2: Gebied van archeologische waarde
- Categorie 3: Gebied met hoge verwachting (historische kernen en linten)
- Categorie 4: Gebied met hoge verwachting
- Categorie 5: Gebied met middelhoge verwachting
- Categorie 6: Gebied met lage verwachting
- Categorie 7: Gebied zonder archeologische verwachting
- ▨ Esdek
- ▨ Mogelijk verstoord
- Water

Figuur 5.3 De archeologische beleidskaart (bron: SRE)

Aardkunde

De provincie Noord-Brabant wil haar aardkundige waarden behouden. Aardkundige verschijnselen zijn van betekenis voor zowel de belevingswaarde als de natuurpotentie van het landschap. Daarnaast hebben ze ook een wetenschappelijke en educatieve betekenis. Op de volgende afbeelding zijn deze gebieden weergegeven.

Figuur 5.4 Aardkundige waarden (uitsnede Verordening Ruimte)

Het betreft het aardkundig waardevol gebied Malpie, met het Dommeldal ten zuiden van Valkenswaard en het aangrenzende bos-, heide- en vengebied van de Malpie ten westen ervan; en het Leenderbos, Tongelreep, Groote Heide, Het Goor. Laatsgenoemde gebieden bestaan uit het bos- en heidegebied van het Leenderbos, het ten zuiden ervan gelegen heidegebied de Groote Heide, het westelijk gelegen beekdal van de Tongelreep en het laaggelegen bosgebied van Het Goor in het oosten. Ook het Brugven ten westen van de Tongelreep is in dit gebied opgenomen.

Beoordelingscriterium

- Aantasting / behoud van de aardkundig waardevolle gebieden

Aardkundig waardevolle gebieden zijn gebieden waar de natuurlijke ontstaanswijze herkenbaar is doordat aardkundige verschijnselen er nog een gave vorm hebben en/of in onderlinge samenhang voorkomen. In het buitengebied van Valkenswaard zijn twee aardkundig waardevolle gebieden aanwezig. De gebieden maken deel uit van de grotere aardkundig waardevolle gebieden:

- Malpie (24): Aardkundig waardevol gebied Malpie omvat het Dommeldal ten zuiden van Valkenswaard en het aangrenzende bos-, heide- en vengebied van de Malpie ten westen ervan
- Leenderbos, Tongelreep, Groote Heide, Het Goor: (25) Het gebied bestaat uit het bos- en heidegebied van het Leenderbos, het ten zuiden ervan gelegen heidegebied de Groote Heide, het westelijk gelegen beekdal van de Tongelreep en het laaggelegen bosgebied van Het Goor in het oosten. Ook het Brugven ten westen van de Tongelreep is in dit gebied opgenomen

5.4.2 Effecten op cultuurhistorie en archeologie buitengebied*Cultuurhistorie*

Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten, evenals bij het aspect landschap, beperkt zijn. Als het gaat om de bouwhistorie bepalen de Monumentenwet en de gemeentelijke monumentenverordening dat monumenten en cultuurhistorisch waardevolle bebouwing behouden dan wel versterkt moeten worden. In de toetsing van ruimtelijke initiatieven binnen het bestemmingsplan Buitengebied wordt specifiek rekening gehouden met het behoud van de bestaande monumentale en bouwhistorische waarden.

Gemeenten dienen de cultuurhistorische waarden en kenmerken in de door de provincie aangewezen cultuurhistorische vlakken te behouden, herstellen en/of duurzaam te ontwikkelen. Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen hier enkel worden toegestaan, indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet aantasten. De historisch-geografisch waardevolle gebieden zullen naar verwachting niet of nauwelijks aangetast worden als gevolg van de uitbreiding van het agrarisch bouwvlak.

Dit gezien de eis van de gemeente dat een uitbreiding landschappelijk ingepast dient te worden opgesteld, waarin ook de cultuurhistorische waarden (voor wat betreft de historische geografie) beschouwd zullen moeten worden. In het bestemmingsplan worden een groot deel van de aanwezige historisch geografische waarden beschermd door de toegekende bestemming ('Groen- Landschapselement') en gebiedsaanduiding ('Waarde-Cultuurhistorie'). De gronden aangewezen als 'Natuur' of 'Agrarisch met waarden' zijn bovendien bestemd voor het behoud, beheer en/of ontwikkeling van onder andere de cultuurhistorische waarden.

Voor uitbreiding van agrarische bouwvlakken, de ontwikkeling van nevenfuncties en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen heeft het bestemmingsplan buitengebied bovendien de kwaliteitseis opgenomen dat de cultuurhistorische of architectonische waarden van het gebouw of complex behouden dient te worden

Door de verdere versterking als gevolg van de schaalvergroting in de landbouw kunnen kleine dan wel solitaire landschapselementen in specifieke gevallen in de knel raken, maar al met al is behoud van cultuurhistorische waarden voldoende geborgd in het voorliggende bestemmingsplan buitengebied. Dit leidt tot een neutrale beoordeling van het effect.

Archeologie

Ten aanzien van uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is een aanlegvergunningstelsel opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de archeologische verwachtingswaardenkaart zoals opgesteld door de SRE en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en waarden voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd.

Aardkunde

Voor de aangeduide aardkundig waardevolle gebieden is in het bestemmingsplan buitengebied met betrekking tot bodemingrepen een omgevingsvergunningstelsel voor werken en/of werkzaamheden opgenomen, waarmee het beschermen van de aanwezige waarden wordt gewaarborgd. Al met al zal de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan buitengebied biedt, niet leiden tot positieve dan wel negatieve effecten op de aardkundige waarden.

5.4.3 Conclusie effectbeschouwing cultuurhistorie, archeologie en aardkunde

De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het plangebied buitengebied concentreren zich op de bovengrondse cultuurhistorie. Het effect op de cultuurhistorie in het buitengebied is neutraal. Dit als gevolg van de borging en bescherming van de cultuurhistorische en archeologische waarden in het bestemmingsplan en de eisen voor kwaliteitsverbetering die agrarische en recreatieve ontwikkelingen gesteld worden.

5.5 Thema Bodem en Water

5.5.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Beoordelingsaspect

- Effecten op grondwaterkwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit

Binnen de gemeente Valkenswaard bevinden zich een aantal bestaande overstromingsgebieden. Het betreft hoofdzakelijk percelen rondom de Dommel in het westen van de gemeente. Daarnaast zijn ook enige gronden nabij de Tongelreep als bestaand overstromingsgebied aangeduid. De bestaande overstromingsgebieden zijn, conform het Reconstructieplan Boven-Dommel, in het bestemmingsplan buitengebied opgenomen. Daarnaast spelen er in het plangebied diverse projecten om het waterpeil in verdrogingsgevoelige natuurgebieden te verhogen.

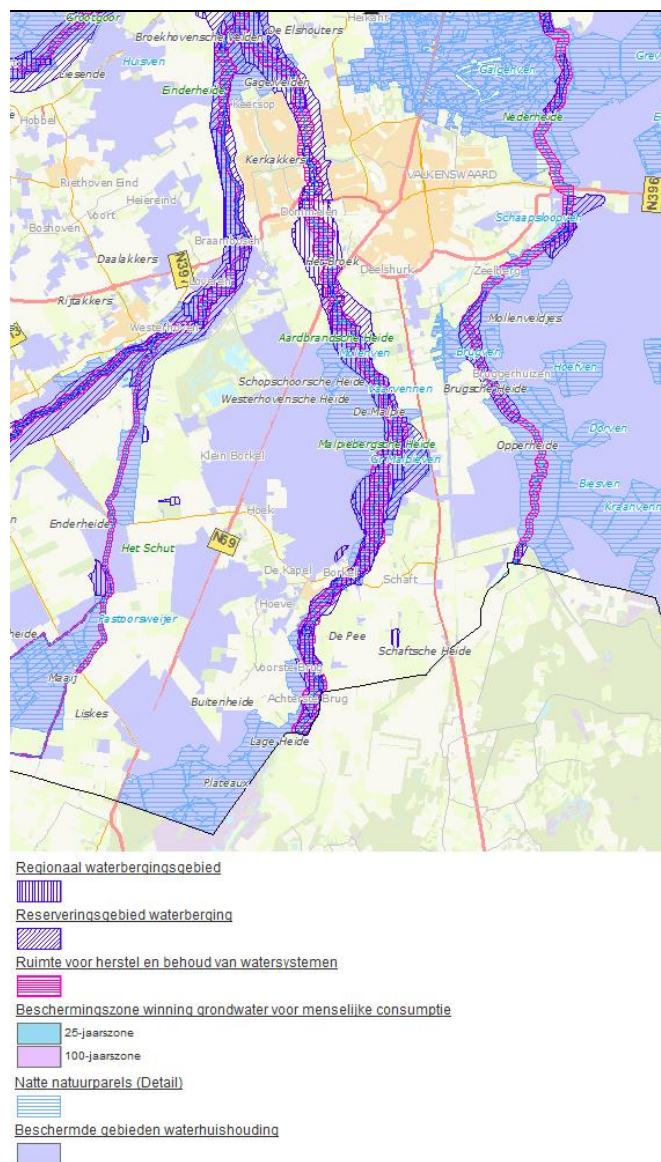
De overstromingsgebieden hebben in het bestemmingsplan een passende dubbelbestemming. In deze gebieden mogen enkel ontwikkelingen en bebouwingsuitbreidingen plaatsvinden die neutraal of dienstbaar zijn aan het doel van de waterberging en in deze gebieden worden ontwikkelingen die daarmee in strijd zijn geweerd (met uitzondering van het agrarische bouwvlak).

5.5.2 Effecten op water

Voor het criterium water wordt een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten voor de kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater. De intensieve veehouderijen is niet functioneel gebonden aan het oppervlaktewatersysteem, dat van de grondgebonden bedrijven beperkt. De effecten van deze bedrijven op de waterkwaliteit van de beekdalen zijn om deze reden dus in kwantitatieve en kwalitatieve zin beperkt. In het bestemmingsplan is nieuwvestiging van bedrijven bovendien niet mogelijk. Het effect van de uitbreidingsmogelijkheden dan wel omschakelmogelijkheden naar grondgebonden landbouw wordt als verwaarloosbaar beschouwd.

De uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven hebben geen invloed op de waterkwaliteit, maar hebben wel invloed op het waterbergend vermogen van het gebied. De uitbreidingsmogelijkheden leiden tot meer vierkante meters verharding in het landelijk gebied in het maximale groeiscenario. Deze verharding dient echter door de initiatiefnemers te worden opgevangen dan wel gecompenseerd. Bij concrete wijzigingen wordt hiertoe de watertoets doorlopen, waarbij de uitbreiding van bouwvlakken hydrologisch neutraal dienen te zijn.

Het effect de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater wordt als neutraal beoordeeld.

Figuur 5.5 Waterbergings- en beekherstelgebieden
 (bron: Verordening Ruimte)

5.6 Verkeer

5.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Beoordelingscriterium

- Verkeersveiligheid

De infrastructurele hoofdroutes binnen het plangebied bestaan uit de provinciale wegen N69, N396, N397 en de Maastrichterweg. Het fietspadennetwerk is grofmazig. Binnen de gemeentegrenzen zijn diverse wandelroutes. In de autonome situatie zal, conform de landelijke trend, het aantal verkeersbewegingen op de lokale wegen toenemen met circa 1 % en op de provinciale wegen binnen het plangebied met 2 %.

5.6.2 Effecten op verkeer buitengebied

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden voor wat betreft nevenfuncties. Functies als restaurants en grootschalige recreatieve voorzieningen worden niet toegestaan in het plangebied, de ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kunnen (in het maximale groeiscenario) leiden tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen, en er geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem.

Aandachtspunt vormt de verkeersveiligheid op het lokale wegennet. Over het algemeen kan worden gesteld dat, mede gezien de huidige situatie, de verkeersveiligheid in elk van de onderzochte scenario's adequaat blijft. Op specifieke locaties kunnen echter door plaatselijke schaalvergroting en de toename van het aantal vrachtverkeersbewegingen op de smalle lokale wegen zonder vrijliggende fietspaden onveilige situaties ontstaan. De verschillende scenario's zijn hierin echter niet onderscheidend.

5.7 Geur

5.7.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De regelgeving inzake geurhinder van veehouderijen is vastgesteld in de Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) en is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

De wet geeft de gemeente de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De vaste afstanden kunnen daarbij worden verkleind. Daarbij geldt binnen de bebouwde kom een minimale afstand van 50 meter en buiten de bebouwde kom een minimale afstand van 25 meter. De noodzaak voor lokaal geurbeleid moet worden onderbouwd, waarbij in elk geval aandacht moet worden besteed aan de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied.

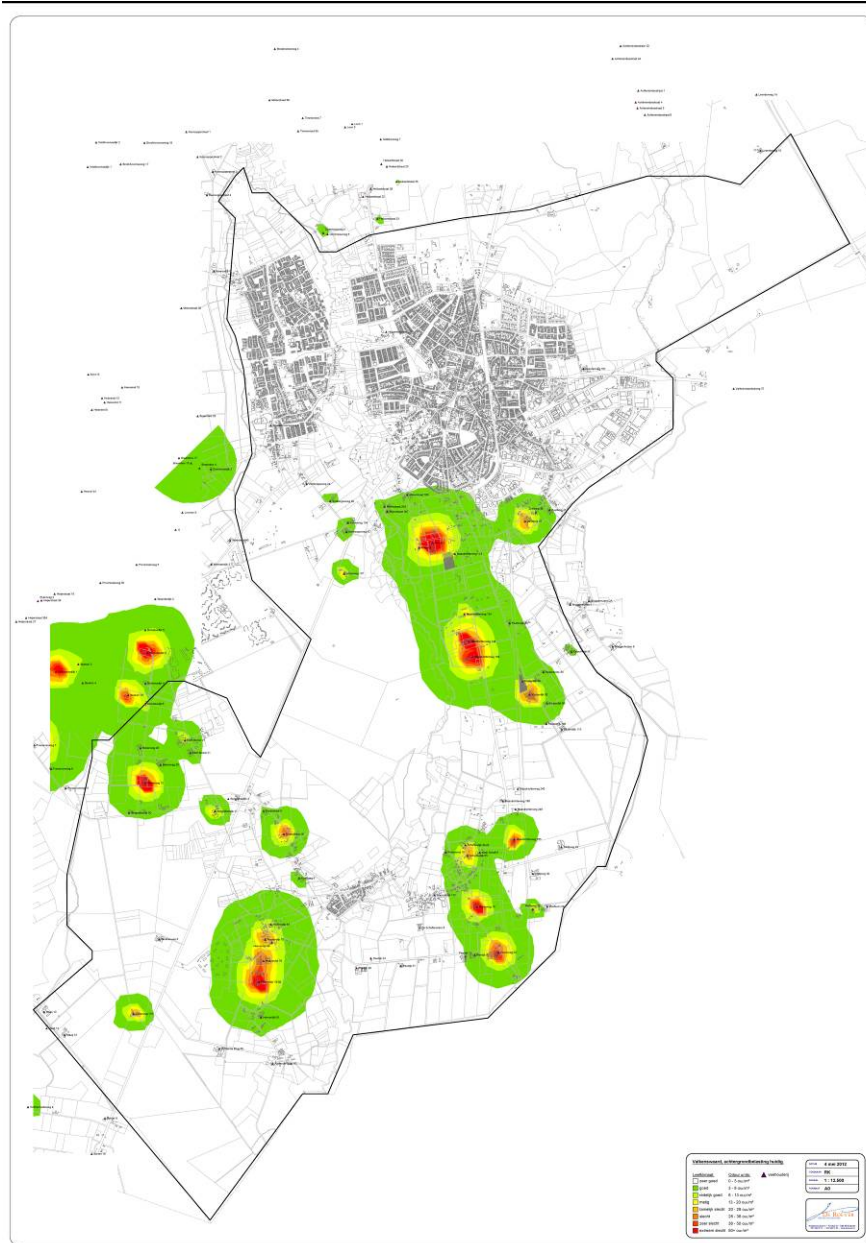
Omdat Valkenswaard in het reconstructiegebied ligt, geldt voor intensieve veehouderijen een generieke waarde voor de beoordeling van geur in de bebouwde kom van 3 ou/m³ per kubieke meter lucht. Buiten de bebouwde kom wordt 14 ou/m³ aangehouden.

Tabel 5.2 De standaard normen uit de Wgv

	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom
Concentratiegebied	3 ou/m ³	14 ou/m ³
Niet-concentratiegebied	2 ou/m ³	8 ou/m ³

In figuur 5.6 wordt de kwaliteit van het leefklimaat uitgebeeld op basis van de huidige situatie. In verreweg het grootste deel van het buitengebied, en in de aaneengesloten woonbebouwing is sprake van een zeer goed leefklimaat.

Uit een quickscan is echter gebleken dat er in een aantal gebieden knelpunten zijn te verwachten met betrekking tot de wenselijk geachte realisatie van ruimte ontwikkelingen, in samenhang met de aanwezige geurbelasting. Daarom heeft de gemeente een verordening voor een deelgebied opgesteld (op grond van de WgV), waarin afgeweken wordt van de wettelijke normen op basis waarvan de voorgrondbelasting beoordeeld dient te worden in het kader van de geurnormering in een omgevingsvergunning.

Figuur 5.6 Beoordeling van de leefkwaliteit met betrekking tot de achtergrondbelasting van geur

Legenda:

wit = zeer goed, groen = goed, geel = matig, oranje = slecht, rood = extreem slecht

5.7.2 Effecten

Voor intensieve veehouderijen zijn geen effecten te verwachten omdat er in het nieuwe plan geen ontwikkelruimte wordt gegeven voor intensieve veehouderijen. Op deze manier kan zodoende geen toename ontstaan in de geurbelasting. Eventuele verbouwingen binnen het deel van de bouwvlakken die nu ook al in gebruik zijn zullen gebruik maken van moderne technieken waardoor er in dat geval alleen maar sprake kan zijn van een afname van de geurbelasting in de omgeving.

Een uitbreiding of nieuwbouw van een melkveestal is conform de verordening is niet mogelijk op een afstand van 50 meter of minder. Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 50 meter. Op termijn zullen daarmee steeds minder dierverblijven op minder 50 meter afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen.

Een uitbreiding van grondgebonden veehouderij in het plangebied zal dus geen knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande grondgebonden bedrijven zal namelijk plaatsvinden buiten de 50 meter contour.

Daarnaast geldt dat, op basis van de dynamiek in de sector zoals omschreven in paragraaf 3.9, er op jaarbasis een groot aantal bedrijven zal stoppen met het houden van vee. Omdat het plan geen nieuw vestiging mogelijk maakt betekent dit dat het aantal geurbronnen navenant af zal nemen.

Al deze ontwikkelingen tezamen leveren een positief effect op voor het gebied als geheel. Rondom individuele groeiers kan sprake zijn van een lokale toename van de voorgrondbelasting. Deze zal echter altijd moeten voldoen aan de geldende geurnormen voor de daarvoor benodigde omgevingsvergunning.

5.8 Luchtkwaliteit

Criterium voor juridische haalbaarheid zijn al dan niet overschrijdingen van grenswaarden voor PM10 en NO₂ op wettelijke beoordelingspunten ('Wet luchtkwaliteit'). Uitgangspunt is dat wanneer voldaan wordt voor PM10 ook wordt voldaan voor PM2,5

5.8.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De luchtkwaliteit wordt in Valkenswaard bepaald door de achtergrondconcentratie NO₂ en PM10. In de achtergrondconcentraties zijn de bijdragen van de bestaande intensieve veehouderijen inbegrepen. In de huidige situatie worden de grenswaarden van fijn stof en stikstofdioxide niet overschreden. Het gaat om fijn stof emissies door met name wegverkeer en landbouw. Ruimtelijk gezien wordt het grootste aandeel veroorzaakt door het wegverkeer. Het aandeel vanuit de landbouw wordt veroorzaakt door fijn stof emissie vanuit de stallen.

In mei 2010 is de Handreiking fijn stof en veehouderijen vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst worden aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

Via een apart traject (zogenaamde inzoomactie) in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) worden fijn stof knelpunten bij veehouderijen opgelost. De knelpunten liggen volledig bij (grotere) pluimveebedrijven. Het pluimvee heeft verhoudingsgewijs namelijk een grotere fijn stof emissie dan andere diersoorten. De mogelijke ontwikkelingen in de gemeente worden getoetst aan de handreiking en het NSL.

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is onderzoek gedaan naar fijn stof voor intensieve veehouderijen op landelijke schaal. Er is tijdens dit onderzoek gekeken naar mogelijke knelpunten binnen iedere gemeente. Binnen de gemeente Valkenswaard zijn destijds geen knelpunten aangetroffen [bron: Tauw, 2010].

5.8.2 Effecten op fijn stof uit intensieve veehouderij

Overschrijdingen van grenswaarden door uitbreidingen van stallen in de toekomst kunnen niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) wordt afgegeven als de norm voor fijn stof wordt overschreden. Een aanvraag voor een uitbreiding van een bestaande stal moet dus altijd voldoen aan de grenswaarden.

De verwachting is dat per saldo sprake zal zijn van een afname van fijn stof vanuit agrarische bedrijven, mede door de verbeterde filtertechnieken. Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit. Zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties (na uitbreidingen) geldt dat de normen voor luchtkwaliteit niet overschreden mogen worden. Middels steeds effectievere nabehandelingstechnieken en huisvestingssystemen kunnen eventuele nieuwe knelpunten worden voorkomen.

Daarom wordt bij de uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied geen knelpunt verwacht ten aanzien van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit binnen het plangebied.

Voor de lokale effecten vanuit de stallen geldt dat deze, met de inzet van de techniek, per dossier mitigeerbaar zal zijn, en op basis van sectorale wet- en regelgeving zal worden gereguleerd. Gezien de geringe fijn stof toename door een relatief kleine verkeersbijdrage zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten. De voorgenomen activiteit (de mogelijkheden tot uitbreidingen) draagt niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging in het gebied. Het effect op fijn stof wordt als neutraal beschouwd.

5.9 Geluid

Beoordelingscriterium

- Ingegaan wordt op de effecten vangeluidgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving

Voor geluid moet onderscheid gemaakt worden tussen het geluid dat afkomstig is van geluidbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (vooral ventilatoren, laden en lossen) en geluid afkomstig van verkeer rijdend op de openbare weg (onder andere van en naar de agrarische bedrijven).

Geluid afkomstig van de bedrijven

Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden afgestemd op de aard van de omgeving wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Een aantal bedrijven ligt in de referentiesituatie op ruime afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluidreducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen. Het effect als gevolg van het bestemmingsplan op het criterium geluid wordt daarmee als neutraal beoordeeld.

Wegverkeerslawaa

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit paragraaf 5.6 blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen beperkt zal zijn. Het effect als gevolg van het bestemmingsplan op het criterium geluid wordt daarmee als neutraal beoordeeld.

5.10 Gezondheid

Geur, luchtkwaliteit en geluid hebben elk ook mogelijk impact op de gezondheid van de gebruikers van het plangebied. In deze paragraaf wordt echter alleen ingegaan op de (kans op) verspreiding van ziekteverwekkers vanuit de (intensieve) veehouderij.

5.10.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Ontwikkelingen in de intensieve veehouderij, maar vooral de al lang lopende schaalvergroting en in het bijzonder de ontwikkeling in de richting van megastallen, hebben geleid tot discussies onder omwonenden over de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij door de verspreiding van zoönosen. Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen. Door de verschillende griep-uitbraken, de recente Q-koortsuitbraak, die samenhangt met het intensief houden van melkgeiten, en de ontdekking van resistente MRSA-bacterie in de veehouderijketen enige jaren geleden, is deze discussie in een stroomversnelling gekomen.

De bedrijfsvoering van het merendeel van de (intensieve) veehouderijen is er in de huidige situatie nog niet op gericht om verspreiding van zoönosen te voorkomen. Ook bestaat er nog veel onduidelijkheid met betrekking tot de verspreidingsmechanismen en de kritische factoren die de kans op verspreiding succesvol kunnen beperken. Ondanks veel recent (literatuur) onderzoek is er nog geen (landelijk) beleid ontwikkeld dat op het tegengaan van de verspreiding van zoönosen is gericht. Van een autonome ontwikkeling op dit vlak is dan ook geen sprake.

5.10.2 Effecten op de (kans op de) verspreiding van zoönosen

Zoals in paragraaf 3.9 is omschreven zal er gedurende de planperiode sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen.

Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toename van de schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Echter, de schaalvergroting gaat ook samen met een vermindering van het aantal dierbewegingen, vooral omdat er op een moderne intensieve veehouderij, steeds vaker sprake is van een zo lang mogelijke keten binnen hetzelfde bedrijf. Daardoor wordt het risico van de introductie van ziektekiemen uit andere bedrijven sterk terug gebracht.

Ook geldt dat er van een zich niet ontwikkelend bedrijf geen investeringen verwacht kunnen worden die zich richten op de preventie van het verspreiden van ziektekiemen. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er ruimte voor procesgeïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Vanwege het grote interne belang om uitbraken te voorkomen is het te verwachten dat, ook zonder regelgeving, moderne bedrijfssystemen de kans op een uitbraak zo ver als mogelijk zullen terugdringen.

Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

6 Integrale effectvergelijking alternatieven

In hoofdstuk 4 en 5 zijn de effecten per milieuaspect beschreven. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de effectbeschrijvingen samengevat in een tabel en worden conclusies getrokken. De milieueffecten van de alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, zoals beschreven in hoofdstuk 3. Door het toepassen van mitigerende en compenserende maatregelen kan de effectbeoordeling op bepaalde thema's verbeteren.

6.1 Conclusies

Ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen zijn er aangepaste bouw- en gebruiksmogelijkheden en is de bescherming van waarden (in algemene zin) beter geregeld. Met name de uitbreidingsmogelijkheden van agrarisch bouwvlakken is gereguleerd. Over het geheel genomen wordt het milieu door het nieuwe bestemmingsplan beter beschermd. In onderstaande tabel wordt per aspect de score van de effectbeschrijving per milieuthema weergegeven.

Tabel 6.1 Score effectbeschrijving per milieuthema, bestemmingsplan Buitengebied t.o.v. de referentiesituatie(s)

Milieuaspecten	Criterium	Waardering buitengebied (reële scenario)
Natuur	Natura2000-gebieden en Beschermdenatuurmonumenten	0
	EHS	0
	Soorten	0
Landschap	Landschappelijke karakteristiek	+
Cultuurhistorie / archeologie	Archeologie en aardkunde	0
	Cultuurhistorie	0
Verkeer	Knelpunten verkeersveiligheid	0
Water	Water	0
Leefomgeving	Geur	0
	Fijn stof	0
	Geluid	0
	Gezondheid	0

6.2 Natuur

Natura2000-gebieden

De ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn redelijkerwijs uitvoerbaar als het gaat om de bescherming van Natura2000-gebieden.

- Er is geen sprake van toename van stikstofdepositie op beschermde habitattypen ten gevolge van uitbreiding bouwvlakken. Aangewezen habitat- en vogelrichtlijnsoorten zijn voor stikstofdepositie minder gevoelig dan de aangewezen habitattypen. Daarom zijn effecten op instandhoudingsdoelstellingen uit te sluiten
- De uitbreidingsmogelijkheden voor recreatief medegebruik leiden niet tot toename van stikstofdepositie door recreatief verkeer. Op basis van trends in bezoekersaantallen wordt er namelijk geen toename aan recreanten verwacht. Daarom zijn effecten op instandhoudingsdoelstellingen uit te sluiten
- De aanleg van recreatieve voorzieningen en plaatselijke toename van recreatieve druk, leiden niet tot verstoring van aangewezen soorten of habitattypen in Natura2000-gebied. In de gebiedsbestemming is vastgelegd dat de natuurwaarden moeten worden behouden. Deze taak ligt bij de beheerders van de gebieden. Door bijvoorbeeld kwetsbare gebiedsdelen af te schermen voor publiek kan aantasting worden voorkomen. Daarom zijn effecten op instandhoudingsdoelstellingen uit te sluiten

Het effect op Natura2000-gebieden is daarom neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Beschermde natuurmonumenten

De ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn redelijkerwijs uitvoerbaar als het gaat om de bescherming van Beschermde Natuurmonumenten.

- De voedselarme milieus in nabijgelegen Beschermde Natuurmonumenten worden niet geschaad:
  - Er is geen sprake van een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige (delen van) Beschermde Natuurmonumenten ten gevolge van agrarische bouwvlakuitbreiding
  - Er is geen toename van recreatief verkeer. Hierdoor is er dus ook geen toename van stikstofdepositie
- De aanleg van recreatieve voorzieningen en plaatselijke toename van recreatieve druk, leiden niet tot verstoring van vogels of aantasting van natuurschoon. In de gebiedsbestemming is vastgelegd dat de natuur- en landschapswaarden moeten worden behouden. Deze taak ligt bij de beheerders van de gebieden. Aantasting kan worden voorkomen door bijvoorbeeld kwetsbare gebiedsdelen af te schermen voor publiek

Het effect op Beschermde natuurmonumenten is daarom neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

EHS

De ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn redelijkerwijs uitvoerbaar betreft de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en andere provinciaal beschermde natuurgebieden.

- Het behoud van natuur- en landschapswaarden is opgenomen als doeleinde voor de bestemmingen in de gerealiseerde EHS
- De gebieden binnen de EHS zijn correct bestemd
- Realisatie van Ecologische Verbindingszones is via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt

Het effect op de EHS is daarom neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Soorten

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand te zeggen is dat het zal leiden tot schade aan beschermde soorten. Ruimtelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit de bestemmingsplanwijziging moeten worden getoetst wanneer zij mogelijk beschermde soorten schaden. Deze toetsing is pas nodig wanneer ontwikkelingen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Daarom vormt de Flora- en faunawet geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Het effect op soorten is daarom neutraal (0).

6.3 Landschap

Door in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied de planregel op te nemen dat alle toegestane uitbreidingen van agrarische bouwvlakken landschappelijk moeten worden ingepast en het feit dat nieuwvestiging van bedrijven en woningbouw in het buitengebied niet is toegestaan, zullen de effecten van uitbreidingen van (agrarische) bedrijfsontwikkelingen licht positief uitvallen. Behoud en versterking van de landschappelijke identiteit zijn voldoende geborgd in het voorliggende plan.

Uitbreidingen gaan zodoende gepaard met de realisatie van nieuwe landschapselementen in het gebied. Hierdoor worden nieuwe opstallen (deels) aan het oog onttrokken en in veel gevallen zullen ook bestaande gebouwen een betere inpassing krijgen.

Daar komt bij dat de toekomstige uitbreidingen doorgaans een beperkte landschappelijke impact hebben omdat in de gebieden waar deze uitbreidingen het meeste plaatshebben al veel agrarische bedrijven gevestigd zijn en het landschap hier een agrarische, rationele verkaveling heeft. Al met al zullen met name de jonge zandontginningen en het beekdallandschap van de Dommel er qua landschappelijke kwaliteit op vooruitgaan.

Dit effect op de landschappelijke karakteristiek wordt als licht positief (+) beoordeeld.

6.4 Cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) en archeologie

Ten aanzien van uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische en cultuurhistorische waarden ter plaatse. De planologische borging van deze waarden in het bestemmingsplan en de kwaliteitseisen zoals deze worden gesteld aan uitbreidingen voorkomen een aantasting van de cultuurhistorische elementen, objecten en patronen.

Het effect wordt daarom neutraal (0) beoordeeld.

6.5 Water

Het bestemmingsplan heeft geen effect op het peilbeheer dan wel het waterbergend vermogen. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen, de watertoets is het instrument om water een plek te geven in de ruimtelijke ontwikkeling.

Het effect op water is zowel op de veerkracht van het watersysteem als op het waterbergend vermogen neutraal (0) beoordeeld.

6.6 Verkeer

De verkeersintensiteiten in het plangebied nemen naar verwachting enigszins toe maar gezien de beperkte omvang van de toename zal de verkeersveiligheid nagenoeg gelijk blijven.

Het effect op verkeer is als neutraal (0) beoordeeld.

6.7 Geluid

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden niet tot verandering in de gebiedseigenschappen wat betreft (industrie)lawaai in relatie tot de omgeving. Doordat de toename van het aantal verkeersbewegingen gering is, zal ook het wegverkeerslawaai naar verwachting geen knelpunten opleveren.

Het effect op geluid is als neutraal (0) beoordeeld.

6.8 Geur

Voor uitbreidingen van agrarische bedrijven met een geurcontour, en waar dieren gehouden worden die genoemd worden in de Regeling geurhinder en veehouderij, dienen berekeningen uitgevoerd te worden. Hiermee kan afdoende gewaarborgd worden dat de geurhinder binnen de norm blijft. Bijkomend effect van de Provinciale verordening voor stikstof en Natura2000 zal waarschijnlijk zijn dat de achtergrondbelasting, een maat voor de gecumuleerde geurhinder, af zal nemen. De berekeningen voor geur laten voor het reële scenario een grotendeels positief effect zien, maar op enkele specifieke locaties leidt het reële scenario ook tot negatieve effecten.

De effecten van het plan op geurhinder zijn zodoende als neutraal beoordeeld (0).

6.9 Luchtkwaliteit

Overschrijdingen van grenswaarden voor de emissie van fijn stof door uitbreidingen van stallen kunnen in de toekomst niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) kan worden afgegeven als de norm voor fijn stof (of NO₂) wordt overschreden.

Gezien de geringe toename van fijn stof door een kleine verkeersbijdrage vanuit de agrarische sector zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten. De voorgenomen activiteit (de mogelijkheden tot uitbreidingen) draagt namelijk niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging in het gebied.

Het effect op luchtkwaliteit is als neutraal (0) beoordeeld.

6.10 Uitvoerbaarheid bestemmingsplannen

Het voorgenomen bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard geeft uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert met name landbouwkundige ontwikkelingen in het gebied. Het beleid uit de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant is overgenomen in het bestemmingsplan.

Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving. Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie ligt hier een uitvoerige scenarioanalyse aan ten grondslag. De resultaten van de scenario's hebben aangetoond dat de ontwikkelruimte in het reële scenario geen negatieve effecten heeft op verzuring en eutrofiering.

Voor geen van de overige aspecten zijn negatieve effecten te verwachten en voor wat betreft het aspect landschap is er sprake van een licht positief effect op de landschappelijke karakteristiek in het gebied.

Daarmee is vastgesteld dat het bestemmingsplan Buitengebied in het licht van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet uitvoerbaar is.

6.11 Vervolgproces

Het uitgevoerde MER wordt bij het besluit gevoegd. Op dat moment start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In het ontwerpbestemmingsplan zijn de punten uit het MER overgenomen. Vervolgens vindt toetsing door de Commissie voor de m.e.r. plaats wel een verplicht onderdeel. Het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden. Op het ontwerpbestemmingsplan kan eenieder zienswijzen inbrengen.

7 Leemte in kennis en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen.

De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het MER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente Valkenswaard (aanvullende) maatregelen nemen.

7.1 Leemten in kennis en informatie

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de intensieve veehouderij en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in Valkenswaard
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor dit MER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- De gemeente Valkenswaard heeft een archeologische verwachtingskaart gemaakt. Op basis van deze kaart, alsmede de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant zijn de effecten voor cultuurhistorie inzichtelijk gemaakt. Specifieke cultuurhistorische informatie op gemeentelijk niveau ontbreekt. Echter voor het planMER op deze schaal is voldoende inzichtelijk gemaakt wat de effecten kunnen zijn
- Zowel de geluidnormen als de geurnormen dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor zijn in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig. Deze normen zijn geborgd in de planregels

Bijlage

1

Stappen in m.e.r.-procedure en koppeling m.e.r.-procedure met besluit

De procedure

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor m.e.r. in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving beoogt vereenvoudiging van en meer uniformiteit in de m.e.r.-procedures voor plannen en projecten. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de stappen die in het kader van de Uitgebreide procedure moeten worden doorlopen en welke keuzes u hierin kunt maken. De m.e.r.-procedure is op te knippen in de volgende stappen:

- Voorfase
- Opstellen MER
- Toetsingsfase

Voorfase

Bekendmaking en participatie

De m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van de gemeente dat de m.e.r.-procedure doorlopen gaat worden voor het bestemmingsplan.

Het is verplicht in de voorfase van de m.e.r.-procedure een ieder in de gelegenheid te stellen tot het indienen van zienswijzen op het voornemen (lees: het bestemmingsplan). Aan deze stap zijn echter geen inhouds- en procedure-eisen verbonden. In onderstaande paragraaf geven wij u wat aandachtspunten ter overweging.

Met betrekking tot de te hanteren procedure adviseren wij in het kader van goed bestuur in elk geval de Algemene wet bestuursrecht (Awb⁸) te volgen. Dit betekent dat er uitgegaan moet worden van een inspraaktermijn van zes weken, mits de gemeente dit in haar eigen inspraakverordening anders heeft geregeld.

Voor wat betreft de inhoudelijke randvoorwaarden zijn verschillende lijnen te bedenken oplopend in uitwerkingsniveau. Al naar gelang behoefte en maatschappelijke betrokkenheid moet de insteek van de kennisgeving bepaald worden. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende opties:

1. Alleen een aankondiging van het voornemen (de feitelijke bekendmaking)
2. Korte toelichting op het voornemen
3. Uitgebreide onderzoeksopzet conform de voormalige startnotitie

De keuze van het uitwerkingsniveau is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de planning en de beschikbare tijd, de maatschappelijke gevoeligheid van het project, de communicatiestrategie van de desbetreffende gemeente, detailniveau van de voorgenomen activiteit, de bandbreedte van oplossingsrichtingen, et cetera.

Het bevoegd gezag verantwoordt de wijze van participatie achteraf in het besluit (verplicht). Bij het besluit (vaststellen bestemmingsplan) over het project dient de gemeente aan te geven hoe de participatie heeft plaatsgevonden en wat de doorwerking hiervan is.

⁸ Een Nederlandse wet die de algemene regels bevat voor de verhouding tussen de overheid en de individuele burgers, bedrijven en dergelijke

Commissie voor de m.e.r.

In de voorfase is de Commissie voor de m.e.r. (Commissie m.e.r.) niet meer wettelijk betrokken. Het staat gemeenten echter vrij in de voorfase de Commissie voor de m.e.r. wel te vragen advies uit te brengen over het voornemen (startdocument). Als gemeenten hiervoor kiezen dan wordt hier door het ministerie van VROM EUR 5.000,00 voor in rekening gebracht.

De vrijwillige advisering van de Commissie m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden

(zes weken) en loopt daarmee waarschijnlijk gelijk op aan de inspraaktermijn die een ieder wordt geboden. Indien de gemeente wil dat de Commissie voor de m.e.r. deze inspraakreacties betreft bij haar advies, dan wordt hier drie weken extra voor gevraagd (in totaal negen weken).

Opstellen MER

Nadat de participatie heeft plaatsgevonden en de Commissie voor de m.e.r. eventueel om een advies is gevraagd kan gestart worden met het feitelijk opstellen van het MER. Aan deze stap zijn geen verdere procedurestappen verbonden. De enige wijziging als gevolg van de nieuwe wetgeving is het vervallen van het verplichte Meest Milieuvriendelijk Alternatief.

Toetsingsfase

Als het definitieve MER is opgesteld, start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In deze fase is de toetsing van het MER door de Commissie voor de m.e.r. wel een verplicht onderdeel. Ook hier geldt dat het toetsingsadvies van de Commissie binnen de wettelijke inspraaktermijn moet plaatsvinden. Voor het meenemen van de inspraakreacties in het advies wordt drie weken extra gevraagd.

Bijlage

2

Begrippen- en afkortingenlijst

Abiotische factoren

Factoren die te maken hebben met niet levende aspecten, zoals wind, water en bodemvorming et cetera.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die in en nabij het plangebied zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet zou worden ontwikkeld. Het geldende beleid vormt hierbij het uitgangspunt.

Avondspits

Periode met verkeer van werkplaats naar woonplaats. De periode duurt van circa 16.00 - 18.00 uur.

BAT-principe

Best Available Techniques, best beschikbare technieken die toegepast kunnen worden.

Bestemmingsplan

Planologische regels over invulling en gebruik van een bepaald terrein.

Bestemmingsverkeer

Verkeer met herkomst of bestemming in het gebied waarin de weg ligt.

Bevoegd gezag

De instantie die bevoegd is tot het nemen van een besluit in het kader.

Bronbemaling

Droogmaking van een bouwput door een plaatselijke verlaging van het grondwater.

Bufferstrook

Een bufferstrook is een extra rijstrook die kan worden opengesteld om te voorkomen dat een file voor een knelpunt zo lang wordt dat hij andere verkeersstromen gaat blokkeren. Deze andere verkeersstromen zijn bijvoorbeeld verkeersdeelnemers die de weg willen verlaten of een andere richting op willen.

Capaciteit

De maximale hoeveelheid verkeer die een weg of kruispunt binnen een bepaalde tijdseenheid kan verwerken.

Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (circulaire Rnvgs)

In de circulaire wordt de risicobenadering uitgewerkt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen inrichtingen valt niet binnen het toepassingsbereik. In de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (2004) is het beleid uit de gelijknamige Nota wederom weergegeven, verduidelijkt en op onderdelen aangepast aan het beleid zoals dat in de wettelijke regeling voor inrichtingen is verwoord.

Commissie voor de m.e.r.

De Commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijk orgaan van deskundigen dat (via het geven van adviezen aan het bevoegd gezag) adviseert over de inhoud van de milieueffectrapporten en de kwaliteit van een MER. De Commissie voor de m.e.r. bemoeit zich niet met de besluitvorming of met politieke afwegingen over de m.e.r.-plichtige activiteit zelf en maakt geen keuze tussen alternatieven die in een MER beschreven worden. Dit is de taak van het bevoegd gezag.

Compenserende maatregelen

Maatregelen die de nadelige invloed van een ingreep / activiteit compenseert door elders een positief effect te genereren.

Cumulatieve effecten

Opgetelde effecten van verschillende ingrepen / maatregelen.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de cultuur, in zover deze zichtbaar is in overblijfselen van het verleden. Een bredere term voor de combinatie van een aantal ruimtelijke wetenschappen, met name archeologie, historische geografie, historische bouwkunde, historische ecologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluidsdruk niveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentieafhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Deklaag

Een slecht doorlatende bodemlaag die het bovenste watervoerend pakket afdekt en weerstand biedt tegen grondwaterstroming.

Doorgaand verkeer

Verkeer zonder herkomst en zonder bestemming in het gebied waarin de weg ligt.

Duurzame ontwikkeling

Ontwikkeling die voorziet in behoeften van dit moment zonder daarmee deze mogelijkheid voor toekomstige generaties in gevaar te brengen.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones dat prioriteit krijgt in het natuur- en landschapsbeleid van de overheid.

Ecosysteem

Stelsel van levende organismen en onderdelen van niet levende natuur inclusief alle onderlinge betrekkingen in een bepaald geografisch gebied.

Erftoegangsweg

Weg in verblijfsgebied (zoals woonwijk), waar alle verkeer gelijkwaardig is.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

EPC

Energieprestatie-coëfficiënt. Theoretisch berekend energieverbruik van een gebouw aan de hand van een genormeerde berekening, waarbij rekening wordt gehouden met het energieverbruik voor verwarming (isolatie en ventilatie), koeling, bevochtiging, ventilatoren, pompen, warm tapwater, verlichting bij een bepaald gebruikersgedrag. Hoe lager het getal, hoe energiezuiniger het ontwerp. De hoogte van de EPC is vastgelegd in het Bouwbesluit.

Energieprestatie op locatie (EPL)

Een maat waarmee de energiezuinigheid van een bouwlocatie wordt aangegeven en uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 tot en met 10. Zuinig met energie betekent beperking van het gebruik van niet duurzame energiebronnen.

Energieprestatienorm (EPN)

De genormeerde methode om de energieprestatiecoëfficiënt (EPC) te bepalen.

Etmaalintensiteit

De hoeveelheid verkeer op een weg in 24 uur.

Etmaalwaardecontouren

Lijn van gelijke geluidbelasting, gebaseerd op etmaal-intensiteiten. Hiermee wordt de gemiddelde geluidbelasting over 24 uur bepaald.

Externe veiligheid

Externe Veiligheid (EV) gaat over het beheersen van risico's die mensen lopen door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen in hun omgeving

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Fijnstof

Een verzameling van allerlei verschillende ultrakleine stofdeeltjes, die verschillen in grootte, maar ook in chemische samenstelling. Eenheid: PM10 of PM2,5.

Flora

Verzameling van plantensoorten.

Gebiedsontsluitingsweg

Wegen die zowel doorstroming als uitwisseling tot doel hebben. Gebiedsontsluitingswegen kenmerken zich door scheiding van snel- en langzaam verkeer en gelijkvloerse kruisingen.

Geluidcontour

Een denkbeeldige lijn (contour) op een kaart waarvan berekend is wat op deze lijn de geluidsbelasting is.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Geomorfologie

Geomorfologie is de wetenschap die de vormen van het aardoppervlak en de processen die daarbij een rol spelen of hebben gespeeld bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grenswaarde

Waarde die tenminste moet worden bereikt of gehandhaafd als gevolg van normering (vaak een concentratie).

Groepsrisico

De kans per jaar dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als direct gevolg van een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het groepsrisico kent geen grenswaarde, maar een oriënterende waarde. Dat betekent dat het bevoegd gezag gemotiveerd van deze waarde mag afwijken.

Grondwaterbeschermingsgebieden

Een door de grondwaterbeheerder aangewezen gebied waarvoor regels zijn opgesteld die tot doel hebben de kwaliteit van het grondwater te beschermen.

Historisch-geografisch

Geschiedkundige aardrijkskunde betreffend.

Hoofdwegennet (HWN)

Stelsel van A-wegen dat de hoofdstructuur van het Nederlandse wegennet vormt. Deze wegen worden beheerd door Rijkswaterstaat.

Hoogwaardige openbaar vervoersvoorziening (HOV)

Een openbaar vervoersvoorziening met korte reistijden, grote betrouwbaarheid, hoge frequentie, comfort en zoveel mogelijk rechtstreekse verbindingen.

Immissie

Het binnendringen van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen.

Initiatiefnemer

Natuurlijk- of rechtspersoon die een m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Integrale milieuzonering

Geïntegreerde afweging tussen gewenste milieukwaliteit en de gewenste ruimtelijk-functionele structuur van een gebied.

In situ

Letter; 'ter plekke'. Archeologie: het behouden van de aangetroffen waarden in de oorspronkelijke toestand en op de oorspronkelijke plaats.

Kruising gelijkvloers

Ontmoetingspunt van twee of meer niet-stroomwegen waarbij het verkeer vanuit alle richtingen geen vrije doorgang heeft.

Kruising ongelijkvloers

Ontmoetingspunt van twee of meer niet-stroomwegen waarbij het verkeer vanuit alle richtingen vrij doorgang heeft. Hierbij wordt gebruik gemaakt van kunstwerken zoals bruggen, viaducten of tunnels.

Kwalitatieve beoordeling

Beoordeling van de effecten van een mogelijke maatregel zonder cijfers. *Matige onderbouwing*

Kwantitatieve beoordeling

Cijfermatige beoordeling van de effecten van een mogelijke maatregel.

Kwel

Opwaartse grondwaterstroming.

Leisure

Vrijtijdsbestedingen.

Meest milieuvriendelijk alternatief

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

m.e.r.

Milieueffectrapportage. Met kleine letters wordt de in de wet voorgeschreven procedure aangeduid, ofwel het traject dat doorlopen moet worden om de milieueffecten in beeld te brengen.

MER

Milieueffectrapport. Met de hoofdletters MER wordt het document aangeduid waarin de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit systematisch en objectief staan beschreven.

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor een milieueffect wordt afgezwakt.

Mobiliteit

Aantal en lengte van verplaatsingen per inwoner en tijdseenheid.

Modal split

De procentuele verdeling van de mobiliteit over de gebruikte vervoerswijzen. De verdeling kan worden gedefinieerd op basis van afgelegde kilometers, verplaatsingen of ritten.

Mvt

Motorvoertuigen.

Nulalternatief

Het niet doorgaan van de voorgenomen activiteit.

Onderliggend wegennet (OWN)

Alle wegen in Nederland die niet tot het hoofdwegennet behoren. Deze wegen zijn in beheer bij andere wegbeheerders dan Rijkswaterstaat.

Pae

Personenautoeenheden. 1 vrachtauto = 1,7 pae en 1 personenauto = 1 pae.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het risico op een bepaalde plaats, uitgedrukt in de kans per jaar om buiten een inrichting waar gevaarlijke stoffen aanwezig (mogen) zijn, te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongeval met die stoffen binnen die inrichting.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

Plusstrook

Een, alleen tijdens de spits beschikbare, extra rijstrook die aan de linkerzijde van de rijbaan wordt gecreëerd. De vluchtstrook blijft gehanteerd door overige rijstroken permanent te versmallen binnen de bestaande verharding.

Potentiële natuurwaarden

De natuurwaarden die kunnen ontstaan wanneer de autonome ontwikkelingen worden gerealiseerd, worden 'potentiële waarden' genoemd.

PVVP

Provinciaal verkeers en vervoerplan

Referentiesituatie

De situatie waarin het plangebied blijft zoals het is en er geen maatregelen worden genomen.

Rijbaan

Aaneengesloten gedeelte van de verkeersbaan dat bestemd is voor rijdend verkeer. De begrenzing is een kantstreep of een overgang van verharding naar onverhard.

Rijstrook

Begrensd gedeelte van de rijbaan dat voldoende breed is voor het berijden daarvan door autoverkeer.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Run-off

Afstroming van neerslag over het wegooppervlak, waarbij ook eventuele verontreinigingen worden meegevoerd.

Spitsstrook

De vluchtstrook wordt voor een beperkte tijd van de dag gebruikt als extra rijstrook.

SBZ

Speciale beschermingszone conform de Europese Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn.

Startdocument

Startdocument van de milieueffectenrapportage waarin beschreven staat welke activiteiten een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stijghoogte

Het niveau tot waar de diepe grondwaterstand stijgt.

Stiltegebied

Een door de provincie aangegeven gebied waarin de geluidsbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag dient te zijn, dat de natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden verstoord.

Strategische milieubeoordeling, SMB

Dit is richtlijn 2001/42/EG. Deze richtlijn geeft de regels voor een verplichte milieueffectbeoordeling van strategische beslissingen. Dat betekent onder meer dat bijvoorbeeld het effect van plannen voor de ruimtelijke ordening op mogelijke milieugevolgen moet worden getoetst.

Stroomweg

We met een primaire verkeersfunctie, bedoeld voor een zo veel mogelijk conflictvrije afwikkeling van gemotoriseerd verkeer. Stroomwegen kenmerken zich door een fysieke rijbaanscheiding en ongelijkvloerse kruisingen en aansluitingen. Subcategorieën zijn de autosnelwegen en de regionale stroomwegen. De maximum snelheid van een stroomweg is 100km/uur (regionale stroomweg) of 120km/uur (autosnelweg).

Stikstofdepositie

De stikstofdepositie ontstaat als gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door landbouwbedrijven (hoofdzakelijk ammoniak). De depositie wordt uitgedrukt in mol per hectare per jaar. (mol/ha/j)

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken. Het betreft het plangebied en de omgeving daarvan.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

µg/m³

microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeerscapaciteit

Hoeveelheid verkeer per tijdseenheid, die een wegvak kan verwerken.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per tijdvak (bijvoorbeeld etmaal) een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Versnippering

Doorsnijden van natuurgebieden, verbindingszones en leefgebieden van flora en fauna.

Verstoring

Negatieve effecten van geluid, licht en trillingen op zowel het woon- en leefmilieu als het natuurlijke milieu.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voertuigverliesuren

Het aantal uren extra reistijd vergeleken met de situatie zonder vertragingen.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

Het alternatief dat, na afweging van het MER met andere relevante belangen (financieel, stedenbouwkundig en dergelijke), wordt gekozen als basis voor de besluitvorming.

VRI

Verkeersregelinstallatie

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat het water uit het gebied wordt afgevoerd.

Watertoets

Instrument om de waterbeheerder te betrekken bij de ingreep en daarmee optimaal rekening te houden met de waterhuishouding, waterkwaliteit en waterkwantiteit.

WEB-BVB (Bestand Veehouderij Bedrijven)

Provinciale database met de vergunninggegevens van agrarische bedrijven. De provincies Noord-Brabant, Overijssel, Gelderland, Utrecht en Limburg beschikken over een digitaal bestand.

Wet milieubeheer

Belangrijkste milieuwet die bepaald welk wettelijk gereedschap ingezet kan worden om het milieu te beschermen.

Zon-PV

Gebruik van fotovoltaïsche zonne-energie.

Zon-thermisch

Gebruik van thermische zonne-energie.

Bijlage

3

Wettelijke kaders & beleidsdocumenten

Ruimtelijk

Nota Ruimte

In deze nota is de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkelingen en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen van Nederland opgenomen. De nota bevat de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Ingegaan wordt op de inrichtingsvraagstukken die spelen tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030. De nota heeft 4 algemene doelen: versterken economie, krachtige steden en een vitaal platteland, waarborging van waardevolle groengebieden en veiligheid. Onder andere de nationale landschappen en de stadsregio's zijn in de Nota Ruimte opgenomen.

Wet Ruimtelijke Ordening

De Wro gaat over het maken van ruimtelijke plannen. Ruimtelijke plannen regelen hoe Nederland er nu en in de toekomst uit moet zien. Dit zijn hoofdzakelijk bestemmingsplannen en structuurvisies. De Wro bepaalt hoe deze plannen gemaakt moeten worden en hoe deze gewijzigd kunnen worden. Daarbij regelt de Wro de overheidstaken en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en (overheids)instellingen.

Wet milieubeheer (Wm)

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. Daarin staat hoe overheden, zoals gemeente en provincies, het milieu moeten beschermen. De belangrijkste hulpmiddelen om te zorgen voor een schoon milieu zijn:

- Milieuplannen
- Milieukwaliteitseisen
- Milieueffectrapportage (MER)
- Vergunningen
- Milieujaarverslag
- Handhaving

Ook bevat de wet de regels voor financiële maatregelen om een schoon milieu te stimuleren.

Water

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn met als doel het in stand houden en verbeteren van het aquatisch milieu. Met de uitvoering van de KRW realiseert Nederland een goede ecologische en chemische toestand van het watersysteem. De doelen van de KRW dienen in 2015 te zijn behaald. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft hiervoor het Innovatieprogramma KRW en de Stedelijke Synergie regeling KRW gelanceerd. Het Innovatieprogramma KRW richt zich vooral op het stimuleren van innovatieve projecten die vanwege hoge risico's en het ontbreken van een directe probleemeigenaar niet of onvoldoende door de markt worden opgepakt. Zowel kennisontwikkeling als praktijkgerichte projecten zijn mogelijk.

Het accent ligt op de praktijkgerichte innovatieprojecten. Daarbij richt het Innovatieprogramma Kaderrichtlijn Water zich vooral op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De kwaliteit van het grondwater kan alleen in een project aan de orde komen als het project een wezenlijke verbetering van het oppervlaktewater beoogt. Het moet in alle gevallen gaan om innovatieve projecten die uitstijgen boven de maatregelen die al genomen worden om de Kaderrichtlijn in te vullen.

Nadere uitwerking Rivierengebied (NURG)

NURG staat symbool voor het realiseren van nieuwe natuur in de uiterwaarden van de grote rivieren. Doelstelling is het realiseren van circa 7000 hectare nieuwe natuur in de uiterwaarden van de Rijnakken en het bedijkte deel van de Maas, dit is onderdeel van de EHS en heeft een gestelde einddatum van 2015.

Nationaal Bestuursakkoord Water

Het Nationaal Bestuursakkoord Water heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te krijgen en daarna op orde te houden. Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat. Nederland krijgt hierdoor steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes. Om deze problemen te bestrijden zijn maatregelen nodig met als uitgangspunt het eerst vasthouden, dan bergen en vervolgens afvoeren van water.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is het rijksplan voor het waterbeleid en beschrijft de maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden, en de kansen die water biedt te benutten. Onderdeel van het NWP zijn de volgende punten:

- De stroomgebiedbeheerplannen
- Het Noordzeebeleid
- De functies van de rijkswateren

Waterbeheer 21e eeuw

Geeft uitgangspunten voor waterbeleid in de 21e eeuw in relatie tot ruimtelijke ontwikkeling. De kern van het Waterbeleid 21ste eeuw is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. Het water de ruimte geven betekent dat in het landschap en in de stad ruimte gemaakt wordt om water op te slaan.

PKB Ruimte voor de Rivier

In 2006 heeft het kabinet de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier vastgesteld met als doel het vergroten van hoogwaterveiligheid en daarmee in de toekomst het rivierengebied te beschermen tegen overstromingen. De rivieren krijgen op 39 plaatsen meer ruimte. In de PKB is precies vastgelegd hoeveel waterstandverlaging de projecten moeten opleveren bij Maatgevend Hoogwater (MHW).

De PKB dient, behalve het waarborgen van de veiligheid, nog een ander doel: verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Het rivierengebied is ecologische en landschappelijk immers van groot belang. In de PKB Ruimte voor de Rivier staat welke maatregelen het kabinet voor deze doelen wil inzetten. Het zogenaamde basispakket bestaat zoveel mogelijk uit maatregelen die de rivier meer ruimte geven en hoge waterstanden verlagen.

Waterwet

Deze wet vervangt een achttal bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland, waaronder de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken, de Wet verontreiniging Oppervlaktewater, en de Wet op de Waterkeringen. Integraal waterbeheer staat daarbij centraal. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen, zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Ecologie

Natura 2000 (Vogel- en Habitatrichtlijn)

Om de natuur in Europa te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (inclusief de aangewezen gebieden) zijn in Nederland in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningsplicht. Bescherming van de Natura2000-gebieden loopt langs drie sporen; Aanwijzing, Beheerplan & Vergunning.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en is verankerd in de Wet ruimtelijke ordening. Het is ontwikkeld ter voorkoming van isolatie van natuurgebieden (met als gevolg uitstervende dieren en planten). De Ecologische Hoofdstructuur vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid en levert samen met het Natura2000-netwerk een bijdrage aan het behoud en de versterking van biodiversiteit in Europa. De in Nederland vastgestelde EHS bestaat uit; bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelings-gebieden, verbindingzones; landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden) & de grote wateren (kustzone Noordzee, IJsselmeer en Waddenzee).

Reconstructiewet concentratiegebieden

Gebieden waarin mestproblemen als gevolg van intensieve veehouderij worden aangepakt worden reconstructiegebieden genoemd. Deze gebieden kennen een hoge veedichtheid en kampen met bijzonder milieuproblemen, zoals vermesting, verzuring, stank en verdroging. De aanpak van de reconstructie staat beschreven in de Reconstructiewet concentratiegebieden. Het Rijk heeft prioriteit gegeven aan de reconstructie van de zandgebieden in Zuid- en Oost- Nederland. Er zijn in totaal twaalf reconstructiegebieden aangewezen. De Reconstructiewet beschrijft het proces hoe de herinrichting van het landelijk gebied moet verlopen: van het maken van de reconstructieplannen tot en met de uitvoering ervan. De uitvoering van de projecten ligt in handen van het Dienst Landelijk Gebied.

Natuurbeschermingswet (1998)

De Nbwet '98 biedt de juridische basis voor de aanwijzing van te beschermen gebieden en landschapsgezichten, vergunningverlening, schadevergoeding, toezicht en beroep, Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR), maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nbwet '98 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden. De Nbwet '98 omvat de Natura2000-gebieden en de beschermde natuurmonumenten.

Het is verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten, die, gelet op de instandhoudingdoelstellingen, de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben.

Flora- en Faunawet (Ffw)

De Ffw is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De wet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. In de wet is de individuele soortenbescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

De in artikel 2 opgenomen zorgplicht voor alle in het wild levende soorten, houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. In artikel 75 van de Ffw zijn de mogelijkheden voor vrijstelling en ontheffing opgenomen. Sinds het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten van 10 september 2004 zijn de mogelijkheden voor verlening van ontheffing of vrijstelling verruimd. Een aantal algemene soorten (tabel 1-soorten) mag worden verstoord zonder dat daar vooraf ontheffing voor is verkregen.

Landschap

Nationale Landschappen

Nationale Landschappen zijn gebieden met een unieke combinatie van natuur, cultuur en geschiedenis. Bij Nationale Landschappen is er een samenhang tussen het behoud en de ontwikkeling van natuur (planten en dieren), reliëf (bijvoorbeeld beekdalen en terpen), grondgebruik (agrarisch, recreatief) en bebouwing (zoals dorpsgezichten en forten).

In Nederland zijn twintig gebieden aangewezen als Nationaal Landschap. Door de verstedelijking staat het platteland op sommige plaatsen onder druk. De Nationale Landschappen krijgen daarom de komende jaren extra aandacht vanwege hun belang voor de cultuurhistorie en natuur.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking en uitvoering van het beleid voor Nationale Landschappen. In de uitvoeringsplannen beschrijven de provincies hoe ze de kernkwaliteiten van het betreffende Nationale Landschap willen behouden, beheren en versterken. Vervolgens maken zij afspraken met de gemeentes en andere partijen over de wijze waarop de provinciale plannen doorwerken.

Natuurschoonwet 1928

De Natuurschoonwet 1928 (NSW) is in 1928 tot stand gekomen. Deze wet geeft fiscale faciliteiten ofwel tegemoetkomingen aan eigenaren van onroerende zaken als een landgoed, op voorwaarde dat ze dit in stand houden en daarmee het natuurschoon bevorderen. Niet elke onroerende zaak komt daarvoor in aanmerking. Deze moet aan de bepaalde voorwaarde, zoals omschreven in deze wet, voldoen.

Archeologie en cultuurhistorie

Wet op de Archeologische Monumentenzorg

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is een raamwet die regelt hoe het Rijk, de provincie en de gemeente bij hun ruimtelijk plannen rekening moeten houden met het erfgoed in de bodem. De wet beoogt het culturele erfgoed (en vooral het archeologische erfgoed) te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

Uitgangspunten van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg luiden als volgt:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is
- Vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie. Initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen moeten in een vroegstadium aangeven hoe met eventuele archeologische waarden bij bodemverstorende ingrepen zal worden omgegaan. Dit houdt dat er een verplichting is tot vooronderzoek bij werkzaamheden die de grond gaan verstoren. De invoering hiervan wordt geregeld via bestemmingsplannen en vrijstellingen, de m.e.r.-plichtige activiteiten en ontgrondingen

Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (principe verstoorder betaalt). De kosten voor noodzakelijk archeologische werkzaamheden komen ten laste van de initiatiefnemer tot de bodemverstorende activiteit.

Verkeer en Vervoer

Nota Mobiliteit

De Nota Mobiliteit werkt het ruimtelijk beleid, zoals beschreven in de Nota Ruimte, verder uit en beschrijft de hoofdlijnen van het nationale verkeers- en vervoersbeleid voor een periode tot 2020. In deze nota staan, behalve een algemene visie op verkeer en vervoer, ook voorstellen om het wegverkeer, het openbaar vervoer, de luchtvaart en de scheepvaart zodanig te organiseren dat in 2020 95 % van de reizigers op tijd zijn of haar bestemming bereikt. Om dit te bereiken wil de rijksoverheid:

- De achterstand in onderhoud en beheer aan (snel)wegen, spoorlijnen en (hoofd)vaarwegen wegwerken
- Per gebied onderzoeken of en hoe knelpunten op het gebied van bereikbaarheid kunnen worden opgelost. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van bestaande infrastructuur
- Zorgen voor meer een betere samenhang tussen ruimtelijke ordening en infrastructuur. Dat betekent onder meer dat bij het plannen van nieuwbouwlocaties (ook) wordt gekeken hoeveel wegen, fietspaden en openbaar vervoer nodig is voor de toekomstige bewoners
- Publiekprivate samenwerkingsvormen (samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven) structureel toepassen bij het beheer en onderhoud van wegen en bij het nemen van maatregelen ter oplossing van knelpunten
- Verkeersinformatie over het hoofdwegenet koppelen aan verkeersinformatie voor regionale wegen

- De toegankelijkheid van het openbaar vervoer waarborgen en verbeteren
- Het aantal fietsenstallingen bij stations uitbreiden en verbeteren
- Een vorm van prijsbeleid voor het gebruik van wegen introduceren

Geluid

Wet geluidhinder (Wgh)

Sinds het einde van de jaren zeventig vormt de Wet geluidhinder (Wgh) een belangrijk juridische kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. De Wet geluidhinder biedt onder andere geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerslawaai, spoorweglawaai en industrielawaai door middel van zonering. Anders dan de naam van de Wet geluidhinder misschien suggereert worden niet alle milieugerichte geluidsaspecten in de Wet geluidhinder geregeld.

De belangrijkste onderwerpen die in de Wet geluidhinder worden geregeld zijn:

- Toestellen en geluidwerende voorzieningen (bijvoorbeeld Besluit geluidproductie bromfietsen)
- Industrielawaai, voor zover dit betrekking heeft op industrieterreinen waar zich 'grote lawaaimakers' kunnen vestigen
- Wegverkeerslawaai (behalve 30 km-wegen)
- Spoorweglawaai
- Geluidbelastingkaarten en actieplannen (uitwerking Europese richtlijn Omgevingslawaai).

Lucht

Uitvoeringsnotitie emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging

Deze notitie beschrijft de manier waarop Nederland voornemens is te voldoen aan de emissieplafonds die de Europese Unie Nederland oplegt ter bestrijding van de verzuringsproblematiek. Het betreft zwaveldioxide, stikstofoxiden, niet-methaan vluchtige organische stoffen en ammoniak. De plafonds gelden met ingang van 2010 en zijn vastgelegd in de Europese NEC-richtlijn. De NEC-richtlijn is ingegeven door de noodzaak om de menselijke gezondheid te bevorderen en de natuur te beschermen.

Nederlandse Emissierichtlijn lucht (NeR)

Het doel van de NeR is het harmoniseren van vergunningen met betrekking tot emissies naar de lucht en het verschaffen van informatie over de stand der techniek op het gebied van emissiebeperking. De NeR geeft algemene eisen aan emissieconcentraties en uitzonderingsbepalingen voor specifieke activiteiten of bedrijfstakken. De NeR heeft geen formele status, het is de bedoeling dat de NeR wordt gebruikt als richtlijn voor vergunningverlening. Afwijken van de NeR is daarom mogelijk, het moet dan wel adequaat worden gemotiveerd.

Nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is een samenwerkingsprogramma van de Rijksoverheid, regionale en lokale overheden om de luchtverontreiniging te verminderen en de kwaliteit van de lucht te verbeteren. Het gaat om gebieden waar de normen voor luchtkwaliteit worden overschreden en mensen dus teveel schadelijke stoffen inademen. Voor deze gebieden zijn Regionale Samenwerkingsprogramma's Luchtkwaliteit (RSL's) opgesteld.

Die vormen samen met het nationale plan de basis van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In de Wet milieubeheer (Hoofdstuk 5) is de wettelijke basis voor het NSL opgenomen. De uitvoering van het NSL moet ervoor zorgen dat overal in Nederland uiterlijk in juni 2011 de grenswaarde voor fijn stof en in januari 2015 de grenswaarde voor stikstofdioxide wordt gehaald.

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste bepalingen opgenomen over luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de wet milieubeheer. Dit hoofdstuk staat ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit. De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.

Provinciaal beleid

Structuurvisie Noord-Brabant

Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld. Het geeft de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de provincie Noord-Brabant weer. De Structuurvisie Ruimtelijke Ontwikkeling is op 1 oktober 2010 vastgesteld door Provinciale Staten. Deze structuurvisie trad op 1 januari 2011 in werking. De visie omvat vier delen, het eerste deel geeft hoofdlijnen van het beleid weer. Op basis van verschillende trends en ontwikkelingen zijn ruimtelijke belangen gedefinieerd. Het tweede deel gaat in op de ambities voor groenblauwe structuren, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur. Deel 3 is het onderdeel van de Interimstructuurvisie, het betreft keuzen ten aanzien van verschillende ontwikkelprojecten. Het laatste deel geeft de ontwikkeling voor de Brainport-Oost weer.

Verordening ruimte provincie Noord-Brabant 2011

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt weergegeven hoe provincies invulling kunnen geven aan het provinciale ruimtelijke beleid. De provincie Noord-Brabant heeft in dat kader de Verordening ruimte vastgesteld. De onderwerpen die in de verordening worden genoemd komen uit de Structuurvisie. Op 8 maart 2011 is deze in werking getreden. In de Verordening ruimte is in artikel 3.3.5 bepaald dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijen niet is toegestaan, ook niet in de landbouwonwikkelingsgebieden. De uitbreiding van bouwvlakken van bestaande intensieve veehouderijen is wel toegestaan tot een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen voor een oppervlakte van 2,5 hectare voor agrarische bouwvlakken van intensieve veehouderijen. Deze ontheffing kan alleen worden verleend voor (delen) van het landbouwonwikkelingsgebied. In de Verordening ruimte worden verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden en landbouwonwikkelingsgebieden onderscheiden.

Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant (2010)

Een overmaat aan ammoniak is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000. Dit speelt met name in dichtbevolkte gebieden, waarin kwetsbare natuur en bijvoorbeeld veehouderijen dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de gebieden bevinden zich gevoelige habitats (leefgebieden van planten en dieren). Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds. De Verordening Stikstof en Natura 2000 is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant.

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de algehele ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

Beleidsregel stikstof en Beschermd(e) natuurmonumenten

De Beleidsregel stikstof en Beschermd(e) natuurmonumenten Noord-Brabant geeft invulling aan de bevoegdheid die Gedeputeerde Staten hebben om op grond van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunningen te verlenen voor handelingen die schadelijk kunnen zijn voor één of meerdere Beschermd(e) natuurmonument(en).

De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de Beschermd(e) natuurmonumenten. Hierbij wordt aangesloten bij de Verordening Stikstof en Natura 2000. Er wordt gewerkt met een depositiebank die als referentiesituatie december 2004 kent. Er kan enkel depositieruimte beschikbaar komen door saldering of door bedrijfsverplaatsing, zodat de depositie op gevoelige bestemmingen (Natura2000 en Beschermd(e) natuurmonumenten) niet toeneemt ten opzichte van de situatie in 2004.

Bijlage

4

Methodiek gebiedsgerichte modellering

Doel

De uitgevoerde gebiedsgerichte modellering heeft tot doel om, voor een aantal scenario's, de emissies uit het plangebied te kwantificeren zodat de daaruit voortvloeiende depositie van verzurende en eutrofierende stoffen op de kwalificerende habitattypen in de nabijgelegen Natura2000 gebieden inzichtelijk wordt.

Middelen

In een spreadsheet worden de eigenschappen van het gebied geïnventariseerd. Deze gebiedskarakteristieken worden gebruikt om, met behulp van het programma OPS-Pro versie 4.2.0 (ontwikkeld door PRL, RIVM en ARIS), de depositie van stikstof afkomstig van specifieke bronnen te berekenen. Het programma kan de depositie van zeer veel stoffen berekenen. Voor deze berekeningen gaat het om de emissie van ammoniak (NH_3).

Te beschouwen variabelen

Binnen de gebiedsinventarisatie worden verschillende variabelen onderscheiden.

1. *Diersoort*

Op basis van de vigerende vergunningen is vastgesteld welke dieren er worden gehouden. Het soort dier wordt gekoppeld aan een bebouwd vlakje binnen het gebied.

2. *Aantal vergunde dieren*

Ook het aantal vergunde dieren wordt gekoppeld aan een bebouwd vlakje binnen het gebied.

3. *Bebouwd oppervlak (stalomvang)*

In de huidige situatie is er sprake van een zekere omvang van de stallen die in gebruik zijn. Aan deze vlakken wordt het aantal dieren en het soort dieren gekoppeld, met de daarbij behorende emissie.

4. *Emissie karakteristiek*

De drie bovenstaande parameters bepalen de emissiekarakteristiek die in het model een recht evenredige relatie heeft met het bebouwd oppervlak.

5. *Omvang van een bouwvlak*

Op basis van de digitale plankaart wordt de omvang van de individuele bouwvlakken in het model geladen.

6. *Vullingsgraad van een bouwvlak*

Bij het vaststellen van de maximale groei binnen een bouwvlak wordt, tenzij anders vermeld, uitgegaan van een vullingsgraad van 50%. Dit is een praktijkcijfer. Ervaring leert namelijk dat als er op een bouwvlak sprake is van 50% vulling met stallen, de rest van het bouwvlak gevuld is met andere, voor de bedrijfsvoering essentiële objecten als woonhuis, tuin, verharding, stalling, en dergelijke.

Bij de zoektocht naar een representatief scenario en de daarbinnen maximaal mogelijke planologische ruimte wordt rekening gehouden met de volgende parameters.

1. Dynamiek in de agrarische populatie: stoppers - blijvers - groeiers

De agrarische gemeenschap in Nederland is onderhevig aan een groot aantal krachten. Een belangrijke daarin is de voortschrijdende schaalvergroting. Dat betekent dat er steeds minder boeren overblijven. Het CBS rapporteert dat er sinds de eeuwwisseling elk jaar ongeveer 5% van de varkensboeren hun bedrijfsactiviteiten beëindigen. Dat deze dalende trend in de intensieve veehouderij zal doorzetten wordt bevestigd door een inventarisatie van de Bedrijfs Ontwikkel Plannen die de Intensieve veehouderij sector in heeft moeten dienen. De verwachting is namelijk dat, als gevolg van het verscherpen van de eisen aan de ammoniak emissies uit de stallen, er de komende paar jaren eerder meer dan minder bedrijven zullen stoppen. Analyse van de ingediende Bedrijfs Ontwikkel Plannen (die meestal een optimistischer beeld schetsen van de toekomst dan de werkelijkheid) levert namelijk aanwijzingen op dat er sprake kan zijn van 6 % stoppers per jaar in sommige delen van het land.

Het CBS rapporteert voor de melkveehouderij sector dat er sprake is van een relatief oude populatie doordat de laatste tien jaren de boeren ouder dan 65 jaar steeds langer zijn blijven doorwerken. Deze zullen de komende jaren noodgedwongen hun bedrijfsactiviteiten moeten beëindigen. Daarom zijn we er voor de beoordeling van de dynamiek in de agrarische sector van uitgegaan dat er voor de grondgebonden veehouderijen het aantal stoppers in eenzelfde orde grote zal liggen als in de intensieve veehouderij. In de gebiedsgerichte modellering wordt op basis van de gebiedskennis die beschikbaar is bij de gemeente een inschatting gemaakt van een zo realistisch mogelijk stopperpercentage.

Van de niet-stoppende bedrijven zal een deel zich verder ontwikkelen binnen de planperiode. Met name voor wat betreft de grondgebonden veehouderijen worden die daartoe in staat gesteld doordat er grond vrijkomt vanuit de stoppers. Voor de gehele sector geldt dat er, vanuit de sectorale natuurwetgeving, een salderingsmechanisme bestaat met betrekking tot emissie en depositie van eutrofiërende en verzurende stoffen. Vanuit dit salderings mechanisme wordt er door de stoppende bedrijven in principe ruimte gecreeerd voor de groeiers om tot ontwikkeling te komen. De borging van deze saldering vindt plaats binnen de individuele vergunningstrajecten (Nb-wet 19d). In de gebiedsgerichte modellering gaan we er vanuit dat deze koppeling tussen stoppers en groeiers bestaat. De modellering is er met name op gericht om aan te tonen dat de verhouding tussen de stoppers en de groeiers dusdanig is dat het salderingsmechanisme ook daadwerkelijk kan gaan werken in de planperiode.

Bij het ruimtelijk verdelen van de groeiers over het plangebied gaan we ervan uit dat de grootste bedrijven het meest vitaal zijn en het eerst gebruik zullen maken van de mogelijkheden die het plan hen biedt. Gedurende de planperiode zal een deel van de populatie niet investeren, dit deel van de populatie wordt aangeduid met de term "blijvers". In de gebiedsgerichte modellering blijven deze qua emissie gelijk aan de huidige situatie qua aantal dieren en bijbehorende stalomvang. Dit deel van de populatie zal geen gebruik maken van de salderingsmechanismen, geen stalmaatregelen nemen en in het model dus niet bijdragen aan een verandering in de gebiedsemissie.

2. *Veebezetting*

Een bestemmingsplan laat soms heel veel ruimte om op een bouwvlak tot verdere ontwikkeling te komen. Deze ruimte wordt, binnen daartoe aangewezen zones, geboden aan alle bouwvlakken. Bepalend daarbij zijn de ruimtelijke overwegingen: welke mate van bebouwing past er nog in een bepaalde zone. Ervaring leert dat, als alle bouwvlakken in een bepaald gebied gebruik maken van de ruimte die het bestemmingsplan hen vanuit planologische overwegingen biedt, daar een heel hoge veebezetting uit voort kan komen. Daarmee komt het grondgebonden karakter van de (melk)veehouderij onder druk te staan. Zonder gebruik te maken van krachtvoer kan in Nederland een gebied ongeveer een veebezetting aan van twee melkkoeien per hectare. Omdat er al wel sprake is van het bijvoeren met krachtvoer is de veebezetting in de praktijk vaak hoger, ongeveer 3/ha. Het is gangbaar om in dergelijke gevallen nog steeds te spreken van grondgebonden landbouw.

Voor het plangebied wordt vastgesteld, op basis van cijfers van het CBS, in combinatie met de gebiedspopulatie, wat de veebezetting is in de huidige situatie. Voor elk van de scenario's wordt dan vastgesteld wat de daarbij behorende veebezetting zou zijn. Bij het beoordelen van de realiteitszin van de verschillende scenario's wordt ook de veebezetting betrokken.

3. *Best Beschikbare Technieken*

Gedurende de planperiode zal een aantal bedrijven investeren, de groeiers. Bij de gebiedsgerichte modelleringen is ervan uitgegaan dat deze investeringen in meer of mindere mate gepaard zullen gaan met de inzet van techniek. In veel provincies is ondertussen een Stikstof verordening vastgesteld waarin eisen worden gesteld aan de te behalen reductie van de emissies. Deze reductie kan in de intensieve veehouderij worden behaald door het bouwen van emissie arme stalsystemen dan wel door het inzetten van luchtbehandelingssystemen. In de grondgebonden (melk)veehouderij zijn er mogelijkheden om de emissies terug te brengen door de inzet van een ander bedrijfsmanagement systeem, dat uitgaat van een lager eiwit-gehalte in het voer (beter bekend als het *voerspoor*) dan wel door de bouw van nieuwe, emissie-arme stallen. Overigens kan er in de intensieve veehouderij ook met voerspoor maatregelen de emissie worden beperkt.

In de gebiedsgerichte modelleringen is voor de in te zetten technieken op stallen uitgegaan van de gecertificeerde systemen zoals die voor de belangrijkste diergroepen zijn opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). Voor vleesvarkens en -kippen gaan die systemen uit van een reinigingsrendement van ten minste 70%. Systemen met een rendement van 85 % procent komen ook voor. In de Rav staan ook systemen die uitgaan van een reinigingsrendement van 95 %. Dergelijk vergaande maatregelen staan nu nog te ver af van de ontwikkelingen die plaatsvinden in de sector om meegenomen te worden in een gebiedsgerichte modellering. Alleen in heel specifieke gevallen, voor individuele vergunningverlening, kan het voorkomen dat een ondernemer ervoor kiest dergelijke vergaande technische maatregelen toe te passen.

Gebruikte uitgangspunten in de modellering

De totale depositie van stikstof is het gevolg van meerdere bronnen. Naast de lokale veehouderijen, zijn dat de industrie, het verkeer, en de achtergrondbelasting. Omdat het de gebiedsgerichte modellering worden opgezet ten behoeve van een bestemmingsplan voor het buitengebied is enkel gekeken naar de effecten van de veranderingen in emissie bij de veehouderijen in het plangebied. Er is namelijk geen sprake van noemenswaardige industriële activiteiten.

Tenzij lokale omstandigheden zorgen voor een relatief grote toename van de (recreatieve) vervoersbewegingen geldt dat de verschillen in emissies die optreden ten gevolge van de vervoersbewegingen, uitgedrukt in kg emissie/jaar, slechts een heel klein deel (meestal tussen de 0,1 - 1%) uitmaken van de veranderingen in de emissies uit de veehouderij. Een gebiedsgerichte modellering gaat uit van een zekere mate van standaardisering van de input. De onzekerheidsmarge die daar uit voortkomt is veel groter dan de bijdrage vanuit verkeersbronnen. Daarom blijft de modellering beperkt tot de agrarische bronnen. Een nauwkeuriger beeld van de te verwachten effecten is niet goed te genereren op een abstractieniveau dat past bij een gebiedsgericht plan, waarvoor een gebiedsgerichte modellering wordt opgezet. Voor individuele projecten, waarbij veel meer details beschikbaar zijn over de afzonderlijke bronnen qua omvang en ligging, kan wel een hogere nauwkeurigheid worden gerealiseerd. Daar is hier echter geen sprake van.

De gebouwen worden in het model ingevoerd met allemaal dezelfde hoogte en eenzelfde schoorsteen diameter (namelijk 1 m, kleiner kan niet worden ingevoerd). Variaties in deze parameters hebben hoofdzakelijk kleine lokale effecten. Aanpassen van deze uitgangspunten aan de lokale situatie is redelijkerwijs niet goed mogelijk vanuit de gebiedsgerichte aanpak, en levert alleen in de directe omgeving van de emissiepunten een toename van de nauwkeurigheid.

Met OPS-Pro is de depositie als gevolg van de emissie van één component afkomstig van meerdere bronnen te berekenen. In de berekening spelen de eigenschappen van de component zelf een belangrijke rol (mogelijke omzettingen, gewicht, uitregenbaarheid). Voor de emissie van NH_3 zijn al deze eigenschappen bekend binnen het programma. Daarnaast spelen de ruwheid en het meteoregime een zeer belangrijke rol. Het meteoregime bepaalt namelijk in welke richting de meeste depositie plaatsvindt. De ruwheid bepaald vooral hoever de depositie reikt, of anders gezegd: is de depositie dichtbij hoger, dan is die verder weg automatisch lager. Uiteraard geldt bij een ongewijzigde ruwheid dat een toename van de emissie bij een bron altijd meer depositie (en andersom). Voor het meteoregime is gebruik gemaakt van de "Long term annual average 1998-2007" zoals dat is gemeten in het deel van Nederland waar de gemeente zich bevindt. Voor de ruwheid is gekozen voor een variabele waarde die binnen het programma OPS zelf wordt bepaald. Achter de schermen wordt hier het landgebruik (volgens LGN3) voor geraadpleegd.

Referentie

Het doel van de gebiedsgerichte modelleringen is het effect vaststellen ten opzichte van de referentie situatie. Het gaat dus om het verschil van een ontwikkeling ten opzichte van een vastgestelde referentie. Dat betekent dat een toename, of afname, van de depositie los staat van de (ontwikkelingen in) de achtergronddepositie. Overigens heeft de achtergronddepositie in sommige gevallen wel invloed op de gevoeligheid van een habitatype voor een geringe toename van de depositie.

Vanuit de kaders gesteld in de Nb-wet 1998 wordt het verschil berekend ten opzichte van het zo goed mogelijk vastgestelde huidig gebruik, op basis van de uitgegeven vergunningen, dus niet op basis van wat er op basis van het vigerende bestemmingsplan gebouwd zou mogen worden. Daarbij wordt uitgegaan van de emissies zoals die in de beschikbare vergunningen inventarisaties staan opgenomen.

Vanuit de Wm wordt ook gevraagd om de emissies te vergelijken met de autonome ontwikkelingen. In dit geval is als autonome ontwikkeling aangehouden de verscherping van de emissiegrenswaarden van ammoniak zoals vastgelegd in het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling zal de depositie dus al iets afnemen ten opzichte van de huidige situatie.

Globale scenario's

Het uiteindelijke doel van de gebiedsgerichte modellering is het vaststellen van effecten op de depositie. De depositie is echter in belangrijke mate afhankelijk van het emissieprofiel, de totale gebiedsemissie. Om de omvang van de hoeveelheid rekenwerk te beperken, en niet elk mogelijk scenario in OPS door te hoeven rekenen, is er in de methodiek een stap tussen gebouwd die de gevoeligheid van het de gebiedseigenschappen bepaald voor de veranderingen in de emissievracht, zonder voor elk scenario een depositieberekening uit te voeren. Om de omvang van de emissies te kunnen bepalen is het gebied doorgerekend voor een aantal globale scenario's.

Worstcase

In het voortraject van de planvorming heeft de gemeente een serie uitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de ruimtelijke mogelijkheden die er aan de agrarische sector wordt geboden. Deze bepalen, afhankelijk van de plaats van een bouwvlak in het plan, tot welke omvang een bedrijf mag groeien zonder dat de ruimtelijke randvoorwaarden voor een evenwichtige groei in het gebied in gevaar komen. Deze kunnen betrekking hebben op de volgende factoren:

- De ligging van een bouwvlak in een zone met mogelijk extra beperkingen dan wel ontwikkelruimte
- Vrijstellingsbevoegdheden tov de omvang van de huidige bouwvlakken
- Wijzigingsbevoegdheden tbv het vergroten van een bouwvlak

In de worstcase worden alle plan-specifieke uitgangspunten verwerkt in het model. Het resultaat van deze reken-run laat zien wat er zou gebeuren als elk bouwvlak in de gemeente volledig gebruik zou maken van de maximaal aangeboden ontwikkelruimte. Een dergelijke schaalvergroting zal nooit optreden vanwege de andere beperkende factoren op de individuele ontwikkelwensen.

Scenario 1: zonder maatregelen, met dynamiek in de sector

Het eerste globale scenario gaat uit van een ontwikkeling in de sector waarbij er geen stal maatregelen worden getroffen die verder gaan dan het besluit huisvesting. Binnen dit uitgangspunt wordt er gezocht naar een redelijk dynamiek profiel voor het gebied. Met het dynamiek-profiel wordt bedoeld de verhouding tussen het aantal stoppers, blijvers en groeiers. Vaak is de ontwikkeling van de veebezetting een belangrijke graadmeter aan de hand waarvan een dynamiek-profiel voor het gebied kan worden vastgesteld. In de provincie Utrecht, waar de stikstofverordening slechts in een zeer gering aantal ondernemers het nemen van stalmaatregelen voorschrijft, benadert dit scenario de werking van de verordening zoals die daar nu van kracht is.

Scenario 2: Inzet van het voerspoor, met dynamiek in de sector

Het tweede globale scenario is bruikbaar in gebieden met overwegend grondgebonden melkveehouderij. Het laat namelijk het effect zien van de inzet van maatregelen die gericht zijn op het verminderen van de emissies door de bedrijfsvoering integraal aan te passen. Bij dit scenario geldt dat de emissie reductie is toe te rekenen aan de bestaande en aan de nieuw te bouwen stallen omdat aanpassingen aan een voerregime in praktische zin niet goed zijn door te voeren op slechts een deel van een bedrijf.

Scenario 3: Externe saldering obv nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

De Rav wordt met enige regelmaat bijgewerkt, rekening houdend met de nieuwste ontwikkelingen met betrekking tot beschikbare stalsystemen. Recent is er een stalsysteem beschikbaar gekomen voor de melkveehouderij die qua emissies de oude grupstal evenaart, en minder dan de helft van een gangbare ligboxenstal emiteert. Het bouwen van dergelijke stallen, in combinatie met het gebruik maken van elders vrijkomende ammoniak-emissies (i.c. het principe van externe saldering) ligt ten grondslag aan dit scenario

Scenario 4: Interne saldering obv nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

In sommige gevallen biedt externe saldering geen soelaas en zal een beroep gedaan worden op interne saldering. Dit kan het geval zijn als een vooruitstrevende ondernemer sneller wil uitbreiden dan dat hij in staat wordt gesteld door het vrijkomen van ammoniak-emissies vanuit stoppende collega's. In dat geval kan de ondernemer besluiten de bestaande stallen af te breken en integraal te vervangen door emissie-arme stallen.

Scenario 5: Externe saldering obv stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Dit scenario is in veel provincies uit het reconstructiegebied het meest voor de hand liggende omdat het aan de basis ligt van de stikstof verordeningen c..q. het vastgestelde provinciaal beleid. In elke provincie gelden andere randvoorwaarden met betrekking tot de in te zetten techniek, maar overall baseert men zich op de technieken zoals die vanuit de Rav mogelijk worden gemaakt. In de gebiedsgerichte modelleringen richt dit scenario zich naar het beleid zoals dat geldt binnen de provincie waarin de gemeente is gelegen.

Vanwege de wijze waarop wordt omgegaan met het dynamiek-profiel binnen een gemeente, in combinatie met de externe salderings mechanismen en de inspanning tot emissie reductie die geleverd moet worden om voor externe saldering in aanmerking te kunnen komen, verifieert dit scenario of de gangbare salderingsmechanismen zullen werken binnen het plangebied.

Scenario 6: Interne saldering obv stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Mocht uit de globale analyse van scenario 5 blijken dat er te weinig stoppers zijn in een plangebied om op basis van externe saldering een redelijk aandeel groeiers de kans te geven tot ontwikkeling te komen kan dit laatste scenario soelaas bieden. Voor interne saldering in de intensieve veehouderij wordt er dan uitgegaan van het bijplaatsen op bestaande stallen van luchtbehandeling met de in de desbetreffende provincie voorgeschreven reinigingsrendementen. Voor melkveehouderijen in een gebied is dit scenario gelijk aan scenario 4.

Vaststellen van het representatief scenario met daarbinnen de maximale planologische mogelijkheden die het plan voor Valkenswaard biedt.

De eerste stap in de gebiedsgerichte modellering voor Valkenswaard is het vaststellen van de huidige gebiedsemissie. Die is ongeveer 125.000 kg ammoniak per jaar. In de huidige situatie is met name sprake van veel intensieve veehouderij. De veebezetting is relatief laag, minder dan één koe per hectare.

In de onderstaande matrix is een samenvatting gegeven van de uitgevoerde analyse van de boven beschreven globale scenario's. Voor de drie hier relevante scenario's (1, 5 en 6) is weergegeven hoe de gebiedsemissie (uitgerekend in kg NH₃/jaar) zich zou ontwikkelen in relatie tot een groei van de bestaande bebouwing, uitgaande van een dynamiek profiel van 5 % stoppers per jaar en, gedurende de totale planperiode, 20 % groeiers.

		2.5x bestaande bebouwing	1.5 keer bestaande bebouwing	
tot 1.5 ha	tot huidig bouwvlak			
205.955	190.504	168.344	142.089	worst case
113.444	108.298	108.981	96.994	scenario 1
104.095	100.980	101.524	93.946	scenario 5
51.702	48.587	49.131	41.552	scenario 6

In de worstcase zitten al een groot aantal gebiedsgerichte groeibeperkingen die er voor zorgen dat de groei mogelijkheden in kwetsbare gebieden niet mogelijk zijn. De bovenstaande matrix toont aan dat, rekening houdend met een aannemelijke dynamiek in het gebied, de salderingsmaatregelen die staan voorgeschreven in de stikstofverordening van de provincie Noord-Brabant, de gebiedsemissie met ongeveer 20.000 kg/jaar terug zullen brengen. Het representatieve scenario 5 is dus doorgerekend en geprojecteerd op kaart.

Bijlage

5

Literatuurlijst

[Agentschap voor Natuur en bos. 2012]

Agentschap voor Natuur en bos. Natura 2000 - Aanpak in Vlaanderen. De natuurdoelen: waar willen we naartoe?.

[http://www.natuurenbos.be/nl-](http://www.natuurenbos.be/nl-BE/Natuurbeleid/Natuur/Natura_2000/In_Vlaanderen.aspx#natuurdoelen)

[BE/Natuurbeleid/Natuur/Natura_2000/In_Vlaanderen.aspx#natuurdoelen](http://www.natuurenbos.be/nl-BE/Natuurbeleid/Natuur/Natura_2000/In_Vlaanderen.aspx#natuurdoelen)

[AGIV. 2006]

Agentschap voor Geografische informatie Vlaanderen. Belgische Natura2000-gebieden.

<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/natura2000/#>

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]

Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]

Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie. 2012].

Natura2000-gebieden. Gebieden per provincie. Noord-Brabant.

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=gebieden>

[Provincie Noord-Brabant. 2012a]

Provinciale Verordening Ruimte.

<http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/ruimtelijke-ordening/verordening-ruimte.aspx>

[Provincie Noord-Brabant. 2012b]

Kaarten. Natuur en landschap kaarten. Kaart Natuurbeheerplan 2012-2013.

<http://www.brabant.nl/kaarten/natuur-en-landschap-kaarten/natuurbeheerplan-2012-2013.aspx>

[Ruimtelijke Plannen.nl. 2012]

Algemene regels overheden. Verordening ruimte 2012. Natuur en landschap.

[http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-](http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9930.vr2012-va03)

[roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9930.vr2012-va03](http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9930.vr2012-va03)

[Tauw, 2010]

Fijn stof emissie van veehouderijen, inzoomactie 2

<http://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw-tuinbouw/fijn-stof/knelpunten/downloads-links/>

[Van der Meijden, 2005]

Heukels' Flora van Nederland, 23^e druk, Wolters-Noordhoff bv, Groningen / Houten.

[Naturalis, 1999-2010]

Serie Nederlandse Fauna. Boekenreeks soortinformatie en –verspreiding per soortgroep.

Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

[Zoogdiervereniging.nl, 2012]

Zoogdiersoorten.

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage

6

**Beschrijving Natura2000-gebieden en beschermde
natuurmonumenten**

Natura 2000-gebieden

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (NL)

Dit hoge zandgrond-gebied heeft een oppervlak van 4356 hectare en heeft diverse landschapstypen. Het bestaat uit de heide, -vennen, gemeentebossen, landgoederen en beekdalen, bevoelde hooilanden en vochtige en natte graslanden en bossen. Op meerdere locaties zijn jeneverbesstruwelen aanwezig. [Ministerie van EL&I, 2012].

Tabel b6.1 Instandhoudingsdoelstellingen Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux [Ministerie van EL&I, 2012]. Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig. Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling.

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	=	>
H2330	Zandverstuivingen	--	=	=
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>
H3160	Zure vennen	-	>	>
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>
H4030	Droge heiden	--	>	>
H5130	Jeneverbesstruwelen	-	=	=
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheilanden (glanshaver)	-	>	>
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	=	=
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=
H7210	*Galigaanmoerassen	-	=	=
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	>	>

Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>
H1096	Beekprik	--	=	=	=
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	>	>

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		30
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		50
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		60

Stabrechtse Heide & Beuven (NL)

De Stabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van Nederland. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden. [Ministerie van EL&I, 2012].

Tabel b6.2 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling, '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling.

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	=	=
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	--	>	>
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	>
H3160	Zure vennen	-	=	=
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>

Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A021	Roerdomp	--	=	=		5
A022	Woudaapje	--	=	=		2

Niet-Broedvogels						
A127	Kraanvogel	--	=	=	70	

Weerter- en Budelbergen & Ringselven (NL)

Dit gebied van 3179 hectare bestaat uit het Weerterbos, Ringselven en Kruispeel, de Hugterheide en de Weerter- en Budelbergen. Deze gebieden bestaan uit aangeplante bossen, maar ook heide- en stuifzandterrein en vennen omgeven door moerasvegetatie, berken- en elzenbroekbossen. [Ministerie van EL&I, 2012].

Tabel b6.3 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling, '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling.

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>
H7210	*Galigaanmoerassen	-	=	>
H91D0	*Hoogveenbossen	-	>	>

Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	>	>

Broedvogels		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		20
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		65
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		20

Kempenland-West (NL)

Het heide- en vennengebied van Kempenland bestaat uit enkele enigszins verspreid liggende delen: in het westen de Rovertse Heide, meer naar het oosten de Mispeleindsche Heide en Neterselsche Heide, dan de Landschotsche Heide, en tenslotte nog verder naar het oosten tussen Vessem en Wintelre en het Groot en Klein meer. [Ministerie van EL&I, 2012]

Kempenland-West is nog niet officieel aangewezen als Natura 2000-gebied. [Ministerie van EL&I, 2012].

Tabel b6.4 Instandhoudingsdoelstellingen Kempenland-West [Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling.

Habitattypen		SVI	Doelstelling	Doelstelling	Doelstelling
		Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit	populatie
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	=	>	
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	>	
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>	
H4030	Droge heiden	--	=	>	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=	
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>	
Habitatsoorten					
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

Harmonterheide, Hageven, Buitenheide, Stampooierbroek en Mariahof (BE)

Dit gebied is zowel aangewezen als vogelrichtlijngebied als als habitatrichtlijngebied.

**Tabel b6.5 Habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten van Natura 2000-gebied
'Harmonterheide, Hageven, Buitenheide, Stampooierbroek en Mariahof'**

Habitats			Prioritair	Instandhouding	Representativiteit	Algemeen
2310	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> - en <i>Genista</i> -soorten		Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
2330	Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen		Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: <i>Lobelia</i> , <i>Littorellia</i> en <i>Isoëtes</i>		Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
3130	Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met <i>Littorella</i> - of <i>Isoëtes</i> -vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevalen oevers (<i>Nanocyperetalia</i>)		Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4010	Noordatlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>		Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4030	Droge heide (alle subtypen)		Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
6510	Laaggelegen, schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)		Nee	Goed	Goed	waardevol
7150	Slenken in veengronden (<i>Rhynchosporion</i>)		Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
7210	Kalkhoudende moerassen met <i>Cladium mariscus</i> en <i>Carex davalliana</i>		Ja	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
91E0	Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (<i>Alnion glutinoso-incanae</i>)		Ja	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
Habitatrichtlijnsoorten instandhouding			Isolatie	Algemeen		
1134	Bittervoorn	Goed	Niet	waardevol		
1096	Beekprik	Passabel of verminderd (vrijwel) geheel beduidend				

Broedvogels	Populatie-grootte	
	Min	max
<i>Blauwborst</i>		>30
<i>Boomleeuwerik</i>		>10
<i>Buinte Kiekendief</i>	3	5
<i>Grauwe Klauwier</i>	4	5
<i>IJsvogel</i>		>15
<i>Nachtzwaluw</i>	2	3
<i>Roerdomp</i>	3	5
<i>Velduil</i>		1
<i>Wespendief</i>	7	8
<i>Woudaap</i>	1	3
<i>Zwarte Specht</i>	7	8
Niet-broedvogels		
<i>Bergeend</i>		4
<i>Dougalls Stern</i>		
<i>Fuut</i>		3
<i>Kleine Zwaan</i>		2
<i>Knobbelzwaan</i>		10
<i>Kuifeend</i>		50
<i>Meerkoet</i>		500
<i>Porseleinhoen</i>		
<i>Tafeleend</i>		4
<i>Visarend</i>		
<i>Wilde Eend</i>		270
<i>Wintertaling</i>		2

Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen (BE)

Dit habitatrichtlijngebied heeft een oppervlak van circa 1980 hectare en sluit aan op het Nederlands Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grote Heide & De Plateaux'.

Tabel b6.6 Habitattypen en habitatrichtlijnsoorten van Natura2000-gebied 'Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen'

Habitats	Prioritair	Instandhouding	Representativiteit	Algemeen
2310 Psammofiele heide met Calluna- en Genista-soorten	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
2330 Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: Lobelia, Littorellia en Isoëtes	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
3130 Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met Littorella- of Isoëtes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevalle oevers (Nanocyperetalia)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4010 Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4030 Droge heide (alle subtypen)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
6510 Laaggelegen, schraal hooiland (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	Nee	Goed	Goed	Waardevol
7150 Slenken in veengronden (Rhynchosporion)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
7210 Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en Carex davalliana	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
91 ^{E0} Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (Alnion glutinoso-incanae)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol

Habitatrichtlijnsoorten	instandhouding	Isolatie	Algemeen
1134 Bittervoorn	Goed	Niet	waardevol
1096 Beekprik	Passabel of verminderd (vrijwel) geheel beduidend		

Valleigebied van de kleine nete met brongebieden, moerassen en heiden (BE)

Dit habitatrichtlijngebied heeft een oppervlak van 4884 hectare en is gelegen tegen de grens met Nederland.

Tabel b6.7 Habitattypen en habitatrichtlijnsoorten van Natura 2000-gebied 'Valleigebied van de kleine nete met brongebieden, moerassen en heiden'

<i>Habitats</i>	<i>Prioritair Instandhouding Representativiteit Algemeen</i>			
2330 Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen	Nee	Goed	Uitstekend	waardevol
3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: Lobelia, Littorellia en Isoëtes	Nee	Uitstekend	Uitstekend	waardevol
3130 Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met Littorella- of Isoëtes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevalen oevers (Nanocyperetalia)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
3260 Drijvende Ranunculus-vegetatie van submontane en planitaire rivieren	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4010 Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4030 Droge heide (alle subtypen)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
6230 Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems	ja	Goed	Goed	waardevol
6430 Voedselrijke ruigten	Nee	Goed	Uitstekend	waardevol
7140 Overgangs- en trilveen	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
7150 Slenken in veengronden (Rhynchosporion)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
7210 Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en Carex davalliana	ja	Goed	Uitstekend	Waardevol
7230 Alkalisch laagveen	Nee	Goed	Uitstekend	waardevol
91E0 Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (Alnion glutinoso-incanae)	Ja	Uitstekend	Uitstekend	waardevol

<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>	<i>instandhouding Isolatie Algemeen</i>		
1096 Beekprik	Goed	Niet	waardevol
1145 Grote modderkruiper	Goed	Niet	Waardevol
1149 Kleine modderkruiper	Goed	Niet	Waardevol
1163 Rivierdonderpad	Goed	Niet	Waardevol
1166 Kamsalamander	Goed	Niet	Waardevol
1042 Gevlekte witsnuitlibel	Goed	Niet	waardevol
1831 Drijvende waterweegbree	Goed	Niet	Uiterst waardevol
1903 Groenknolorchis	Goed	Niet	Uiterst waardevol

Bocholt, Hechtel-eksel, Meeuwen-gruitrode, Neerpelt en Peer (BE)

Dit vogelrichtlijngebied heeft een oppervlak van 9867 hectare.

Tabel b6.8 Vogelrichtlijnsoorten van Natura 2000-gebied 'Bocholt, Hechtel-eksel, Meeuwen-gruitrode, Neerpelt en Peer'

<i>Broedvogels</i>	<i>Populatie-grootte</i>	
	<i>Min</i>	<i>max</i>
<i>Blauwborst</i>		<i>10</i>
<i>Buinte Kiekendief</i>		<i>1</i>
<i>IJsvogel</i>		<i>5</i>
<i>Nachtzwaluw</i>		<i>10</i>
<i>Ortholaan</i>		<i>40</i>
<i>Wespendief</i>		<i>1</i>

Vallei- en brongebied van de Zwarte beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden (BE)

Dit habitatrichtlijngebied heeft een oppervlak van 8306 hectare.

Tabel b6.9 Habitattypen en habitatrictlijnsoorten van Natura 2000-gebied 'Valleigebied van de kleine nete met brongebieden, moerassen en heiden'

Habitats	Prioritair	Instandhouding	Representativiteit	Algemeen
2310 Psammofiele heide met Calluna- en Genista-soorten	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
2330 Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: Lobelia, Littorellia en Isoëtes	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4010 Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
4030 Droge heide (alle subtypen)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
6230 Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
6430 Voedselrijke ruigten	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
7140 Overgangs- en trilveen	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
7150 Slenken in veengronden (Rhynchosporion)	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
9190 Oude zuurminnende bossen met Quercus robur op zandvlakten	Nee	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol
91E0 Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (Alnion glutinoso-incanae)	ja	Uitstekend	Uitstekend	Uiterst waardevol

Habitatrictlijnsoorten	instandhouding	Isolatie	Algemeen
1096 Beekprik	Passabele of verminderde instandhouding (vrijwel)	geheel	Waardevol
1166 Kamsalamander	Goed	Niet	Waardevol
1042 Gevlekte witsnuitlibel	Goed	Niet	waardevol

Beschermde natuurmonumenten

In ruime omgeving van het plangebied zijn naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde natuurmonumenten gelegen. Een deel van deze gebieden overlappen met de aangewezen Natura 2000-gebieden. Omdat de Natura 2000-gebieden waarbinnen deze Beschermde natuurmonumenten zijn gelegen nog niet officieel zijn aangewezen (zie beschrijving hierboven), dient voor deze gebieden apart te worden getoetst.

Beuven

Het Beuven is een groot, aaneengesloten heidegebied van 1790 hectare. De omringende bossen bestaan vooral uit dennen. De heide zelf kent droge stukken met stuifzand maar ook een groot aantal natte stukken met vennen. Het grootste ven is het Beuven. [Ministerie van EL&I].

De 'oude doelen' van het Beschermd Natuurmonument 'Beuven' zijn:

- Samenhang met Strabrechtse en Lieropse heiden;
- Verscheidenheid in geomorfologie en milieus (vochtigheid en voedselrijkdom), en daarmee samenhangend een aantal gedifferentieerde levensgemeenschappen en het voorkomen van zeldzame planten en –gemeenschappen;
- Het belang als broed- rust- en foerageergebied voor verschillende (waaronder zeldzame) vogelsoorten, het belang voor amfibieën, reptielen, insecten en zoogdieren en de voor fauna noodzakelijke rust;
- Natuurschoon door ligging en afwisseling van verschillende landschapstypen.

Groot en Klein Meer

Het Beschermd natuurmonument 'Groot en klein meer' ligt op een afstand van ongeveer 7,9 km van het plangebied, in noordwestelijke richting. Dit heide- en vennengebied maakt deel uit van het Natura 2000-gebied 'Kempenland-West'. Het gebied bestaat uit meren gelegen binnen een groot bosgebied. Het kent een grote verscheidenheid aan planten en dieren, waaronder vrij zeldzame plantengemeenschappen en planten. Daarbij vormt het een belangrijk broed- en foerageergebied voor een groot aantal vogelsoorten, waaronder minder algemene tot zeldzame soorten. [Ministerie van EL&I, 2012].

De 'oude doelen' van het Beschermd Natuurmonument 'Groot en Klein meer' zijn:

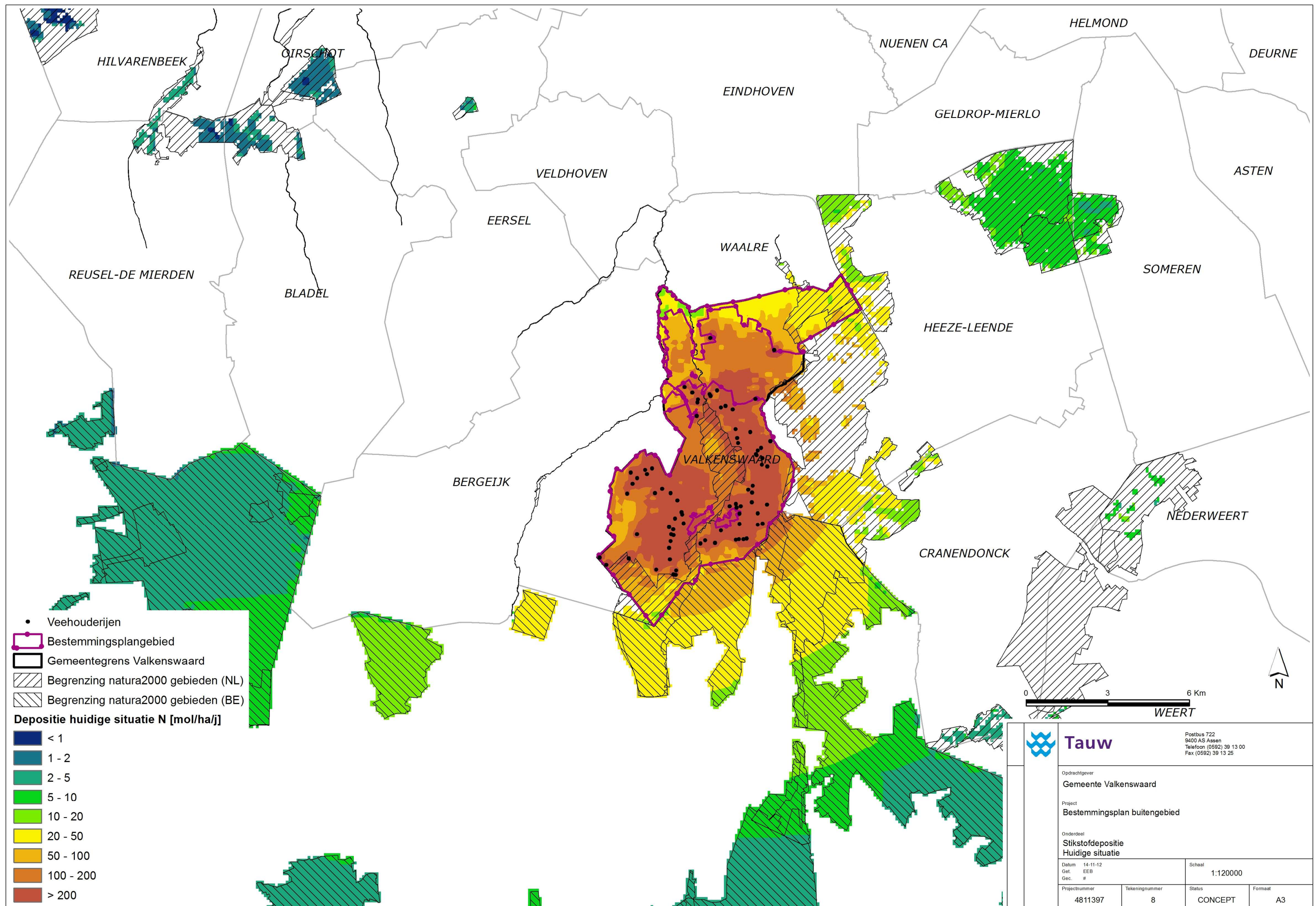
- Verscheidenheid aan planten en dieren
- Het voorkomen van vrij zeldzame plantengemeenschappen en planten (waaronder planten en gemeenschappen gebonden aan niet-verzuurde heidevennen)
- De functie als broed- en foerageergebied voor vogels waaronder minder algemene tot zeldzame soorten en de voor fauna noodzakelijke rust
- Natuurschoon
- Geomorfologische opbouw en structuur en opbouw van het bodemprofiel

Bijlage

7

Set stikstofdepositiekaarten

Tauw

Postbus 722
9400 AS Assen
Telefoon (0592) 39 13 00
Fax (0592) 39 13 25

Opdrachtgever
Gemeente Valkenswaard

Project
Bestemmingsplan buitengebied

Onderdeel
**Stikstofdepositie
Huidige situatie**

Datum 14-11-12
Get. EEB
Gec. #

Schaal
1:120000

Projectnummer
4811397

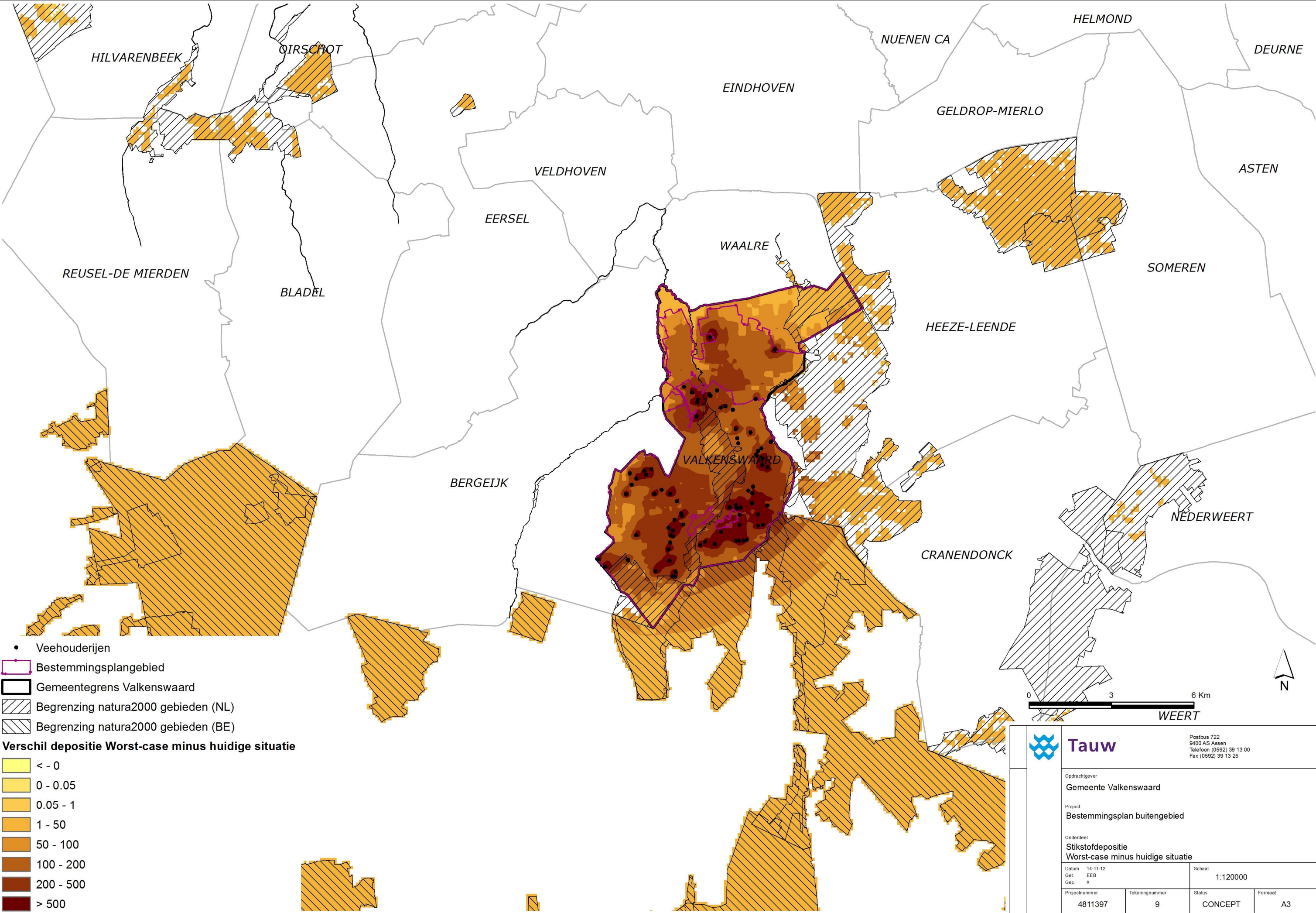
Tekeningnummer
8

Status
CONCEPT

Formaat
A3

4811397_10008A.MXD

Veehouderijen

Bestemmingsplangebied

Gemeentegrens Valkenswaard

Begrenzing natura2000 gebieden (NL)

Begrenzing natura2000 gebieden (BE)

Verschil depositie Worst-case minus huidige situatie

< - 0

0 - 0.05

0.05 - 1

1 - 50

50 - 100

100 - 200

200 - 500

> 500

Tauw

Postbus 722
9400 AS Assen
Telefoon (0592) 39 13 00
Fax (0592) 39 13 25

Opdrachtgever

Gemeente Valkenswaard

Project

Bestemmingsplan buitengebied

Onderdeel

Stikstofdepositie
Worst-case minus huidige situatie

Datum 14-11-12
Get. EEB
Gec. #

Schaal 1:120000

Projectnummer 4811397

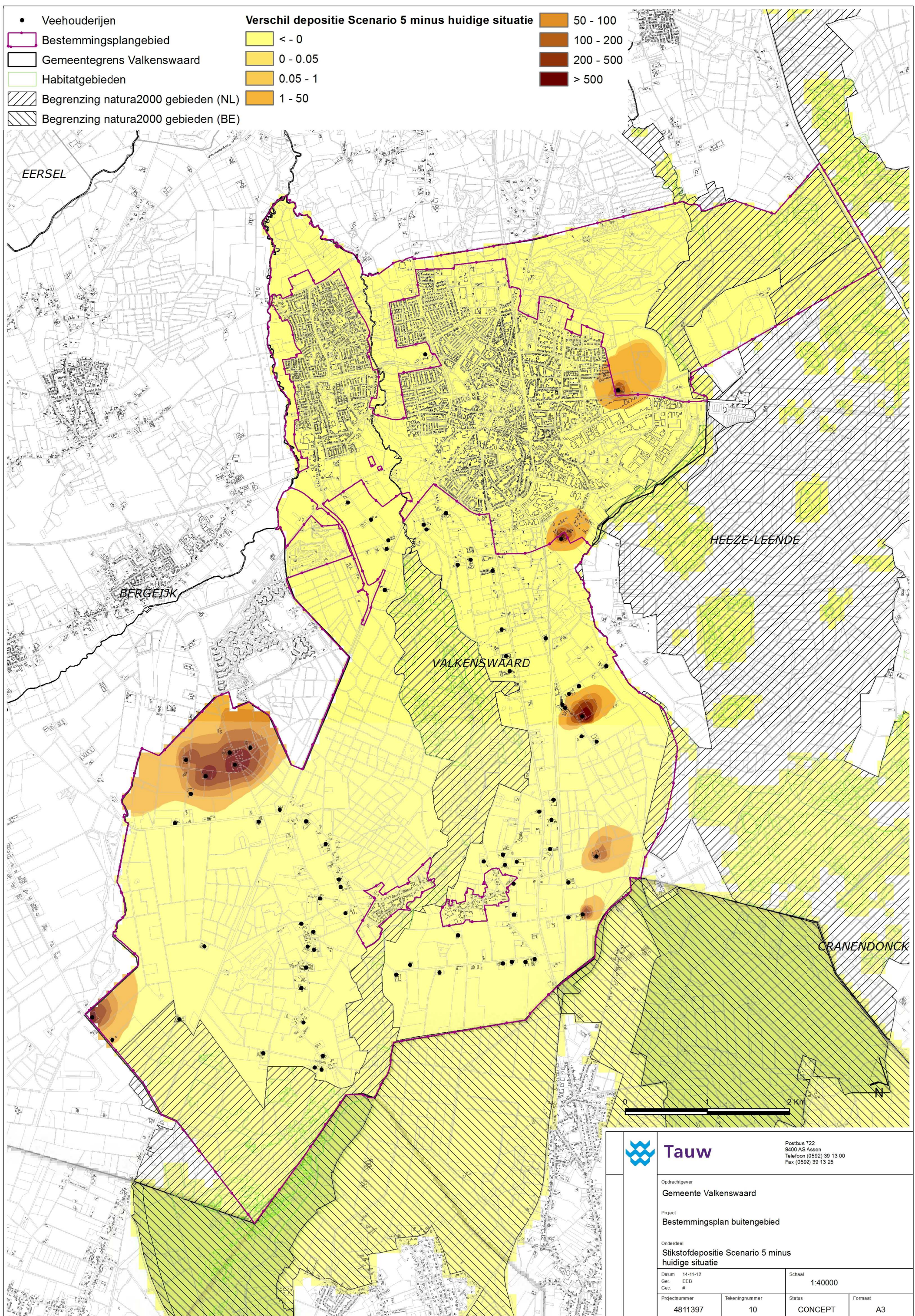
Tekeningnummer 9

Status CONCEPT

Formaat A3

4811397_10009A.MXD

Bijlage

8

Overzicht vigerende bestemmingsplannen

Tabel b8.1 Overzicht van de vigerende bestemmingsplannen

Vigerende Bestemmingsplan	Vaststelling	Goedkeuring	Onherroepelijk
Uitbreidingsplan Hoofdzaken	17 mei 1962	14 augustus 1964	9 oktober 1963
Natuurgebieden	30 mei 1974	9 juli 1975	2 februari 1977
Natuurgebieden (gemeente Heeze)	29 augustus 1974	8 oktober 1975	n.v.t.
Kloosterakkers	27 november 1975	17 november 1976	18 april 1980
Agnetendal	31 augustus 1978	26 september 1976	22 november 1979
Buitengebied 1977	23 maart 1977	31 mei 1978	29 juni 1986
Zuidelijke Randweg	27 maart 1981	27 april 1982	18 juni 1986
Watermolen complex Dommelen	26 augustus 1982	21 december 1982	n.v.t.
Dommelen (1986)	25 september 1986	8 mei 1987	5 januari 1989
Sportpark Den Dries en omg. Wijzigingsplan "De Hazelaar II"	9 januari 1996	8 maart 1996	8 maart 1996
Buitengebied (1989)	23 juni 1999	25 januari 2000	16 november 2000
Tweede partiële herziening bestemmingsplan 'buitengebied 1998'	10 maart 2010	n.v.t.	16 februari 2012
Valkenswaard - zuid	26 april 2007	11 december 2007 (gedeeltelijk)	26 maart 2009

